

**STUDIJU KURSU APRAKSTI PILNA LAIKA STUDIJĀM AKADEMISKĀ MAĢISTRA STUDIJU
PROGRAMMĀ “IZGLĪTĪBAS ZINĀTNES” (80 KP / 120 ECTS)**

SATURA RĀDĪTĀJS		
A DAĻA. OBLIGĀTIE KURSI		
TEOIZP-Zinātņu nozares teorētisko atziņu izpēte		Lpp.
Izgl5024	Ievads izglītības zinātņu studijās	2
Izgl5002	Izglītības vēsture un filozofija 21. gadsimta perspektīvā	6
Izgl5003	Pētniecība I	10
Psih5029	Psiholoģija izglītībai	15
Izgl5004	Izglītības kvalitāte	21
Izgl5005	Akadēmiskā prakse izglītības zinātnēs I	28
Izgl5025	Pētniecība II	32
Izgl5006	Maģistra darba izstrāde I	37
Izgl5007	Maģistra darba izstrāde II	40
B DAĻA. IEROBEŽOTĀS IZVĒLES KURSI		
TEOAPR-Teorētisko atziņu aprobācija		
Izgl5026	Mācīšana un mācīšanās transformatīvā pedagoģiskā telpā	43
Izgl5027	Mācīšanas un mācīšanās tehnoloģijas	47
Izgl5029	Komunikācija un pedagoģiskā sadarbība	52
Peda5118	Mūsdienu pedagoģija un tās nozaru sistēmas	56
Izgl5030	Lietpratība pirmsskolas un skolas pedagoģiskajā procesā	61
Izgl5031	Lietpratība pieaugušo un augstskolas pedagoģijā	66
Izgl5032	Pedagoģiskā vadība sociālās transformācijas procesos	71
Izgl5033	Akadēmiskā prakse izglītības zinātnēs II	75
C DAĻA. BRĪVĀS IZVĒLES KURSI		
IZVSP-Speciālie izvēles kursi		
Izgl5018	Mācību materiālu izstrāde	79
Izgl5019	Mentordarbība izglītībā	83
Izgl5020	Tehnoloģiju bagātināta mācību procesa organizēšana	87
VadZ5048	Vadības psiholoģija	90
Izgl5021	Kritiskās domāšanas pieeja mācību procesā	93
Psih5028	Sociāli emocionālā mācīšanās	98
VadZ5049	Sistēmpieceja izglītības vadībā	102
Ekon5045	Izglītības socioloģija	106
VadZ5050	Vērtības un cilvēka paštēls kultūras kontekstā	111
Izgl5028	Starpkultūru dialogs izglītībā	115
Izgl5022	Vardarbība skolā	119
Izgl5023	Vērtēšana un izvērtēšana mūsdienu pedagoģijā	124
VidZP021	Valsts, civilā un vides aizsardzība	128

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Ievads izglītības zinātņu studijās
Studiju kursa kods (DUIS)	Izg15024
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors(-i)	
Asoc. prof., Dr.paed. Dita Nīmante Asoc. prof., Dr.paed. Baiba Kalķe	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Jeļena Davidova Doc. Sandra Zariņa	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursā studenti apgūs galvenos pamatjēdzienus, galvenās pedagoģiskajās likumsakarības un pamatprincipus izglītības zinātnēs un to apakšnozarēs.</p> <p>Kursa mērķis – apgūt zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas veiksmīgām maģistra studijām izglītības zinātnēs.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt izglītības zinātnēs izmantojamos pamatjēdzienus, izprast galvenās pedagoģiskās likumsakarības un pamatprincipus; 2. Pilnveidot akadēmiskās lasīšanas, rakstīšanas prasmes; 3. Pilnveidot komunikatīvās prasmes akadēmiskajā vidē; 4. Pilnveidot kompetenci ētiski un atbildīgi darboties akadēmiskā vidē; 5. Radīt iespēju reflektēt par savu mācīšanās procesu un sasniegtajiem rezultātiem, virzot savu turpmāko zināšanu, prasmju un kompetences pilnveidi. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Studiju procesa raksturojums. (L6, S2, Pd6) 2. Izglītības zinātņu teorētiskie pamati. (L8,S4, Pd14) 3. Informācijpratība zinātnē. (L6, S8, Pd20) 4. Akadēmiskā rakstīšana. (L6, S2, Pd30) 5. Zinātniskā komunikācija. (L6) 6. Prezentēšana un diskutēšana akadēmiskajā vidē. (S16, Pd26) 	
<i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgs darbs</i>	
Studiju rezultāti	
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par izglītības zinātnēm un to apakšnozarēm, pamatjēdzieniem, galvenajām pedagoģiskajām likumsakarībām un pamatprincipiem. 	

2. Izpratne par akadēmisko lasīšanu, rakstīšanu un komunikāciju akadēmiskajā vidē.
3. Izpratne par ētikas normām akadēmiskajā vidē.

Prasmes

4. Atrast zinātnisko informāciju dažādās vidēs, to apstrādāt, analizēt, strādāt ar zinātnisko publikāciju datubāzēm, zinātniskajām publikācijām.
5. Kritiski lasīt un rakstīt pētnieciskajā procesā, pamatot un argumentēti mutvārdos un rakstveidā, aizstāvēt savu viedokli.
6. Formulēt, analītiski aprakstīt, prezentēt informāciju dažādās auditorijās un diskutēt par to gan ar nozares speciālistiem, gan ar nespeciālistiem un plašāku sabiedrību.

Kompetence

7. Rīkoties ētiski un atbildīgi akadēmiskajā vidē.
8. Reflektēt par savu mācīšanās procesu un sasniegtajiem rezultātiem, virzīt savu turpmāko zināšanu, prasmju un kompetenču pilnveidi.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros pilda kursa uzdevumus, aktivitātes, lasa teorētisko literatūru, gatavo "Lasīšanas portfolio", vāc nepieciešamos materiālus un raksta eseju, gatavojas prezentācijām.

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījuma veids – Lasīšanas portfolio, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā – 20%
2. Starppārbaudījuma veids – Eseja par izglītības zinātņu teorētiskajiem pamatiem (pēc izvēles), darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā – 20%
3. Starppārbaudījums – Prezentācijas, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā – 20%

Noslēguma pārbaudījums:

4. Noslēguma pārbaudījuma veids – Eksāmens (kombinētais), darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā – 40%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	
3. Starppārbaudījums	+		+	+	+	+	+	
4. Eksāmens	+	+	+				+	+

Kursa saturs

1.temats. Maģistra programmas "Izglītības zinātnes" raksturojums un studiju process.

Akadēmiskās maģistra studijas LU, studiju plāns. Formālais un neformālais atbalsts, e-vide, programmas direktore un metodiķu funkcijas, bibliotēka, karjeras centrs, studiju izvērtējums, LU hierarhija.

2.temats. Izglītības zinātņu teorētiskie pamati.

Izglītības un pedagoģijas pamatjēdzieni, pamatprincipi, likumsakarības, pedagoģiskās kompetences.

3.temats. Informācijpratība zinātnē.

Zinātniskās informācijas meklēšana, apstrāde, analīze, darbs ar zinātnisko publikāciju datubāzēm, darbs bibliotēka, zinātniskajām publikācijām, to izvēle, izmantošana, akadēmiskā lasīšana.

4.temats. Akadēmiskā rakstīšana.

Akadēmiskā rakstīšana studiju procesā (būtība, mērķi, mērķauditorija), akadēmiskais godīgums. Zinātniskās publikācijas, to veidi, struktūra un izstrāde, bibliogrāfija. Valodas lietojums (loģika, stils, pareizrakstība).

5.temats. Zinātniskā komunikācija.

Vietējie starptautiskie semināri, vietējās, starptautiskās konferences, interešu pārstāvniecība dažādos līmeņos – izglītības iestādē, pašvaldībā, Saeimā, medijos. Ziņu sagatavošana, darbs sociālajos tīklos un darbs ar medijiem.

6.temats. Prezentēšana un diskutēšana akadēmiskajā vidē.

Prezentēšanas veidi. Diskutēšanas veidi un formas.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Mārtinsone, K., Pipere, A. (Zin.red.) (2011). *Ievads pētniecībā: Stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
2. Mārtinsone, K., Pipere, A. (2018). *Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana*. Rīga: RSU.
3. Mārtinsone, K., Pipere, A., Kamerāde, D. (Red.) (2016). *Pētniecība: Teorija un prakse*. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. *Building European Research Capacity*. (2003). Aarhus: The Danish Institute for Studies in Research and Research Policy.
https://ps.au.dk/fileadmin/site_files/filer_forskningsanalyse/dokumenter/afsk/Rapporter/Rapport_2003_3.pdf
2. Swales, J., & Feak, Chr. (2012). *An Approach to Academic Writing*. Ann Arbor: The University of Michigan Press. <https://www.press.umich.edu/pdf/9780472034758-unit1.pdf>
3. Varelas, M. (Ed.). (2012). *Identity Construction and Science Education Research: Learning, teaching and being in multiple context*. Rotterdam, Boston, Taipei: Sense Publishers.

Periodika un citi informācijas avoti

American Educational Research Journal: <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/american-educational-research-journal/journal201851>

Action Research: <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/action-research>

Australian Journal of Education: <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/australian-journal-of-education/journal202147#abstracting---indexing>

Contemporary Education Dialogue: <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/contemporary-education-dialogue/journal202038>

Education and Urban Society: <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/education-and-urban-society/journal200780>

<p><u>Education, Citizenship and Social Justice: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/education-citizenship-and-social-justice</u></p> <p><u>Educational Evaluation and Policy Analysis: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/educational-evaluation-and-policy-analysis/journal201852</u></p> <p><u>Educational Policy: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/educational-policy/journal200936</u></p> <p><u>Educational Researcher: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/educational-researcher/journal201856</u></p> <p><u>European Educational Research Journal: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/european-educational-research-journal</u></p> <p><u>Journal of Transformative Education: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal-of-transformative-education/journal201653</u></p> <p><u>Research in Comparative and International Education: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/research-comparative-and-international-education</u></p> <p><u>Research in Education: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/research-in-education/journal202524</u></p> <p><u>Review of Educational Research: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/review-of-educational-research/journal201854</u></p> <p><u>Review of Research in Education: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/review-of-research-in-education/journal201855</u></p> <p><u>Theory and Research in Education: https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/theory-and-research-education</u></p>
<i>Piezīmes</i>
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Izglītības vēsture un filozofija 21. gadsimta perspektīvā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5002
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors(-i)	
Zanda Rubene Iveta Ķestere Baiba Kaļķe	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Anita Pipere Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir pilnveidot maģistrantu kompetenci izglītības zinātņu pētniecībā, izmantojot vēsturisko pieredzi un izglītības filozofiju. Studiju kursā maģistranti apgūst izglītības zinātņu vēsturisko attīstību, iemācās analizēt aktuālas izglītības problēmas to vēsturiskajā perspektīvā, kā arī apgūst pētījuma metodoloģijas īpatnības izglītības vēsturē un filozofijā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot spēju sociālekonomiskās un kultūras vēstures kontekstā analizēt pedagoģijas problēmas to vēsturiskajā attīstībā, kā arī pagātnes domātāju (teologu, filozofu, pedagogu) paustās pedagoģiskās vērtības; 2. Veidot pētnieciskās prasmes aktuālu mūsdienu izglītības problēmu priekšvēstures analizē; 3. Uz vēsturisko piemēru bāzes, veidot prasmi analizēt izglītības inovācijas un pamatot savu viedokli diskusijā par tām. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pētniecība izglītības un filozofijas vēsturē. (L12, S10, Pd30) 2. Paradīgu maiņas izglītībā. (L6, S8, Pd22) 3. Bērības sociālās koncepcijas attīstība. (L4, S8, Pd16) 4. Skolas kultūras veidošanās un tās pētniecība. (L6, S2, Pd14) 5. Pedagoģa profesionalizēšanās. (L4, S4, Pd14) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – studējošā patstāvīgais darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina izglītības fenomenu attīstību Eiropas kultūras vēstures kontekstā. 2. Zina un orientējas svarīgākajās izglītības reformās un inovācijās Eiropā. 	

3. Pārzina izglītības vēstures avotu bāzi. Zina dažādas vēstures avotu krātuves.

Prasmes

4. Prot mutiski un rakstiski akadēmiskā latviešu valodā formulēt un aizstāvēt savu viedokli par pretrunīgi vērtētiem izglītības fenomeniem (piem., izglītības reformām). Prot atpazīt un formulēt mūsdienu pedagoģijas problēmu vēsturisko izcelsmi.

5. Prot izvērtēt un salīdzināt dažādus (arī pretrunīgus) vēstures avotus un interpretēt to saturu.

6. Prot patstāvīgi organizēt savu pētniecisko darbību izglītības vēsturē. Prot vadīt (plānot) aprakstošu pētījumu izglītības vēsturē, izmantojot integrētas zināšanas un izpratni par dažādām pedagoģiskajām norisēm.

Kompetence

7. Studiju pašvadība. Sadarbība un līdzdalība. Radošums. Kritiskā domāšana, iniciatīva un līderība;

8. Pašrefleksija par savu mācīšanās procesu un sasniegtajiem rezultātiem.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros apkopo un analizē dažādus vēstures avotus, mērķtiecīgi lasa teorētisko literatūru, veic patstāvīgus pētījumus ar dažādām vēstures pētniecības metodēm. Konkrēti patstāvīgā darba uzdevumi atrodami pie studiju kursa tēmām Kursa satura sadaļā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

Starppārbaudījuma veids – darbs semināros – 25% (vēsture+filozofija)

Vērtēts tiek darbs semināros. Paredzēti 12 semināri. Katrā seminārā par semināra tēmas apguvi un praktiskā uzdevuma veikšanu tiek iegūts vērtējums no 0 līdz 2 punktiem.

Starppārbaudījuma veids – Aktuālas izglītības problēmas priekšvēstures pētījuma plāns – 25% (filozofija)

Izveidot sarakstu ar 3–5 teorētisko pētījumu nosaukumiem, kas tiks izmantoti maģistra darba teorētiskās daļas izstrādē. Par 3 pētījumiem uzrakstīt 100 līdz 300 vārdu garu anotāciju, paskaidrojot, kāpēc šī teorija ir piemērota maģistra darbā izvirzītās problēmas risināšanā.

Noslēguma pārbaudījums:

Noslēguma pārbaudījuma veids – Eseja par aktuālas izglītības problēmas priekšvēsturi – 50% (vēsture)

Uzdevums noslēguma pārbaudījumam:

Izvēlēties aktuālu izglītības problēmu (iespējams – maģistra darba tēmai) un izsekot tās priekšvēsturei.

Uzrakstīt eseju.

Vērtēšanas kritēriji:

Problēmas formulējums – 1 punkts

Problēmas rašanās izskaidrojumus – 2 punkti

Problēmas risinājuma vēsture – 2 punkti

Izvēlētie avoti un literatūra – 2 punkti

Secinājumi – 2 punkti

Esejas noformējums – 1 punkts (īpaša uzmanība tiks pievērsta precīzam atsauču noformējumam, pareizrakstībai).

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Starppārbaudījums			+				+	+
3. Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**1. Pētniecība izglītības un filozofijas vēsturē (L12, S10, Pd30)**

Dažādu filozofijas virzienu nozīme izglītībā: pragmatisms, eksistenciālisms, konstruktīvisms, kritiskā teorija, hermeneitika, postmodernisms. Aktuālā pētījumu tematika. Pētniecības pamatprincipi. Pētniecības avoti un literatūra. Avotu kritika.

Hermeneitika kā tekstu pētniecības metode.

Uzdevumi patstāvīgam darbam:

- 1) Sadalīties grupās, lai apgūtu docētāju sagatavotos materiālus par izglītības reformētājiem (Džūijs, Montesori, Šteiners u.c.);
- 2) Izmantojot portālu 'Periodika.lv', sagatavot mutisku pārskatu par trīs publikācijām, kas attiecas uz pētījuma problēmu (izmantojot periodiku līdz 21.gs.).

2. Paradigmu maiņas izglītībā (L6, S8, Pd22)

Izglītības vēstures periodizācija. Krīzes un reformas izglītībā. Inovāciju izvērtējums. Izglītības demokratizācija. Izglītība un politiskā vara. Izglītības fenomena izpratne humanitārajās un sociālajās zinātnēs. Teorētiskās pieejas izglītības mērķu formulēšanā: izglītība kā kultūras transmisija; izglītība kā sociālā transformācija; izglītība kā individuālā pilnveide; diskriminācijas novēršana izglītībā. Izglītība kā sociālā transformācija.

Uzdevums patstāvīgam darbam: Dž. Djūija raksta „Mans pedagoģiskais kredo” analīze.

Diskriminācijas novēršana izglītībā.

Reformpedagoģijas galvenās idejas.

Uzdevumi patstāvīgam darbam:

- 1) Vienas tematam atbilstošas izglītības problēmas apzināšana, prezentācijas sagatavošana un analīze.
- 2) Reformpedagoģijas tekstu analīze ar hermeneitikas metodi.
- 3) Pārskats par studentam aktuālās pētījuma problēmas atspoguļojumu presē (līdz 21.gs.).
- 4) 2 intervijas par bērnības koncepciju ar respondentu, kas dzimis līdz 1945. gadam, un respondentu, kas dzimis pēc 1985. gada.

3. Bērnības sociālās koncepcijas attīstība (L4,S8, Pd16)

Bērnības institucionalizācija (izglītības iestāžu veidošanās). Iekļaujošās izglītības problēmas vēsturiskā skatījumā. Bērnības sociālo tēlu analīze. Bērnības koncepcija dažādos vēstures periodos.

Uzdevumi patstāvīgam darbam:

- 1) Interviju veikšana un to analīze.
- 2) Vizuālo avotu (fotogrāfijas) atlase un to analīze (piemēram, sagatavot 3 klases fotogrāfijas no dažādiem laika periodiem).

4. Skolas kultūras veidošanās un tās pētniecība (L6,S2, Pd14)

Skolas kultūras etnogrāfiskā, socioloģiskā un pedagoģiskā izpratne. Mācību grāmatas.

Vizuālo avotu pētniecība: darbs ar fotogrāfijām. Etnogrāfiskais/antropoloģiskais pētījums.

Uzdevums patstāvīgam darbam: Skolotāja tēla pētniecība dažādos avotos.

5. Pedagoģa profesionalizēšanās (L4,S4, Pd14)

Pedagoģa profesionālās kompetences rādītāji dažādos kontekstos.

Uzdevums patstāvīgam darbam: Skolotāja tēls dažādos avotos

<i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Beļickis, I. (2001). <i>Izglītības alternatīvās teorijas</i>. Rīga: RaKa. 2. Kopeloviča, A., & Žukovs, L. (sast.). (2000). <i>Didaktika. Ievērojamākie pedagogi par mācību teoriju</i>. Rīga: RaKa. 3. Krūze, A. (red.). (2015). <i>Laikmets un personība</i>. 15. sējums. RaKa. 4. <i>Pedagoģiskā doma Latvijā līdz 1890. gadam</i>. (1991). Rīga: Zvaigzne. 5. Staris, A., & Ūsiņš, V. (2000). <i>Izglītības un pedagoģijas zinātnes attīstība Latvijā pirmās brīvvalsts laikā</i>. Rīga: Zinātne. 6. Students, J. (1998). <i>Vispārīgā paidagoģija</i>. Rīga: RaKa. 7. Žukovs, L., & Kopeloviča, A. (1997). <i>Pedagoģiskā doma Latvijā</i>. Rīga: RaKa.
<i>Papildus informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Koķe, T. (sast.). (1999). <i>Pedagoģiskā doma ASV un Lielbritānijā</i>. Rīga: Zvaigzne. 2. Ozola, I. (2014). <i>Pedagoģijas zinātnes ģenēze Latvijā no 20.gadsimta 20.gadiem līdz 60.gadu sākumam</i>: Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte. 3. Siegel, H. (2009). <i>The Oxford Handbook of Philosophy of Education</i>. Oxford: Oxford University Press. 4. Staris, A. (red.). (1987). <i>Tautas izglītība un pedagoģiskā doma Latvijā līdz 1900. gadam</i>. Rīga: Zinātne. 5. Tomašūns, A. (2013). <i>Personības un sabiedrības attīstības sakarību izziņāšana Latvijas vēstures problēmmācībās skolā</i>: Promocijas darbs. Rīga: Latvijas Universitāte.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>. The Journal of UNESCO Chair on the Interplay of Tradition and Innovation in Education for Sustainable Development (ESD). https://sciendo.com/journal/DCSE 2. <i>Educational Research</i>. Taylor & Francis Online. https://www.tandfonline.com/toc/rere20/current 3. <i>European Journal of Teacher Education</i>. Taylor & Francis Online. https://www.tandfonline.com/loi/cete20 4. <i>International Journal of Smart Education and Urban Society (IJSEUS)</i>. IGI Global. https://www.igi-global.com/journal/international-journal-smart-education-urban/188335 5. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i> https://sciendo.com/journal/JTES 6. <i>LU zinātniskie raksti. Pedagoģija un skolotāju izglītība</i>. LU Akadēmiskais apgāds. https://www.lu.lv/apgads/lu-raksti-pdf/ 7. <i>Pädagogische Rundschau</i>. Peter Lang. https://www.peterlang.com/view/journals/pr/pr-over-view.xml 8. <i>Paedagogica Historica</i>. Taylor&Francis Online. https://www.tandfonline.com/loi/cpdh20
<i>Piezīmes</i>
Studiju kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Pētniecība I
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5003
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais auditoriju stundu skaits	64
<i>Lekciju stundu skaits</i>	32
<i>Semināru stundu skaits</i>	0
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	32
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	96
Kursa autors (-i)	
Dr.oec., profesors A. Geske Dr.phys., profesors A. Grīnfelds	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Anita Pīpere Asoc. prof. Aleksejs Ruža Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Kursam priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kurss ļauj iegūt pārskatu par izglītības pētniecības kvantitatīvo metodoloģiju un metodēm, kas nepieciešamas maģistra darba izstrādei. Tajā tiek īpaši akcentēta uzmanība uz kvantitatīvo datu ieguvu un apstrādi. Kursa ietvaros studenti tiek dota iespēja apgūt datu statistiskās analīzes datorprogrammas SPSS pamatus, kā arī iepazīties ar biežāk lietotajām kvantitatīvo datu analīzes metodēm.</p> <p>Kursa mērķis – sniegt iespēju studentiem sasniegt zināšanu, prasmes un kompetences līmeni, kas nepieciešams patstāvīgai kvantitatīva izglītības pētījuma sagatavošanai un īstenošanai atbilstoši maģistra darba satura un noformējuma prasībām Daugavpils Universitātē.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apgūt izglītības pētījumu teorētiskos un metodoloģiskos principus; 2. Iepazīties ar kvantitatīvā pētījuma sagatavošanas un īstenošanas principiem; 3. Apgūt pētījumu kvantitatīvo datu statistiskās apstrādes pamatmetodes. 	

<i>Studiju rezultāti</i>
Zināšanas 1. Zināšanas un izpratne par zinātniskajiem pētījumiem izglītībā. 2. Zināšanas un izpratne par izglītības pētniecības kvantitatīvo metodoloģiju un metodēm. Prasmes 3. Prasme izvirzīt pētījuma problēmu un mērķi un izvēlēties atbilstošas kvantitatīvā pētījuma metodes. 4. Prasme kritiski analizēt zinātniskās publikācijas un pētnieciskos pārskatus. 5. Prasme izvēlēties pētījuma problemātikai atbilstošus kvantitatīvo datu vākšanas instrumentus. 6. Prasme veikt datu statistisko apstrādi un novērtēt iegūtos rezultātus. Kompetence 7. Patstāvīga kvantitatīvo pētījumu īstenošana un kritiski analītiska teorētisko atziņu lietošana. 8. Praktiskas pētnieciskās darbības īstenošana, atbilstoši ētikas un atbildīgas pētniecības principiem.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
1. Zinātne un zinātniskā pētniecība. Izglītības pētījumu veidi. (L8, Pd10) 2. Pētījuma tēma un problēma. (L6, Pd12) 3. Datu ieguves kvantitatīvās metodes izglītības pētniecībā. (L6, Pd20) 4. Kvantitatīvie dati izglītības pētījumos. Pētījumu datu analīzes datorprogramma SPSS. (L, Pr8, Pd20) 5. Hipotēžu statistiskā pārbaude. (L4, Pr8, Pd6) 6. Lineārā regresija. (L2, Pr8, Pd12) 7. Datu reducēšana izglītības pētījumos. (L2, Pr8, Pd18) <i>L – lekcijas, Pr - praktiskie darbi, Pd – studējošā patstāvīgais darbs</i>
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
Studenti patstāvīgā darba ietvaros izpilda praktisko darbu uzdevumus, lasa un kritiski izvērtē teorētisko literatūru, analizē izglītības pētījumu dizainus un rezultātus. Studentu patstāvīgā darba uzdevumi: 1. Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru; kritiski to izvērtēt; 2. Teorētiski gatavoties laboratorijas darbu nodarbībām; 3. Sagatavot laboratorijas darbu atskaites; 4. Gatavoties starpeksāmenam (kontrol darbam) un noslēguma eksāmenam.
<i>Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji</i>

Kursa kredītpunkti tiek ieskaitīti un students saņem vērtējumu 10 ballu sistēmā, ja izpildīti starppārbaudījumu un noslēguma pārbaudījuma nosacījumi.

Starppārbaudījumi:

1. Izpildīti praktisko darbu uzdevumi (rakstveidā e-studiju vidē) – 50%
2. Rakstisks kontroldarbs par studiju kursa tēmām – 25%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Rakstisks eksāmens – 25%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums		+			+	+	+	
2. Starppārbaudījums	+		+	+				+
3. Eksāmens	+	+	+	+			+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Creswell, J. W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.
2. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1998). *Collecting and Interpreting Qualitative Materials*. Thousand Oaks, CA: Sage.
3. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
4. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (Zin.red.). (2011). *Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
5. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (Red.). (2016). *Pētniecība. Teorija un prakse*. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. Best, J. W., & Kahn, J. V. (2006). *Research in Education*. Boston: Pearson/Allyn and Bacon.
2. Burke, J., & Christensen, L. (2012). *Educational research: Quantitative, qualitative, and mixed approaches*. Thousand Oaks, Calif.
3. Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2005). *Research Methods in Education*. London, New York: Routledge Falmer.
4. Yin, R. K. (2009). *Case Study Research*. California: Sage Publications.

Periodika un citi informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Free Resources for Program Evaluation and Social Research Methods. http://gsociology.icaap.org/methods/ 2. IBM SPSS Statistics. www.spss.com 3. EBSCO u.c. datu bāzes. 4. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>. https://sciendo.com/journal/JTES
Kursa saturs
<p>1. temats. Zinātne un zinātniskā pētniecība. Zinātniskā pētījuma būtība. Zinātniskā pētījuma galvenie posmi. Izglītības pētījumu veidi. Izglītības pētniecības principi. Izglītības pētījumu klasifikācija. Pārskata pētījums. Eksperimentālais pētījums. Korelāciju pētījums. Novērtējuma pētījums. Darbības pētījums. Gadījuma pētījums. Longitudinālie pētījumi. Zinātniskā pētījuma pārskats. Maģistra darbs kā zinātniskā pētījuma pārskats.</p> <p>2. temats. Pētījuma tēma un problēma. Pētījuma mērķa noteikšana, pētījuma jautājuma un hipotēzes izvirzīšana. Literatūras pārskats maģistra darbā.</p> <p>3. temats. Datu iegūšanas kvantitatīvās metodes izglītības pētniecībā. Aptauju veidošanas vispārējie principi, rekomendācijas aptauju veidošanai. Rangu vērtējums, novērošana un kontroles saraksti testēšanā. Testa uzdevumu rakstīšanas vispārējie principi. Testa uzdevumi ar brīvām atbildēm. Testu uzdevumu piemērotības novērtēšana. Testu validitāte. Testu drošums. Testa uzdevumu piemēri.</p> <p>4. temats. Kvantitatīvie dati izglītības pētījumos. Pētījumu datu apstrādes datorprogramma SPSS. Izglītības pētījumu datu statistiskās apstrādes metodes. Datu veidi. Datu organizēšana tabulās, frekvenču sadalījums. Izklādes rādītāji. Dispersija. Standartnovirze. Normālsadalījums. Standartklāda.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. laboratorijas darbs – SPSS lietošana, galvenie darba režīmi un iespējas – datu failu struktūru veidošana, frekvenču tabulas, pārkodēšana, datu atlase, datu apvienošana un agregatēšana, aprēķini, rezultātu grafiskā prezentācija, priekšstats par SPSS valodas sintaksi. 2. laboratorijas darbs – aprakstošā statistika, standartnovirze, procentiles. <p>5. temats. Hipotēžu statistiskā pārbaude. Statistiskās hipotēzes. Nozīmīguma līmenis, statistiskā ticamība. Parametriskie un neparametriskie testi. T-kritērijs, Hī kvadrāta kritērijs un citi neparametriskie kritēriji, to pielietošanas robežas.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. laboratorijas darbs - hipotēžu statistiskās pārbaude ar SPSS e-studiju vidē, lietojot Hī kvadrāta kritēriju. 4. laboratorijas darbs – hipotēžu statistiskā pārbaude, lietojot t-kritēriju. <p>6. temats. Lineārā regresija.</p>

Problēmas, kuru risināšanā lieto lineāro regresiju. Lineārās regresijas pamatprincipi. Vairāklīmeņu un paneļu datu lineārā regresija. Korelācijas. 5. laboratorijas darbs – lineārā regresijas ar SPSS e-studiju vidē.

7. temats. Datu reducēšana izglītības pētījumos.

Atvasinātie mainīgie – latentie mainīgie, skalas, indeksi, to iegūšana. Faktoru analīze. Problēmas, kuru risināšanā var izmantot faktoru analīzi. Faktoru analīzes pamatprincipi. Indeksu metode datu reducēšanā. Jautājuma atbildes teorija (Item Response Theory), tās lietošana testu un aptauju skalu veidošanā. Atvasināto mainīgo validitāte un drošums. 6. laboratorijas darbs – atvasināto mainīgo veidošana, lietojot pētniecisko faktoru analīzi; to validitātes un drošības novērtēšana; to pielietošana.

Piezīmes:

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Psiholoģija izglītībai
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5029
Zinātnes nozare	Psiholoģija
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
<i>Lekciju stundu skaits</i>	32
<i>Semināru stundu skaits</i>	32
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	96
Kursa autors (-i)	
Docente, Dr. psych., Ilze Damberga	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Anita Pipere Prof. Irēna Kokina	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par vispārīgās, attīstības, sociālās un izglītības psiholoģijas atklājumiem un veicināt studentu izpratni par psiholoģijas zināšanu integrēšanu pedagoģiskajā procesā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sniegt studentiem vispārīgu priekšstatu par mūsdienu psiholoģijas zinātni un tās pētīšanas metodēm, sniegt ieskatu psihologa darbībā izglītības jomā; 2. Raksturot cilvēka kognitīvo procesu struktūru, funkcionēšanas likumsakarības un attīstīšanu mācīšanās procesā; 3. Sniegt zināšanas par indivīda attīstības bioloģiskajiem un sociālajiem faktoriem, sociālemocionālo un kognitīvo attīstību; 4. Analizēt dažādu vecumposmu attīstības īpatnības un to ietekmi uz mācīšanās procesu un mijiedarbību ar pedagogu; 5. Analizēt mācīšanās, mācību motivācijas un vērtēšanas savstarpējo saistību no psiholoģijas viedokļa; 6. Raksturot mācību vides sociāli psiholoģiskos aspektus, sekmēt studentu izpratni par pedagoga personības un sociāli emocionālo prasmju lomu izglītības kvalitātes nodrošināšanā; 7. Informēt par pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskā atbalsta iespējām un personīgās psihohigiēnas nepieciešamību. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot kognitīvos procesus, to darbības likumsakarības un veicināšanas iespējas mācīšanās procesā. 2. Pārzina indivīda fiziskās, kognitīvās un socioemocionālās attīstības aspektus, to ietekmējošos faktorus un izprot to lomu izglītības procesā. 3. Raksturo mācīšanās biheiviorālos, kognitīvos un sociāli kognitīvos aspektus. 4. Analizē un izskaidro sociālos procesus grupā. 	

5. Atpazīst un diferencē konfliktus un tiranizēšanu, zina tiranizēšanas mazināšanas iespējas. Izprot pedagoga personības un sociāli emocionālo prasmju lomu izglītības kvalitātes nodrošināšanā.
6. Pārzina pedagogiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskā atbalsta iespējas un psihohigiēnas paņēmienus.

Prasmes

7. Analizē kognitīvo procesu darbības likumsakarības un to izpausmes dažādos vecumposmos.
8. Salīdzina un analizē bērnu, pusaudžu, jauniešu, topošo pieaugušo, pieaugušo un senioru attīstības likumsakarības un to ietekmi uz izglītības procesu un mijiedarbību ar pedagogu.
9. Atpazīst un diferencē mācīšanās biheiviorālos, kognitīvos un sociāli kognitīvos aspektus, reflektē par to pielietojumu pedagogiskajā procesā.
10. Atpazīst dažādu sociālo procesu izpausmes izglītības procesā, tai skaitā vardarbīgu uzvedību un tiranizēšanu.
11. Analizē problemātiskas sociālas situācijas izglītības procesā, balstoties uz šo analīzi, prot izvēlēties atbilstošākos paņēmienus situācijas risināšanai.
12. Praktiski izmanto sev piemērotas psiholoģiskās palīdzības iespējas, piemēram, stresa pārvarēšanas paņēmienus.

Kompetence

13. Patstāvīgi analizē izglītojamo individuālās attīstības un mācīšanās vajadzības un atlasa atbilstošus biheiviorālos, kognitīvos un sociāli kognitīvos paņēmienus to apmierināšanai.
14. Patstāvīgi izvērtē un ņem vērā savas personības un sava vecuma posma iespējamo ietekmi uz pedagogisko procesu.
15. Reflektē par savām kognitīvām, sociālām un emocionālām kompetencēm un to iespējamo mijiedarbību pedagogiskajā procesā.
16. Atpazīst izglītojamo mācīšanās un saskarsmes grūtību cēloņus un sniedz priekšlikumus to novēršanai.
17. Sniedz zinātniski pamatotus priekšlikumus, kā veicināt izglītojamo attīstības, mācīšanās, saskarsmes un personības izaugsmi pedagogiskajā procesā.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Psiholoģijas zinātne un tās loma izglītībā. (L2, Pd6)
2. Kognitīvie procesi, to likumsakarības un veicināšana mācīšanās procesā. (L8, S8, Pd24)
3. Individīda attīstības aspekti un to loma izglītības procesā. (L6, S8, Pd14)
4. Mācīšanās un mācīšanās psiholoģiskās teorijas (L6, S8, Pd26)
5. Mācību vides sociāli psiholoģiskie aspekti. (L6, S6, Pd16)
6. Pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējas un psihohigiēna. (L4, S2, Pd10)

L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.

Patstāvīgā darba uzdevumi:

1. Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru;
2. Gatavoties semināru nodarbībām un prezentācijām;
3. Veikt problēmsituāciju analīzi;
4. Veikt ar semināriem saistītas aktivitātes (pašizpēti un pašrefleksiju u.c.).

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot starppārbaudījumus visa kursa norises laikā un noslēguma pārbaudījumu. Starppārbaudījumi ir 3 kontroldarbi (30%; katrs – 10%) un 9 patstāvīgi darbi (45%; katrs – 5%). Noslēguma pārbaudījumu eksāmenu (25%) studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.

Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums: 3 kontroldarbi rakstiskā veidā - 30% (katrs – 10%; 1. kontroldarbs par 1. un 2. tematu; 2. kontroldarbs par 3. tematu, 3. kontroldarbs par 4., 5. un 6. tematu)
2. starppārbaudījums: 1. patstāvīgais darbs par uzmanības pievēršanas un noturēšanas paņēmieniem un mnemonikas paņēmieniem – 5%
3. starppārbaudījums: 2. patstāvīgais darbs par kognitīvo procesu veicināšanu mācību procesā – 5%
4. starppārbaudījums: 3. patstāvīgais darbs par temperamentu un personības iezīmēm – 5%
5. starppārbaudījums: 4. patstāvīgais darbs par indivīda sociāli emocionālo attīstību – 5%
6. starppārbaudījums: 5. patstāvīgais darbs par mācīšanās biheiviorālajām teorijām – 5%
7. starppārbaudījums: 6. patstāvīgais darbs par mācīšanās sociāli kognitīvajām teorijām – 5%
8. starppārbaudījums: 7. patstāvīgais darbs par sociālajiem procesiem grupās un to ietekmi uz mācīšanās procesu – 5%
9. starppārbaudījums: 8. patstāvīgais darbs par problemātiskām starppersonu situācijām izglītības procesā un to risināšanas iespējām – 5%
10. starppārbaudījums: 9. patstāvīgais darbs par pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējām un psihohigiēnu – 5%

Noslēguma pārbaudījums:

11. Noslēguma pārbaudījuma veids – rakstisks eksāmens (problēmsituācijas analīze, ieteikumu sagatavošana) – 25%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti																
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+			+	+			+			+	
2. Starppārbaudījums	+						+						+		+		+
3. Starppārbaudījums	+						+						+		+	+	+
4. Starppārbaudījums		+						+						+			+
5. Starppārbaudījums		+		+	+	+					+	+			+		
6. Starppārbaudījums		+	+		+				+		+		+			+	+
7. Starppārbaudījums	+	+		+				+		+		+			+	+	+
8. Starppārbaudījums		+		+	+	+				+	+		+			+	+
9. Starppārbaudījums		+	+	+	+			+		+	+					+	+
10. Starppārbaudījums						+						+		+	+		
11. Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

<p>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Damberga, I. (2015). Izglītības psiholoģija. Martinsone K., Miltuze A. (red.) <i>Psiholoģija 3. Lietišķās jomas</i> (82.–108. lpp.). Rīga: Zvaigzne ABC. 2. Geidžs, N.L., & Berliners, D.C. (1999). <i>Pedagoģiskā psiholoģija</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 3. Mārtinsone, K., & Miltuze, A. (red.). (2015). <i>Psiholoģija 2. Personība, grupa, sabiedrība, kultūra</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 4. Mārtinsone, K., & Miltuze, A. (red.). (2015). <i>Psiholoģija 1. Pamatjautājumi-teorijas un pētījumi</i>. Zvaigzne ABC.
<p>Papildus informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Boulbijs, Dž. (1998). <i>Drošais pamats</i>. Rīga: Rasa ABC. 2. Craig, G., & Baucum, D. (2003). <i>Human Development</i> (9th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. (angļu vai krievu tulkojumā) 3. Krieviņš, V., & Ozoliņš, U. (2008). <i>Mācīšanas un mācīšanās principu rokasgrāmata</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 4. Kruglanski, A. W., & Higgins, E. T. (Eds.). <i>Social Psychology: Handbook of basic principles</i>. New York: Guilford Press. 5. Ormrod, J. E. (2011). <i>Educational Psychology: Developing learners</i>. Upper Saddle River, N.J.: Pearson. 6. Papalia, D. E. (2002). <i>A Child's World: Infancy through adolescence</i>. Boston: McGraw-Hill. 7. Pļaveniece, M., & Škuškovnika, D. (2002). <i>Sociālā psiholoģija pedagogiem</i>. Rīga: RaKa. 8. Reņģe, V. (2002). <i>Sociālā psiholoģija</i>. Rīga: Zvaigzne ABC. 9. Šteinberga, A. (2013). <i>Pedagoģiskā psiholoģija</i>. Rīga: RaKa. 10. Upton, P. (2014). <i>Educational Psychology</i>. Pearson. 11. Weiten, W. (2014). <i>Psychology: Themes and variations</i>. Boston: Cengage Learning.
<p>Periodika un citi informācijas avoti</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>An International Journal of Experimental Educational Psychology</i>. Carfax Publishing. ISSN 0144-3410. http://www.tandfonline.com/action/aboutThisJournal?journalCode=cedp20 2. <i>British Journal of Educational Psychology</i>. Published by The British Psychological Society, ISSN 0007-0998. http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/%28ISSN%292044-8279 3. <i>Contemporary Educational Psychology</i>. Elsevier. 4. <i>Educational Psychology</i>. 5. http://www.apa.org/pubs/journals/edu/index.aspx 6. <i>Journal of Educational Psychology</i>. Published by the APA. ISSN 0022-0663. http://www.journals.elsevier.com/contemporary-educational-psychology/
<p>Kursa saturs</p> <p>1. temats. Psiholoģijas zinātne un tās loma izglītībā. (L2, Pd6)</p> <p>1.lekcija: Ievads psiholoģijas zinātnē. Zinātniska un nezinātniska pasaules izziņa psiholoģijā. Pētījumi un datu ieguves metodes psiholoģijā.</p> <p>2. lekcija: Ieskats psihologa profesijā, psihologa loma un darbība izglītības jomā.</p> <p>2. temats. Kognitīvie procesi, to likumsakarības un veicināšana mācīšanās procesā. (L8, S8, Pd24)</p> <p>3.lekcija: Uzmanības jēdziens. Uzmanības veidi. Uzmanības saistība ar pašregulāciju, uzmanības pievēršanas un noturēšanas paņēmieni.</p> <p>4.lekcija: Sajūtas un uztvere, to galvenās likumsakarības.</p> <p>5.lekcija: Atmiņa, tās veidi un procesi: iegaumēšana, saglabāšana, izgūšana un aizmiršana. Mnemonikas paņēmieni.</p>

6.lekcija: Domāšana, tās veidi. Domāšanas attīstība. Jēdzieni un kategorijas. Problēmu risināšana, lēmumu pieņemšana. Zināšanas, zināšanu reprezentācijas.

7.lekcija: Kreativitāte jeb radošums. Intelekts. Faktoranalītiskās un sistēmiskās intelekta teorijas. Emocionālais, morālais un garīgais intelekts.

8.lekcija: Apdāvinātība.

1. seminārs: Uzmanības pievēršanas un noturēšanas paņēmieni un mnemonikas paņēmieni.

2. seminārs: Kognitīvo procesu veicināšana mācību procesā.

1. kontroldarbs: par 1. un 2. tematu.

3. temats. Individīda attīstības aspekti un to loma izglītības procesā. (L6, S8, Pd14)

9.lekcija: Individīda attīstības bioloģiskie un sociālie faktori, to mijiedarbība indivīda attīstībā.

10.lekcija: Temperaments, tā izpausmes uzvedībā un izglītības procesā.

11.lekcija: Personība, tās veidošanās, personības iezīmes. Īss ieskats patopsiholoģijā: cilvēka personības īpatnības un izmaiņas dažādu psihisko traucējumu un psihisko slimību gadījumos.

12.lekcija: Individīda socioemocionālā attīstība: emociju un emociju regulācijas attīstība, pašcieņas un pašefektivitātes veidošanās. Piesaiste, tās veidi. Agrīnās piesaistes ietekme uz indivīda tālāko socioemocionālo attīstību. Piesaistes likumsakarības pedagoģiskajā mijiedarbībā.

13.lekcija: Individīda kognitīvā attīstība: valodas attīstība, kognitīvās attīstības īpatnības dažādos vecumposmos, prāta teorijas attīstība, vadības funkciju attīstība, morālā attīstība.

14.lekcija: Dažādu vecumposmu attīstības īpatnības un to ietekme uz mācīšanās procesu un mijiedarbību ar pedagogu: pirmsskolas vecumposms, sākumskolas vecumposms, pusaudžu un jauniešu attīstība (pubertāte, identitātes veidošanās un meklēšana), topošo pieaugušo vecums (*emerging adulthood*), pieaugušo un senioru attīstības aspekti.

3. seminārs: Temperaments un personības iezīmes, to izpausmes izglītības procesā.

4. seminārs: Individīda sociāli emocionālo attīstība.

2. kontroldarbs: par 3. tematu.

4. temats. Mācīšanas un mācīšanās psiholoģiskās teorijas. (L6, S8, Pd26)

15., 16. lekcija: Mācīšanās biheiviorālās teorijas. Klasiskie un operantie nosacījuma refleksi. Pastiprinājumi un to veidi. Efektīvi un neefektīvi sodi. Uzvedības regulēšana: praktiskā (lietišķā jeb pielietojamā) uzvedības analīze, funkcionālās uzvedības analīze un atbalsts pozitīvai uzvedībai.

17., 18.lekcija: Sociāli kognitīvās teorijas. Sociālās iemācīšanās process, uzvedības modelēšana, pašefektivitāte un pašregulācija. Sociālā mijiedarbība un tuvākās attīstības zona. Mācību motivācija un prokrastinācija. Mācīšanās un vērtēšanas mijiedarbība no psiholoģijas viedokļa.

5. seminārs: Mācīšanās biheiviorālās teorijas.

6. seminārs: Mācīšanās sociāli kognitīvās teorijas.

5. temats. Mācību vides sociāli psiholoģiskie aspekti. (L6, S6, Pd16)

19.lekcija: Sociālie procesi grupā, grupas dinamika, grupas ietekme: konformisms, sociālā fasilitāte, sociālā slinkošana, deindividuācija. Autoritātes ietekme, piekrišana un pakļaušanās.

20.lekcija: Attieksmju, pārliecību un aizspriedumu rašanās grupās. Diskriminācija. Stereotipu veidošanās, atpazīšana un mazināšana.

21.lekcija: Konflikti, konfliktu risināšana. Agresija, agresijas veidi, ietekmējošie faktori. Tiranizēšanas (mobings) un bosings – to atpazīšana un mazināšanas iespējas.

22.lekcija: Skolotāja personība un sociāli emocionālās prasmes.

7. seminārs: Sociālie procesi grupās un to ietekme uz mācīšanās procesu.

8. seminārs: Problemātiskas starppersonu situācijas izglītības procesā un to risināšanas iespējas.

6. temats. Pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējas un psihohigiēna.
(L2, S2, Pd10)

23.lekcija: Pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējas (stresa pārvarēšanas paņēmieni, supervīzijas, kolēģu atbalsts u.c.) un psihohigiēna (stresa un izdegšanas pazīmes u.c.).

9. seminārs: Pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējas un psihohigiēna.

3. kontroldarbs: par 4., 5. un 6. tematu

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Izglītības kvalitāte
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Zinātnes apakšnozare	Izgl5004
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors (-i)	
Dr.sc.administr., asoc. prof. Antra Ozola Dr.paed., doc. Sanita Baranova	
Kursa docētāji	
Prof. Jeļena Davidova Doc. Sandra Zariņa Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir nodrošināt iespējas maģistrantiem attīstīt kompetenci izglītības kvalitātes nodrošināšanas jomā starpvalstu, valstu (izglītības sistēmu), izglītības iestāžu, programmu un individuālu personu (izglītojamo, pedagogu, absolventu) līmenī. Kursa saturā ietvertas gan teorētiskās nostādnes par izglītības kvalitāti, gan izglītības politikas, gan salīdzinošās izglītības pētniecības jautājumi.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt studējošo izpratnes veidošanos par izglītības kvalitātes jēdziena dinamiku starpdisciplinārā skatījumā; 2. Iepazīstināt ar kvalitātes nodrošināšanas būtību izglītības sistēmās un iestādēs organizācijas kultūras kontekstā; 3. Iepazīstināt ar starptautisko organizāciju (Eiropas Komisijas, UNESCO, OECD, Pasaules Bankas u.tml.) izglītības politikas dokumentiem, tajos izvirzītajiem izglītības kvalitātes indikatoriem, starptautiski salīdzinošajiem pētījumu rezultātiem, analizēt to ietekmi uz nacionālo izglītības politiku pamatnostādnēm un reformām izglītības sistēmās dažādās izglītības pakāpēs; 4. Analizēt kvalitātes nodrošināšanas pieejas un metodes praksē dažādās izglītības iestādēs; 5. Sekmēt studentu līdzdalību izglītības kvalitātes nodrošināšanā nepieciešamajos procesos. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot izglītības kvalitātes būtību un daudzveidīgās pieejas tās nodrošināšanā. 2. Raksturo izglītības kvalitātes daudzdimensionalitāti. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Izskaidro uz pierādījumiem balstītās politikas nepieciešamību. 4. Novērtē izglītības kvalitātes problēmas izglītības iestādes, nacionālā un starptautiskā mērogā, 5. Raksturo izglītības kvalitātes novērtēšanas jomas. 	

6. Nosaka kvalitātes novērtēšanas kritērijus atbilstīgi izvirzītajam mērķim.
7. Izvērtē izglītības iestādes, izglītība programmas, pedagoga un izglītības iestādes vadītāja darbības kvalitāti atbilstīgi noteiktiem kritērijiem.
8. Orientējas starptautiski salīdzinošo izglītības pētījumu klāstā, ietvarstruktūrās un instrumentu specifikā.

Kompetence

9. Analizē un izmanto savā darbā starptautisku informāciju par izglītības kvalitāti sistēmas līmenī, sekmīgi darboties, izmantojot iegūtās zināšanas un prasmes, kvalitātes novērtēšanā izglītības iestādes un klases līmenī.
10. Pamato nepieciešamu izglītības pētījumu aktualitāti izglītības kvalitātes nodrošināšanas kontekstā.
11. Komunicē par izglītības kvalitātes vērtēšanu, pamatojot savu viedokli pētījumu rezultātos.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Izglītība un izglītības kvalitāte. (L4, S2, Pd8)
2. Izglītības kvalitātes nodrošināšana. (L4, S4, Pd8)
3. Uz pierādījumiem balstīta izglītības politika. (L2, S2, Pd8)
4. Starptautiskie salīdzinošie izglītības pētījumi un Latvijas rezultāti pasaules kontekstā. (L2, S2, Pd8)
5. Starptautiskās izglītības indikatoru sistēmas un izglītības kvalitātes novērtēšanas programmas. (L2, S2, Pd6)
6. Sasniegumu mērījumi izglītībā – instrumentu specifika. (L4, S2, Pd8)
7. Attieksmes mērījumi izglītības pētījumos. (L2, S2, Pd8)
8. Izglītības iestādes, izglītības programmas, pedagogu un izglītības iestāžu vadītāju darbības kvalitātes novērtēšana. (L2, S4, Pd10)
9. Izglītojamā sasniegumu vērtēšana. (L2, S4, Pd8)
10. Izglītības kvalitātes nodrošināšana augstākās izglītības pakāpē. (L2, S2, Pd6)
11. Izglītības iestāžu reitingi. (L2, S2, Pd8)
12. Aktualitātes un tendences izglītības kvalitātes nodrošināšanā. (L4, S4, Pd10)

L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studentu patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.

Patstāvīgā darba laikā studenti veic informācijas atlasīšanu, apkopošanu, literatūras patstāvīgu lasīšanu, patstāvīgajiem darbiem nepieciešamās informācijas un materiālu sagatavošanu, gatavojas semināra vadīšanai, izstrādā referātu un tā prezentāciju.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. 6 patstāvīgie darbi nodarbībās un e-studijās – 30%
2. Semināra sagatavošana un tā vadīšana par vienu no piedāvātajām kursa tēmām, rakstiskā referāta un tā prezentācijas iesniegšana e-studijās – 30 %

Noslēguma pārbaudījums:

3. Rakstisks un mutisks eksāmens (pētījuma par izglītības kvalitātes vienu jomu vai aspektu rakstiska izpilde un tā mutiska prezentācija) – 40%

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10	11
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+				
2. Starppārbaudījums		+		+	+		+	+	+	+	
3. Starppārbaudījums			+	+		+		+			
4. Starppārbaudījums	+	+			+		+		+		
5. Starppārbaudījums			+			+		+		+	
6. Starppārbaudījums	+	+		+	+				+		
7. Starppārbaudījums											
8. Eksāmens	+	+	+	+		+		+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. European Commission. (2017). *Quality Assurance for School Development*. Brussels. https://www.schooleducationgateway.eu/downloads/Governance/2018-wgs2-quality-assurance-school_en.pdf
2. Geske, A., Grīnfelds, A., Kangro, A., Kiseļova, R., & Mihno, L. (2015). Izglītības kvalitāte starptautiskā salīdzinājumā. Latvija OECD valstu Starptautiskajā skolēnu novērtēšanas programmā. Rīga: Latvijas Universitāte. <http://www.ipi.lu.lv/publikacijas>
3. Gover, A., & Loukkola, T. *Kvalitātes uzlabošana no politikas līdz praksei*. AIC. http://www.aic.lv/portal/content/files/EQUIP-publikacija_LV_final.pdf
4. Sallis, E. (2002). *Total Quality Management in Education*. London: Taylor & Francis. https://herearmenia.files.wordpress.com/2011/09/ebooksclub-org_total_quality_management_in_education.pdf
5. Harvey, L., & Green, D. (1993). Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18(1), 9-34.
6. UNESCO. (2018). *Global Education Digest 2015–2017*. London: UNESCO Development Education Research Centre. <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10044872/1/Digest%202015%20-%202017.pdf>

Papildus informācijas avoti

1. Aguilera-Barchet, B. (2012). *A Higher Education for the Twenty-first Century. European and US Approaches*. Brussels: Centre for European Studies. http://www.martenscentre.eu/sites/default/files/publication-files/a_higher_education.pdf
2. Brennan, J., Frederiks, M., & Shah, T. (1997). *Improving the Quality of Education: The impact of quality assessment on institutions*, Milton Keynes: The Open University.
3. Eglītis, J. (2003). *Izglītības kvalitātes nodrošināšanas reģionālie un ekonomiskie aspekti*. Promocijas darba kopsavilkums. Jelgava: LLU.
4. Eiropas Augstākās izglītības telpas (Boloņas procesa) bibliotēka. <http://www.aic.lv/bolona/>
5. European Commission (2016). *PISA 2015: EU performance and initial conclusions regarding education policies in Europe*.
6. Hallinger, P. (2003). Leading education change: Reflections on the practice of instructional and transformational leadership. *Cambridge Journal of Education*, 33, 329–351.
7. Hallinger, P., & Heck, R.H. (1998). Exploring the principal's contribution to school effectiveness: 1980 – 1995. *School Effectiveness and School Improvement*, 157–191.
8. *Improving the Quality of Teaching and Learning in Europe's Higher Education Institutions* (2013).

https://www.siic.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Macisanas_Lietpratibai.pdf

9. Juran, J., & Blanton, G.A. (Eds.). (1998). *Juran's Quality Handbook*. McGraw Hill. <https://gmpua.com/QM/Book/quality%20handbook.pdf>
10. OECD. (2009). *Creating Effective Teaching and Learning Environments: First results from TALIS*. Paris: OECD Publishing. <http://www.oecd.org/education/school/43023606.pdf>
11. OECD. (2015). *Education at a Glance: Indicators*. <http://www.oecd-ilibrary.org>
12. OECD. (2016). *Education in Latvia, Reviews of National Policies for Education*. Paris: OECD Publishing.
13. OECD. (2017). *Education Policy Outlook: Latvia*. <http://www.oecd.org/education/policyoutlook.htm>
14. OECD. Education. <http://www.oecd.org/education/>
15. OECD. (2013). *Synergies for Better Learning: An international perspective on evaluation and assessment*. <http://www.oecd-ilibrary.org>
16. *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*. (2015). https://www.eqar.eu/fileadmin/documents/bologna/ESG_2015.pdf

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Comparative Education*. <https://www.tandfonline.com/toc/cced20/current>
2. *Education and Training Monitor*. http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_en
3. Izglītības kvalitātes valsts dienests (IKVD). <https://ikvd.gov.lv/>
4. *Journal of Higher Education Policy and Management*. <http://www.tandfonline.com/toc/cjhe20/current>
5. Key data on Education in Europe. http://eacea.ec.europa.eu/education/Eurydice/key_data_en.php
6. *The European Higher Education Area (EHEA)*. <http://www.ehea.info/>
7. UNESCO Latvijas Nacionālā komisija. Izglītība. <http://www.unesco.lv/lv/izglitiba/>
8. UNESCO. Education. <https://en.unesco.org/themes/education>

Kursa saturs

1. temats. Izglītība un izglītības kvalitāte (L4, S2, Pd8)

Informācija par studiju kursu. Izglītības un izglītības kvalitātes jēdzieni. Kvalitātes jēdziena izpratnes attīstības dinamika. Izglītības kvalitāte kā dzīves kvalitātes nosacījums. Izglītības mērķis, efektivitāte, rezultativitāte un kvalitāte. Izglītības kvalitāte Latvijas, ES, ANO un OECD izglītības attīstības stratēģiskajos dokumentos.

Starppārbaudījums: dažādu izglītības un izglītības kvalitātes definīciju analīze (5% no kopvērtējuma).

2. temats. Izglītības kvalitātes nodrošināšana (L4, S4, Pd8)

Izglītības kvalitātes nodrošināšana kā sistēma (vairāku līmeņu darbība, nepārtrauktas pilnveides cikls). Izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ieviešanas mērķis. Kvalitātes nodrošināšanas terminoloģija (plānošana, menedžments, novērtēšana, audits, kontrole, uzraudzība/ monitorings). Izglītības sistēmas kvalitātes novērtēšana atbilstoši modelim: ieguldījums – process – rezultāts. Izglītības kvalitāte kā process un rezultāts. Kvalitāte kā nepārtraukta pilnveide. Kvalitātes nodrošināšanā ieinteresētās puses (*Stakeholders*) un to iesaiste kvalitātes novērtēšanā un pilnveidē. EFQM izcilības modelis. Kvalitātes kultūra organizācijā.

Starppārbaudījums: izglītības kvalitātes nodrošināšanas modeļu izvērtējums (5% no kopvērtējuma).

3. temats. Uz pierādījumiem balstīta izglītības politika (L2, S2, Pd8)

Pētījumu nozīme, specifika, ierobežojumi un izmantošana uz pierādījumiem balstītas izglītības politikas veidošanā. Izglītības statistikas dati un izrietošie secinājumi. Aktuālās izglītības reformas.

Starppārbaudījums: uz pierādījumiem balstītu izglītības problēmu identifikācija un risinājumu piedāvājumu sagatavošana (5% no kopvērtējuma).

4. temats. Starptautiskie salīdzinošie izglītības pētījumi un Latvijas rezultāti pasaules kontekstā (L2, S2, Pd8)

Starptautisko salīdzinošo izglītības pētījumu klāsts, daudzveidība, atšķirības, ietvarstruktūras, specifika un Latvijas līdzdalība tajos. Starptautiskās izglītības kvalitātes novērtēšanas programmas Latvijā – attīstība, rezultāti, perspektīvas. Nozīmīgākās liela mēroga starptautiskās izglītības novērtēšanas programmas OECD valstu organizācijas un Starptautiskās izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācijas (IEA) ietvaros, Latvijas un citu valstu rezultātu salīdzinājums. OECD Starptautiskā skolēnu novērtēšanas programma (OECD PISA2000, 2003, 2006, 2009, 2012, 2015, 2018, 2021), IEA pētījumi matemātikas, dabaszinātņu, informātikas, pilsoniskās izglītības un lasītprasmes jomās (TIMSS1995, 1999, 2003, 2007; CIVIC, ICCS2009, PIRLS2001, 2006, 2016, COMPED, SITES). Starptautisko izglītības kvalitātes novērtēšanas programmu datu starptautiskā un nacionālā analīze. Sasniegumu atšķirības starp dažādām iedzīvotāju grupām, sasniegumu progress/regress/stagnācija dažādās izglītības jomās.

Starppārbaudījums: Latvijas rezultātu salīdzinošā analīze izvēlētajā starptautiskajā izglītības novērtēšanas pētījumā (5% no kopvērtējuma).

5. temats. Starptautiskās izglītības indikatoru sistēmas un izglītības kvalitātes novērtēšanas programmas (L2, S2, Pd6)

Izglītības indikatoru un to sistēmu jēdziens un izmantošana izglītības kvalitātes novērtēšanā. ES stratēģijas izglītības kvalitātes indikatori un to atskaides rādītāji. OECD (*Education at a Glance. OECD Indicators*), Eiropas Savienības (*Education and Training Monitor, Key Data on Education in Europe*), ANO un UNESCO (*World Education Indicators, Sustainable Development Goals*) izglītības indikatoru sistēmas.

Starppārbaudījums: LR Nacionālās un starptautiskās izglītības indikatoru sistēmas. Izglītības indikatoru sistēmu izmantošana Latvijā.

6. temats. Sasniegumu mērījumi izglītībā – instrumentu specifika (L4, S2, Pd8)

Sasniegumu mērījumu specifika izglītībā, vērtējumu veidi, kritēriji, uzdevumu izstrādes pamatprincipi, izmēramie parametri.

7. temats. Attieksmes mērījumi izglītības pētījumos (L2, S2, Pd8)

Attieksmes mērījumu pamatprincipi, latentās un manifestējošās dimensijas, skalas, mērķi un izmantošanas iespējas izglītības kvalitātes analīzē.

8. temats. Izglītības iestādes, izglītības programmas, pedagogu un izglītības iestāžu vadītāju darbības kvalitātes novērtēšana (L2, S4, Pd10)

Izglītības iestādes kvalitātes novērtēšanas normatīvā bāze, mērķis, metodika. Kvalitātes novērtēšanas principi. Iekšējā (pašnovērtējums) un ārējā (licencēšana, akreditācija) kvalitātes novērtēšana kvalitātes nodrošināšanas sistēmā dažādās izglītības pakāpēs. Izglītības iestāžu (pirmsskolas izglītības, vispārizglītojošo izglītības, profesionālās izglītības, interešu izglītības, pieaugušo izglītības iestāžu) un to īstenoto izglītības programmu novērtēšana un attīstības plānošana. Izglītības kvalitātes vērtēšanas jomas (mācību saturs; mācīšana un mācīšanās; izglītojamo sasniegumi; atbalsts izglītojamiem; izglītības iestādes vide; izglītības iestādes resursi; izglītības iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana) un kritēriji. Paņēmieni un rīki (piem., EDURIO) izglītības iestāžu kvalitātes novērtēšanā. Izglītības iestāžu vērtēšanas politika u metodes Eiropā. Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūra profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā (**EQAVET**). Pedagogu profesionālās darbības kvalitātes novērtēšana. Izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības kvalitātes novērtēšana.

Starppārbaudījums: izglītības iestāžu pašnovērtējumu ziņojumu analīze un attīstības plānošana (5% no kopvērtējuma).

9. temats. Izglītojamā sasniegumu vērtēšana (L2, S4, Pd8)

Izglītojamo sasniegumu vērtēšana dažādās izglītības pakāpēs. Summatīvā un formatīvā novērtēšana, to mērķi, īstenošanas veidi mācību procesā. Vērtēšanas kritēriji. Formatīvās novērtēšanas elementi, to īstenošanas iespējas, priekšrocības un trūkumi. Izglītības iestādes iekšējā politikā izglītojamo sasniegumu novērtēšanā. Pašnovērtēšanas un savstarpējās vērtēšanas būtība mācību procesā.

10. temats. Izglītības kvalitātes nodrošināšana augstākās izglītības pakāpē (L2, S2, Pd6)

Starptautiskā izglītības kvalitātes novērtēšana augstākajā izglītībā – OECD AHELO, Eiropas vienotas augstākās izglītības telpas veidošanās (Boloņas process). Eiropas Augstākās izglītības kvalitātes nodrošināšanas tīkla (ENQA) “Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā” un to implikācijas valstu augstākās izglītības sistēmās. Studiju virzienu kvalitātes ārējā novērtēšana (licencēšana un akreditācija) augstākās izglītības internacionalizācijas kontekstā. Augstāko izglītības iestāžu iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas.

Starppārbaudījums: risinājuma izstrāde kvalitātes pilnveidei kādā no augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas jomām (5% no kopvērtējuma).

11. temats. Izglītības iestāžu reitingi (L2, S2, Pd8)

Reitingu izglītībā veidi. Globālie augstskolu reitingi un to ietekme uz valstu izglītības politikām un augstākās izglītības iestāžu pārvaldē. Indikatori, kritēriji un dati reitingu veidošanā. Reitingu saistība ar izglītības kvalitātes nodrošināšanu.

12. temats. Aktualitātes un tendences izglītības kvalitāte nodrošināšanā (L4, S4, Pd10)

Dažādu valstu autoru koncepciju par izglītības kvalitātes nodrošināšanu salīdzinošs apskats.

Starppārbaudījums: Semināri, kuros maģistranti uzstājas ar saviem referātiem par viņu izvēlētām tēmām atbilstoši studiju kursa saturam – referāts un prezentācija par kādu tēmu atbilstoši kursa saturam (30% no kopvērtējuma).

Piezīmes

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Akadēmiskā prakse izglītības zinātnēs I
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5005
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais auditoriju stundu skaits	8
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors (-i)	
Doc., Dr.admin. Rita Kiseļova	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., prof. Jeļena Davidova Dr.paed., doc. Sandra Zariņa PhD., vad. pētn. Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Kursam priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
Akadēmiskās prakses izglītības zinātnēs mērķis ir nostiprināt studentu pētnieciskā darba iemaņas, veicināt zinātnisko aktualitāšu izpratni izglītībā.	
Uzdevumi:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Iesaistīt studējošos pētniecības datu vākšanā un apstrādē, zinātnisko konferenču organizēšanā, pievēršot uzmanību zinātniskā darba organizācijas formām un topošo jauno zinātnieku socializācijai, pildot kopējus uzdevumus pieredzējušu docētāju un pētnieku vadībā; 2. Prakses noslēgumā studenti iesniedz prakses pārskatu un apliecinājumus par prakses laikā veiktajiem darbiem. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ievadseminārs, prakses darba uzdevumi un prakses organizācija. (S2, Pd8) 2. Prakses uzdevumu semināri. (S4, Pd30) 3. Noslēguma seminārs, prakses izvērtēšana. (S2, Pd10) 	
<i>S – Seminārs, Pd – studējošā patstāvīgs darbs</i>	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
1. Raksturo zinātniskās aktualitātes izglītībā.	

<p>2. Izskaidro pētnieciskā procesa organizēšanas posmus.</p> <p>3. Raksturo prasības zinātnisko darbu izstrādei un noformēšanai.</p> <p>Prasmes</p> <p>4. Analizē dažādu izglītības pētījumu rezultātus Latvijas izglītības sistēmas un savu prakses uzdevumu kontekstā.</p> <p>5. Kritiski izvērtē savu pētniecisko kompetenci un izaugsmi.</p> <p>6. Plāno pētījuma gaitu atbilstoši izvirzītajam mērķim un uzdevumiem.</p> <p>7. Prezentē prakses laikā iegūtos rezultātus un secinājumus.</p> <p>Kompetence</p> <p>8. Argumentēti diskutē par izglītības pētījumu rezultātiem un izvērtē to ietekmi uz lēmumu pieņemšanu izglītības politikā un praktisko darbību izglītības jomā.</p> <p>9. Novērtē studentu noslēguma darbu kvalitāti.</p>
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.</p> <p>Patstāvīgie uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru; 2) iepazīties ar aktuālajiem pētniecības virzieniem izglītības jomā (valstī, DU, HSZF, HSZI) un izstrādāt individuālos prakses uzdevumus (konference, pētījums, recenzijas); 3) piedalīties DU Starptautiskās zinātniskās vai kādas citas starptautiskas konferences organizēšanā; 4) piedalīties izglītības pētījumu datu vākšanā un apstrādē; 5) iepazīties ar prasībām zinātnisko darbu izstrādei un noformēšanai; 6) recenzēt divus kvalifikācijas vai bakalaura darbus atbilstoši izvēlētajai apakšprogrammai; 7) sagatavot un prezentēt atskaiti par prakses laikā veiktajiem darbiem.
<p><i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i></p>

Starppārbaudījumi:

1. Dalība starptautiskas konferences vai lokālā pasākuma (seminārs) organizēšanā – 20 %
2. Dalība izglītības pētījumu datu vākšanā un apstrādē – 20 %
3. Divu kvalifikācijas vai bakalaura darbu recenzēšana – 30 %

Noslēguma pārbaudījums:

4. Eksāmens (prakses pārskats un apliecinājumi par prakses laikā veiktajiem darbiem un to mutiska prezentācija un diskusija) – 30 %

Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja kārtoti visi starppārbaudījumi.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+			+	
2. Starppārbaudījums		+		+	+	+		+	
3. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+			+	+
4. Eksāmens	+	+	+		+		+	+	

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Albrehta, Dz. (1998). *Pētīšanas metodes pedagogijā*. Rīga: Mācību grāmata.
2. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
3. Lasmanis, A. (1999). *Pedagoģijas un psiholoģijas pētījumu plānošana un norise*. Rīga: Mācību apgāds NT.
4. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin. red.). (2011). *Ievads pētniecībā: Stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
5. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin. red.). (2018). *Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana*. Rīga: RSU.
6. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.). (2016). *Pētniecība: Teorija un prakse*. Rīga: RaKa.
7. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin. red.). (2021). *Zinātniskās darbības metodoloģija: starpdisciplināra perspektīva* (kolektīvā monogrāfija). Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte.

Papildus informācijas avoti

<ol style="list-style-type: none"> 1. Becker, E. (2002). <i>Problem Transformations in Transdisciplinary Research</i>. Retrieved 02.08.2019 from https://www.researchgate.net/publication/242556557_Transformations_of_Social_and_Ecological_Issues_into_Transdisciplinary_Research 2. Creswell, J. W. (2007). <i>Qualitative Inquiry & Research Design</i>. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications. 3. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1998). <i>Collecting and Interpreting Qualitative Materials</i>. Thousand Oaks, CA: Sage. 4. Devlin, A.S. (2018). <i>The Research Experience: Planning, Conducting and Reporting Research</i>. Thousand Oaks: Sage. 5. Dey, I. (1993). <i>Qualitative Data Analysis</i>. London & New York: Routledge. 6. Malhotra, Y. (1996). <i>Organizational Learning and Learning Organizations: An overview</i>. https://www.brint.com/papers/orglrng.htm 7. Maslo, I. (red.). (2006). <i>No zināšanām uz kompetentu darbību: Zinātnisko rakstu krājums</i>. Rīga: LU. 8. Nucho, A., & Vidnere, M. (2003). <i>Intervēšanas prasme</i>. Rīga: RaKa. 9. Penuel, W. R., & Gallagher, D. J. (2017). <i>Creating Research-Practice Partnerships in Education</i>. Cambridge: Harvard Education Press. 10. Yin, R. K. (2009). <i>Case Study Research</i> (4th ed.). California: Sage Publications.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izglītības un zinātnes ministrija: https://izm.gov.lv/lv/ 2. Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA): http://viaa.gov.lv/lat/ 3. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>: https://content.sciendo.com/view/journals/jtes/jtes-overview.xml 4. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>: https://content.sciendo.com/view/journals/dcse/dcse-overview.xml
<i>Piezīmes</i>
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Pētniecība II
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5025
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais auditoriju stundu skaits	64
<i>Lekciju stundu skaits</i>	32
<i>Semināru stundu skaits</i>	32
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	96
Kursa autors (-i)	
Vad. pētn., Ireta Čekse	
Prof. Zanda Rubene	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Anita Pipere Asoc. prof. Aleksejs Ruža	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa Pētniecība II mērķis ir attīstīt studentu zināšanas, prasmes un kompetences kvalitatīvajā pētniecībā. Kursa laikā studenti iegūst zināšanas par kvalitatīvo pētniecību, tās metodēm, datu apstrādi un analīzi; attīsta prasmes plānot un veikt kvalitatīvo pētījumu, kompetences pastāvīgi izvēlēties atbilstošas pētījumu metodes un pielietot tās pētnieciskajā praksē.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot zināšanas un prasmes par kvalitatīvo pētniecību, tās metodēm, datu apstrādi un analīzi; 2. Attīstīt prasmes plānot un veikt kvalitatīvo pētījumu; 3. Attīstīt kompetences pastāvīgi izvēlēties atbilstošas kvalitatīvā pētījuma metodes un pielietot tās pētnieciskajā praksē. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par pētniecisko procesu, kas ietver pētniecisko loģiku, daudzveidīgas kvalitatīvās pētniecības datu vākšanas metodes; 	

<p>2. Izpratne par kvalitatīvo datu analīzi, interpretāciju un izplatīšanu izglītības zinātnē un to apakšnozaru kontekstā.</p> <p>Prasmes</p> <p>3. Prasme izvirzīt pētījuma problēmu un mērķi un izvēlēties atbilstošas kvalitatīvā pētījuma metodes.</p> <p>4. Prasme kritiski analizēt zinātniskās publikācijas un pētnieciskos pārskatus.</p> <p>5. Prasme izvēlēties pētījuma problemātikai atbilstošas kvalitatīvo datu vākšanas metodes.</p> <p>6. Prasme veikt kvalitatīvo datu analīzi un novērtēt iegūtos rezultātus.</p> <p>Kompetence</p> <p>7. Patstāvīga kvalitatīvo pētījumu īstenošana un kritiski analītiska teorētisko atziņu lietošana.</p> <p>8. Praktiskas pētnieciskās darbības īstenošana, atbilstoši ētikas un atbildīgas pētniecības principiem.</p> <p><i>Studiju kursa kalendārais plāns</i></p> <p>1. Kvalitatīvs pētījums: priekšrocības un ierobežojumi. (L4,S2, Pd12)</p> <p>2. Kvalitatīvā pētījuma metodes, to pielietošanas iespējas. (L8, S4, Pd20)</p> <p>3. Kvalitatīvā pētījuma plānošana un kvalitatīvo datu vākšana. (L6,S6, Pd16)</p> <p>4. Kvalitatīvo datu analīzes metodes (L6, S4, Pd20)</p> <p>5. Kvalitatīvo datu analīzes iespējas ar datorprogrammu palīdzību (L4, S14, Pd20)</p> <p>6. Kvalitatīvā pētījuma pārskats. (L4,S2, Pd8)</p> <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p> <p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Pastāvīgie darbi organizēti individuāli, pāros vai kā grupu darbs.</p> <p>Pastāvīgi notiek gatavošanās semināriem un praktiskajiem darbiem.</p> <p>Gatavošanās formas:</p> <p>1. Teorijas apguve;</p> <p>2. Praktisko iemaņu apguve – pētniecības procesa plānošana un realizēšana praktiski, atskaites sagatavošana;</p> <p>3. Pārbaudes darbs;</p> <p>4. Ziņojuma sagatavošana.</p> <p><i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i></p>
--

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Sekmīgi un noteiktajos termiņos nokārtoti semināri un sekmīgi novērtētas praktiskās nodarbības.

Nokārtots eksāmens.

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījuma (40%) veids

Novērtējums seminārnodarībās, kur novērtējums ir no 0 – 40 procentpunkti no gala vērtējuma.

2. Starppārbaudījuma (10%) veids

Divi pastāvīgi pārbaudes darbi – teorijā un praksē, kur katra pārbaudes darba maksimālais novērtējums ir 5 procentpunkti no gala vērtējuma.

Noslēguma pārbaudījuma veids – eksāmens, kur maksimālais novērtējums 50 procentpunkti no gala vērtējuma – 50%

Studiju kursa apguve noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+
3. Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Bazeley, P., & Richards, L. (2005). *The NVivo Qualitative Project Book*. London: SAGE Publications (ar CD-ROM).
2. Cohen L., Manion L., & Morrison K. (2005). *Research Methods in Education*. London, New York, <https://islmblogblog.files.wordpress.com/2016/05/rme-edu-helpline-blogspot-com.pdf>
3. Creswell, J. W. (2008). *Educational Research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (3rd ed.). New Jersey: Pearson Education International.
4. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (Red.). (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. Bogdan, R. C. (2003). *Qualitative Research for Education: An introduction to theory and methods*. Boston.
2. Cropley, A. (2010). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs* / Artūrs Kroplis, Malgožata Raščevska. 2. papildinātais izdevums. Rīga: RaKa.
3. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2005). *The Sage Handbook of Qualitative Research* (3rd ed.). Thousand Oaks: Sage Publications.
4. Glesne, C. (2011). *Becoming Qualitative Researchers: An introduction* (4th ed.). Boston: Pearson.

5. Marshall, C., & Rossman, G. E. (2006). *Designing Qualitative Research* (4th ed.). Thousand Oaks: SAGE Publications.
6. Stake, R. E. (2010). *Qualitative Research: Studying how things work*. New York: Guilford Press.
7. Thomas, R. M. (2003). *Blending Qualitative Quantitative Research Methods in Theses and Dissertations*. Thousand Oaks: Corwin Press, Inc.

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Qualitative Research (QRJ)*
2. <http://www.researchsupport.com.au/>
3. http://www.qsrinternational.com/support_forum.aspx
4. <http://www.qualitative-research.net/index.php/fqs>

Kursa saturs

1. Kvalitatīvs pētījums: priekšrocības un ierobežojumi. (L4, S2, Pd12)

Kvalitatīvā pētījuma būtība. Kvalitatīvā pētījuma priekšrocības un ierobežojumi, attīstības perspektīvas. Kvalitatīvās pētniecības izmantošanas iespējas pedagoģiskajā darbā un izglītības jomā kopumā.

Seminārā tiek modelētas un skaidrotas situācijas, kurās visatbilstošākā pētījuma stratēģija ir kvalitatīvais pētījums. Pētījumu piemēri un to analīze.

2. Kvalitatīvā pētījuma metodes, to pielietošanas iespējas. (L8, S4, Pd20)

Intervijas: nestrukturētās jeb naratīvās, daļēji strukturētas, strukturētas, fotointervijas, videointervijas. Novērojums. Fokusgrupas. Kvalitatīvā aptauja. Vizuālo un materiālo avotu pētniecība – etnogrāfiskais/pētījums, foto un video arhīvu analīze.

Semināros tiek apgūtas prasmes atlasīt pētījuma problēmai atbilstošas kvalitatīvo datu analīzes metodes un izstrādāt attiecīgās metodes saturu (intervijas, fokusgrupas, aptaujas, novērošanas tēmas/apakštēmas un jautājumus).

3. Kvalitatīvā pētījuma plānošana un kvalitatīvo datu vākšana. (L6, S6, Pd16)

Pētījuma dizaina izstrāde. Pētījuma mērķu un uzdevumu definēšana. Pētījuma metodes atbilstoši atlase mērķim. Dalībnieku atlases pieejas un metodes kvalitatīvajos pētījumos.

Seminārs: saskaņojot tēmu ar docētāju, izplānot mikropētījumu, savākt datus, veikt datu transkripciju, un apstrādi, prezentēt iegūtos datus. Praktiskajās nodarbībās notiek starprezultātu prezentācija un izvērtējams, vienojoties par pilnveidi.

4. Kvalitatīvo datu analīzes metodes. (L6, S4, Pd20)

Kvalitatīvo datu analīzes metožu pamatprincipi un pieejas. Tematiskā analīze. Kvalitatīvā kontentanalīze. Diskursīvā analīze. Naratīvā analīze. Fenomenoloģiskā analīze. Interpretatīvā fenomenoloģiskā analīze.

5. Kvalitatīvo datu analīzes iespējas ar datorprogrammu palīdzību. (L4, S14, Pd20)

Kvalitatīvo datu analīze ar programmatūras palīdzības. Nvivo programmas piemērs. Datu ievade. Strukturizēšana. Kodēšana. Analīze.

Seminārs: Darbs ar NVivo. NVivo projekta izveidošana. Kodēšana. Gadījumi, klasifikācija un salīdzināšana. Darbs ar multimediju resursiem. Atsauču materiālu pievienošana projektam. Datu lauki un mix-metodes. Rīki un darbības ar vizuālajiem datiem.

6. Kvalitatīvā pētījuma pārskats. (L4, S2, Pd8)

Kvalitatīvā pētījuma pārskata saturs, tā formas. Konceptualizācija. Tipoloģija. Sociālo portretu konstruēšana. Kvalitatīvā pētījuma pārskata veidošanas principi. Ziņojuma forma, ņemot vērā pētījuma adresātu.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Maģistra darba izstrāde I
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5006
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	10
ECTS kredītpunkti	15
Kopējais kontaktstundu skaits	10
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	0
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Stundu skaits maģistra darba vadīšanai	10
Studenta patstāvīgā darba stundu skaits	240
Kursa autors (-i)	
Dr.paed. Dita Nīmante	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Dzintra Iliško Prof. Anita Pīpere Asoc. prof. Sergejs Čapulis Doc. Sandra Zariņa Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa Vad. pētn. Ilona Fjodorova Vieslekt. Jekaterīna Jankovska Doc. Liene Valdmane	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis – attīstīt studentu pētniecisko kompetenci; izstrādājot maģistra darbu, studenti analizēs teorētiskos avotus un praksi, sintezēs un integrēs studiju kursos apgūtās zināšanas, veidojot kompetenci izvirzīt aktuālu problēmu un piedāvāt tās teorētiski pamatotu analīzi teorētiski pamatotu risinājumu izglītības procesu pilnveidošanai.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izstrādāt maģistra darba ievadu un teorētisko daļu; 2. Veicināt studentu ētisku rīcību pētnieciskajā procesā un zinātniskajā komunikācijā. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zināšanas par zinātniskā pētījuma būtību, zinātnisko metodi un tās loģiku pētījumos izglītībā. 2. Zināšanas par pētnieciskajām pamatkategorijām. 3. Zināšanas par aktuālām problēmām izglītībā, to lokālo un starptautisko kontekstu. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Formulē izpētes problēmu, pamatojot to, definē maģistra darba tematu. 5. Definē izvēlēta pētījuma pētnieciskās kategorijas, izvirza izpētes mērķus, formulē uzdevumus, izraugās validas pētīšanas metodes, izvēlas korektu teorētisko bāzi; plāno pētījumu, mērķtiecīgi īstenot to un koriģēt pēc nepieciešamības. 	

6. Atlasa nepieciešamo zinātnisko literatūru, to analizē.

Kompetence

7. Teorētiski pamato pētījumu, izdara secinājumus.
8. Izstrādājot maģistra darbu, vienmērīgi, atbilstoši izraudzītā pētījuma loģikai plāno un īsteno visus pētījuma posmus.
9. Spēj uzturēt kompetentu komunikāciju par pētījuma rezultātiem ar pētīšanā iesaistītajiem partneriem, citiem studentiem, pasniedzējiem.
10. Kompetenti un mērķtiecīgi sadarbojas koleģiāla pētījuma veikšanā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir patstāvīgi izzinot pētījuma aktualitāti, apkopojot informāciju par pētījuma tematiku, apzinot zinātnisko literatūru, analizējot to atbilstoši pētījuma izvirzītajam mērķim un uzdevumiem.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Izstrādāts patstāvīgs, atbilstoši izvirzītajam mērķim un uzdevumiem pabeigts, aizstāvēts maģistra darbs, demonstrējot šai programmai atbilstošu pētnieciskā darba kompetenci un prasmi loģiski un uztverami prezentēt pētījumu, izmantojot demonstrēšanas tehniskos līdzekļus – 100%

Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums, “Izstrādāts maģistra darba *Ievads*”, vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts – 10%
2. starppārbaudījums, iesniegta “Izstrādāta maģistra darba *Teorētiskā daļa*”, vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts – 50%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Eksāmens: priekšaizstāvēšana. Vērtējums 10 ballu skalā – 40%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Starppārbaudījums	+	+	+						+	
2. Starppārbaudījums				+	+	+	+	+	+	
3. Eksāmens									+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Geske, A., & Grīnfelds, A. (2006). *Izglītības pētniecība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
2. Kroplis A., & Raščevska M. (2010). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajā zinātnēs* (2. izdevums). Rīga: RaKa.
3. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (red.). (2011). *Ievads pētniecībā: Stratēģijas, dizaini, metodes*. Rīga: RaKa.
4. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.). (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa.

5. Mārtinsone, K., Pipere, A. (zin.red.). (2018). <i>Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana</i> . Rīga: RSU.
Papildus informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cohen L., Manion L., & Morrison K. (2007). <i>Research Methods in Education</i>. London, New York. https://islmblogblog.files.wordpress.com/2016/05/rme-edu-helpline-blogspot-com.pdf1 2. Creswell, J. W. (2007). <i>Qualitative Inquiry & Research Design</i>. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications. 3. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1998). <i>Collecting and Interpreting Qualitative Materials</i>. Thousand Oaks, CA: Sage. 4. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde D. u.c. (2011). <i>Pētniecības terminu skaidrojošā vārdnīca</i>. Sast. I. Engēle. Rīga: RaKa. 5. Subhani, M. I., Hasan, S. A., & Osman, A. (2011). Research methodologies for management sciences & interdisciplinary research in contemporary world. <i>European Journal of Scientific Research</i>. 6. Yin, R. K. (2009). <i>Case Study Research</i> (4th ed.). California: Sage Publications.
Periodika un citi informācijas avoti
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>. The Journal of UNESCO Chair on the Interplay of Tradition and Innovation in Education for Sustainable Development (ESD). https://sciendo.com/journal/DCSE 2. <i>Educational Research</i>. Taylor&Francis Online. https://www.tandfonline.com/toc/rere20/current 3. <i>European Journal of Teacher Education</i>. Taylor&Francis Online. https://www.tandfonline.com/loi/cete20 4. <i>International Journal of Smart Education and Urban Society (IJSEUS)</i>. IGI Global. https://www.igi-global.com/journal/international-journal-smart-education-urban/188335 5. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i>. https://sciendo.com/journal/JTES1 6. LU zinātniskie raksti. Pedagoģija un skolotāju izglītība. LU Akadēmiskais apgāds. https://www.lu.lv/apgads/lu-raksti-pdf/ 7. <i>Pädagogische Rundschau</i>. Peter Lang. https://www.peterlang.com/view/journals/pr/pr-overview.xml
Piezīme
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTA FORMA**

Kursa nosaukums	Maģistra darba izstrāde II
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5007
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Zinātnes apakšnozare	
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	10
ECTS kredītpunkti	15
Kopējais kontaktstundu skaits	12
<i>Lekciju stundu skaits</i>	0
<i>Semināru stundu skaits</i>	0
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Stundu skaits maģistra darba vadīšanai</i>	12
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	240
Kursa autors (-i)	
Dr. paed. Dita Nīmante	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Dzintra Iliško Prof. Anita Pipere Asoc. prof. Sergejs Čapulis Doc. Sandra Zariņa Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa Vad. pētn. Ilona Fjodorova Vieslekt. Jekaterīna Jankovska Doc. Liene Valdmāne	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis – pilnveidot studentu pētniecisko kompetenci, izstrādājot maģistra darba empīrisko daļu, pabeidzot pētījumu, studenti analizēs praksi, sintezēs un integrēs studijuursos apgūtās zināšanas, pilnveidojot kompetenci piedāvāt teorētiski pamatotu un praktiski nozīmīgus, empīriski pārbaudītus risinājumus izglītības procesu pilnveidošanai.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izstrādāt pētījuma empīrisko daļu, formulēt secinājumus un ieteikumus, noformēt darbu atbilstoši LU prasībām, pabeidzot darbu pie vienota pētījuma izstrādes; 2. Veicināt studentu ētisku rīcību pētnieciskajā procesā un zinātniskajā komunikācijā. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zināšanas par datu vākšanu, datu analīzi izglītības pētījumos. 2. Zināšanas par secinājumu un ieteikumu noformulēšanu. 3. Zināšanas par darba noformēšanu atbilstoši LU maģistra darba prasībām. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Izvēlēta pētījuma kontekstā vāc un analizē datus. 5. Izvēlēta pētījuma kontekstā izdara secinājumus un ieteikumus atbilstoši izvirzītajiem pētījuma jautājumiem. 6. Noformē darbu atbilstoši maģistra darba prasībām. 	

Kompetence

7. Izstrādājot maģistra darbu, vienmērīgi, atbilstoši izraudzītā pētījuma loģikai plāno un īsteno visus pētījuma posmus.
8. Spēj uzturēt kompetentu komunikāciju par pētījuma rezultātiem ar pētīšanā iesaistītajiem partneriem, citiem studentiem, pasniedzējiem.
9. Kompetenti un mērķtiecīgi sadarbojas koleģiāla pētījuma veikšanā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir izstrādāt maģistra darba pētījuma empīrisko daļu, izdarīt secinājumus, pēc nepieciešamības - ieteikumus, noformēt darbu, lai tas būtu pabeigts pētījums.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. starppārbaudījums, "Izstrādāta maģistra darba *Empīriskā daļa*", vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts - 40%
2. starppārbaudījums, "Izstrādāti maģistra darba *Nobeigums/Secinājumi*", vērtējums – ieskaitīts/neieskaitīts – 10%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Eksāmens: Maģistra darba aizstāvēšana. Vērtējums 10 ballu skalā – 50%

Izstrādāts patstāvīgs, atbilstoši izvirzītajam mērķim un uzdevumiem pabeigts, aizstāvēts maģistra darbs, demonstrējot šai programmai atbilstošu pētnieciskā darba kompetenci un prasmi loģiski un uztverami prezentēt pētījumu, izmantojot demonstrēšanas tehniskos līdzekļus.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5) vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+					
2. Starppārbaudījums					+	+	+	+	+
3. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Cohen L., Manion L., & Morrison K. (2007). *Research methods in Education*. London, New York. <https://islmblogblog.files.wordpress.com/2016/05/rme-edu-helpline-blogspot-com.pdf>
2. Creswell, J.W. (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.
3. Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (1998). *Collecting and Interpreting Qualitative Materials*. Thousand Oaks, CA: Sage.
4. Dey, I. (1993). *Qualitative Data Analysis*. London & New York: Routledge.
5. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.). (2016). *Pētniecība: teorija un prakse*. Rīga: RaKa.
6. Yin, R. K. (2009). *Case Study Research* (4th ed.). California: Sage Publications.

<i>Papildus informācijas avotis</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Becker, E. (2002). <i>Problem Transformations in Transdisciplinary Research</i>. https://www.researchgate.net/publication/242556557_Transformations_of_Social_and_Ecological_Issues_into_Transdisciplinary_Research 2. Ķestere, I. (2015). Pedagoģijas vēstures pētniecība Latvijā: laikmeti, izaicinājumi un iespējas. <i>Laikmets un personība</i> (15.sēj., 196.-243.lpp.). Rīga: RaKa. 3. Mārtinsons, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. u.c. (2011). <i>Pētniecības terminu skaidrojošā vārdnīca</i>. Sast. I. Eņģele. Rīga: RaKa.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i>. The Journal of UNESCO Chair on the Interplay of Tradition and Innovation in Education for Sustainable Development (ESD). https://sciendo.com/journal/DCSE 2. <i>Educational Research</i>. https://www.tandfonline.com/toc/rere20/current 3. <i>European Journal of Teacher Education</i>. https://www.tandfonline.com/loi/cete20 2. <i>International Journal of Smart Education and Urban Society (IJSEUS)</i>. https://www.igi-global.com/journal/international-journal-smart-education-urban/188335 3. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i> https://www.degruyter.com/dg/viewjournalissue/j\$002fjtes.2017.19.issue-1\$002fissue-files\$002fjtes.2017.19.issue-1.xml 4. <i>Pedagoģija un skolotāju izglītība: LU zinātniskie raksti</i>. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. https://www.lu.lv/apgads/lu-raksti-pdf/
<i>Piezīme</i>
Kursa valoda – latviešu, angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

<i>Studiju kursa nosaukums</i>	Mācīšana un mācīšanās transformatīvā pedagogiskā telpā
<i>Studiju kursa kods (DUIS)</i>	Izgl5026
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
<i>Lekciju stundu skaits</i>	32
<i>Semināru stundu skaits</i>	32
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	96
Kursa autors(-i)	
Dr.paed. Linda Daniela Dr.paed. Daiga Kalniņa	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Doc. Pāvels Pestovs Prof. Jeļena Davidova	
Priekšzināšanas	
Priekšzināšanas par ievadu izglītības zinātnēs, svešvalodu zināšanas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Mācību kursā paredzēts izprast mācīšanās procesa likumsakarības gan no tā organizācijas un vadīšanas perspektīvas, gan no mācību procesa dalībnieka perspektīvas, pilnveidojot un attīstot viņa zināšanas, secīgi attīstoties no zemākiem domāšanas līmeņiem līdz metakognitīvās domāšanas līmenim. Studentiem būs iespējas apgūt dažādas mācīšanās taksonomijas, analizējot, kā mācību process būtu organizējams, ņemot vērā gan mācīšanās bioloģiskos nosacījumus, gan mācīšanās vides sociālos fenomenus.</p> <p>Kursa mērķis ir nodrošināt, ka studenti apgūst mācīšanās likumsakarības, spēj plānot un organizēt mācību procesu, lai sekmētu mācīšanās sasniegumus.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studentus ar mācīšanās likumsakarībām cilvēka attīstības kontekstā, sekmējot augstāku domāšanas līmeņu attīstību; 2. Iepazīstināt studentus ar mācību sasniegumu vērtēšanas veidiem un to ietekmi uz mācību sasniegumiem; 3. Iepazīstināt studentus ar mācīšanās transformatīvo aspektu dažādām dimensijām, ņemot vērā gan kognitīvo procesu attīstību, gan mācību vides transformācijas, gan izglītības ilgspējīgas attīstības perspektīvu. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Transformatīvās mācīšanās un mācīšanas būtība un likumsakarības. (L4, S2, Pd8) 2. Mācību procesa organizācija un transformācija. (L8, S8, Pd24) 3. Kompetences attīstības nosacījumi. (L6, S8, Pd24) 4. Mācīšanas un mācīšanās rezultātu vērtēšana. (L8, S10, Pd32) 5. Mācīšanās sociālais fenomens. (L6, S4, Pd8) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, S – patstāvīgais darbs</i></p>	

Studiju rezultāti

Zināšanas

1. Apraksta galvenās teorijas un aktuālās tendences transformatīvās mācīšanās pētījumos un praksē.
2. Raksturo transformatīvās mācīšanās būtību, norisi un ietekmējošos faktorus.

Prasmes

3. Analizē teorijas un prakses saistību par mācīšanās procesa likumsakarībām.
4. Analizē dažādas mācīšanās taksonomijas, plānojot mācīšanās soļus, lai sekmētu zināšanu konstruēšanu, transformējot mācību procesu atbilstoši izglītojamo vajadzībām.
5. Izmanto savas zināšanas, lai sekmētu metakognitīvo procesu attīstību, paredzot mācīšanās vides transformācijas un mācīšanās sociālo dabu.
6. Analizē savus mācību sasniegumus un pārnes šīs prasmes uz citiem izglītības kontekstiem, veicot pedagoģisko darbību, lai novērtētu izglītojamo mācību sasniegumus.
7. Analizē mācību procesu no dažādām dimensijām (zināšanu pieaugums, sociālais atbalsts, izglītības ilgstspējība utt.) un plāno izmaiņas mācību procesā, lai atbalstītu ikvienu izglītojamo.

Kompetence

8. Plāno mūsdienīgu mācību procesu kompetenču attīstībai un mācīšanās rezultātu novērtēšanu, balstoties uz teorijām un ņemot vērā mūsdienu transformatīvās vides kontekstu, darbojoties komandā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studenti patstāvīgā darba ietvaros pilda kursa uzdevumus, pilda aktivitātes, veic sistēmisko literatūras analīzi un izstrādā mācību procesa plānojumus, izstrādā mācību sasniegumu novērtēšanas algoritmu, paredzot gan summatīvās, gan formatīvās vērtēšanas formas, lai apzinātu zināšanu pieaugumu un metakognitīvo procesu attīstību. Gatavojas prezentēt savu darbu un diskutēt ar grupas biedriem par savu tematisko plānojumu un izstrādāto vērtēšanas algoritmu.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Rakstisks pārbaudes darbs par transformatīvās mācīšanās būtību, norisi un ietekmējošiem faktoriem, mācīšanās taksonomijām, mācīšanās procesa plānošanas likumsakarībām, mācīšanās sasniegumu vērtēšanu, galvenām teorijām un aktuālām tendencēm transformatīvās mācīšanās pētījumos un praksē. Pārbaudījums vērtējams 10 ballu skalā. Īpatsvars kopējā vērtējumā – 30%
2. Kombinēts pārbaudes darbs (rakstisks darbs un tā prezentācija), kurā analizētas dažādas mācīšanās taksonomijas, plānojot mācīšanās soļus, lai sekmētu zināšanu konstruēšanu, transformējot mācību procesu atbilstoši izglītojamo vajadzībām, kā arī plānots un īstenots mūsdienīgs mācību process kompetenču attīstībai un mācīšanās rezultātu novērtēšanu, balstoties uz teorijām un ņemot vērā mūsdienu transformatīvās vides kontekstu, darbojoties komandā. Pārbaudījums vērtējams 10 ballu skalā. Īpatsvars kopējā vērtējumā – 45%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Eksāmens – kombinēts darbs, kurā students, balstoties teorijās par mācīšanās procesa likumsakarībām, analizē savus mācību sasniegumus un prasmi pārnest to uz citiem izglītības kontekstiem, veicot pedagoģisko darbību, lai novērtētu izglītojamo mācību sasniegumus, kā arī analizē mācību procesu no dažādām dimensijām (zināšanu pieaugums, sociālais atbalsts, izglītības ilgstspējība utt.) un plāno izmaiņas mācību procesā, lai atbalstītu ikvienu izglītojamo, ņemot vērā mācīšanās vides transformācijas un mācīšanās sociālo dabu. Eksāmens vērtējams 10 ballu skalā. Īpatsvars kopējā vērtējumā – 25%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē

03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+		+				
2. Starppārbaudījums				+				+
3. Eksāmens			+		+	+	+	

Kursa saturs

1. Transformatīvās mācīšanas un mācīšanās būtība un likumsakarības. (L4, S2, Pd8)

Mācīšanās būtība. Mācīšanās transformatīvā daba un norise. Mācīšanos ietekmējošie faktori (psiholoģiskie, fizioloģiskie, sociālie). Mācīšanās motivācija.

Seminārs: Mācīšanās teoriju analīze.

2. Mācību procesa organizācija un transformācija. (L8, S8, Pd24)

Pedagoģiskās telpas transformācija. Mācību procesa plānošanas un organizācijas principi. Mācīšanās formas. Mācīšanās transformācija mūsdiņā izglītības vides kontekstā. Mācību vides organizēšana. Mācīšanās konteksti (klases vide, mācīšanās dabā, mācīšanās digitālā vidē utt.)

Seminārs: Teorētiski pamatota mācību procesa plānošana un analīze.

3. Kompetences attīstības nosacījumi. (L8, S8, Pd24)

Kompetences būtība un attīstība. Kompetenču veidošanās nosacījumi. Mācīšanās taksonomijas un to pielietojums mācību procesa plānošanā un īstenošanā.

Seminārs: Taksonomiju lietošana mērķu izvirzīšanā, mācību procesa plānošanā un mācību rezultātu novērtēšanā.

4. Mācīšanas un mācīšanās rezultātu vērtēšana. (L8, S10, Pd32)

Vērtēšanas būtība. Vērtēšanas veidi, to izmantošana. Vērtēšanas normatīvā bāze. Vērtēšanas metodiskie paņēmieni un to pielietošana.

Seminārs: Pārbaudes darbu un kompetenču novērtēšanas plānošana.

5. Mācīšanās sociālais fenomens. (L6, S4, Pd8)

Mācīšanās procesa sociālpedagoģiskie aspekti. Sociālās vides dinamika un tās ietekme uz mācīšanos.

Seminārs: Sociālpedagoģisko aspektu un to ietekmes uz mācīšanos noteikšana.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Cox, R. Ch. (2017). *Assessing Transformative Learning: Toward a Unified Framework*. Doctoral dissertation. University of Tennessee.
https://trace.tennessee.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5882&context=utk_graddiss
2. Maslo, I. (Ed.). (2006). *No zināšanām uz kompetentu darbību: Zinātnisko rakstu krājums*. Rīga: LU.
3. Schunk, D. H. (2014). *Learning Theories: An educational perspective*. 6th Edition. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.
http://repository.umpwr.ac.id:8080/bitstream/handle/123456789/96/%5BDale_H._Schunk%5D%20Learning_Theories_An_Educational..pdf?sequence=1&isAllowed=y

Papildus informācijas avoti

1. Armbrecht, T. *Engaging Adult Learners, Part II: In-class Activities Inspired by Transformative Learning*. <https://blog.sharetolearn.com/classroom-resources/transformative-teaching-adult-learners/>
2. Christie, M., Carey, M., Robertson, A., & Grainger, P. (2015). Putting transformative learning theory into practice. *Australian Journal of Adult Learning*, 55(1), 10-30. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1059138.pdf>
3. Cranton, P. (2016). *Understanding and Promoting Transformative Learning: A Guide to theory and practice*. Sterling, VA: Stylus Publishing.
4. Daniela, L. (Ed.). (2019). *Didactics of Smart Pedagogy*. Springer International Publishing. DOI 10.1007/978-3-030-01551-0.
5. Marzano, R. J., & Kendall, J. S. (2007). *The New Taxonomy of Educational Objectives*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press. <http://www.ifeet.org/files/The-New-taxonomy-of-Educational-Objectives.pdf>
6. Taylor, E. W., & Cranton, P. (2013). A theory in ptogress? Issues in transformative learning theory. *European Journal for research on the Education and Learning Adults*, 4(1), 33-47. DOI: 10.3384/rela.2000-7426.rela5000

Periodika un citi informācijas avoti

1. Pittman, R. E. (n.d.). *Taxonomy of Learning: A Brief introduction*. PediaPress. <https://pediapress.com/books/show/taxonomy-of-learning-a-brief-introduction/>
2. Potter, M. K., & Kustra, E. (2012). *A Primer on Learning Outcomes and the SOLO Taxonomy*. Centre for Teaching and Learning, University of Windsor. <http://www.uwindsor.ca/ctl/sites/uwindsor.ca.ctl/files/primer-on-learning-outcomes.pdf>

Piezīmes

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Mācīšanas un mācīšanās tehnoloģijas
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5027
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors(-i)	
Prof., Dr.paed. Linda Daniela Asoc. prof., Dr. sc. admin. Antra Ozola	
Kursa docētājs(-i)	
Lekt. Andris Vagalis Doc. Liene Valdmāne Doc. Sandra Zariņa	
Priekšzināšanas	
Priekšzināšanas: studiju kurss "Ievads izglītības zinātņu studijās".	
Studiju kursa anotācija	
<p>Mācību kursā paredzēts, ka studenti izpratīs Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa pedagoģiskos principus un mācēs plānot un organizēt mācību aktivitātes, izmantojot dažādas tehnoloģijas, digitālos risinājumus un brīvi pieejamo saturu. Studenti apgūs praktiskus principus, kā plānot tehnoloģiju un digitālo risinājumu izmantošanu mācību procesā.</p> <p>Kursa mērķis ir nodrošināt, ka studenti apgūst tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa principus, iemācās plānot un organizēt tehnoloģiju bagātinātu mācību procesu, sekmējot mācību sasniegumus.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studentus ar mācīšanās nosacījumiem tehnoloģiju bagātinātā mācību vidē, plānojot, organizējot un novērtējot mācību procesu un vērtējot sasniegumus; 2. Iepazīstināt studentus ar dažādiem tehnoloģiskiem risinājumiem, ko iespējams izmantot mācību procesā; 3. Izstrādāt konkrēta temata apguves plānojumu mācību procesā izmantojot kādu tehnoloģisko risinājumu (digitālu mācību līdzekli, mācību tehnikso līdzekli, brīvi pieejamo saturu digitālā vidē u.c.). 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ievads teorijās par tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa likumsakarībām. (L4, S2, Pd6) 2. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesā izmantojamās tehnoloģijas, tehnoloģiskie risinājumi, digitālie mācību līdzekļi. (L6, S6, Pd20) 3. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa taksonomijas. (L2, S2, Pd6) 4. Mācību motivācija, attieksme un sociālā mijiedarbība tehnoloģiju bagātinātā mācību procesā. (L2, S2, Pd6) 5. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa organizācijas principi un tā transformācijas iespējas. (L4, S4, Pd14) 6. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa iespējas, ierobežojumi un riski. (L4, S2, Pd8) 	

<ol style="list-style-type: none"> 7. Mācību tēmas apguves plānojuma nosacījumi tehnoloģiju bagātinātam mācību procesam, izmantojot dažādu veidu un dimensiju tehnoloģiju piedāvātas iespējas. (L4, S6, Pd16) 8. Mācību sasniegumu vērtēšanas nosacījumi un iespējas tehnoloģiju bagātinātā mācību procesā. (L4, S4, Pd10) 9. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa sociālais fenomens. (L2, S4, Pd10) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
Studiju rezultāti
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par mācīšanās procesa likumsakarībām tehnoloģiju bagātinātā vidē. 2. Izpratne par tehnoloģiju bagātinātā mācīšanās procesa organizēšanas iespējām un kādas tehnoloģijas izmantot, lai sekmētu daudzveidīgu kompetenču attīstību. 3. Izpratne par mācību sasniegumu vērtēšanas iespējām tehnoloģiju bagātinātā mācību procesā. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Praksē izmantot savas zināšanas un organizēt tehnoloģiju bagātinātu mācību procesu atbilstošu daudzveidīgu kompetenču apguves un mācīšanās taksonomiju soļiem. 5. Analizēt tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa riskus un dažādas iespējas šo risku mazināšanā. 6. Praksē izmantot apgūtās zināšanas, plānojot dažāda veida nodarbības un daudzveidīgu mācību procesu, apguvei izmantojot tehnoloģiju un digitālo risinājumu piedāvātas iespējas. <p>Kompetence</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Izmantot savas prasmes un zināšanas, lai plānotu un organizētu tehnoloģiju bagātinātu mācību procesu, kas sekmētu jaunu kompetenču apguvi, prognozētu sasniedzamos rezultātus un novērtētu sasniegto progresu.
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
<p>Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.</p> <p>Patstāvīgie uzdevumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizēt literatūru par tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa likumsakarībām; • Gatavoties diskusijām semināros par tehnoloģiju un tehnoloģisko risinājumu iespējām un ierobežojumiem; • Gatavot mācību tēmas apguves plānojumu un izstrādāt tehnoloģisko risinājumu izvēlētās tēmas apguvei, par ko diskutēt semināra nodarbībās un pēc tam prezentēt grupas biedriem. <p>Studenti patstāvīgā darba ietvaros</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analizē teorētisko literatūru par mācīšanu un mācīšanos; • Gatavojas semināra nodarbībām; • Apzina mācību tehnoloģiskos risinājumus un izstrādā mācību temata apguves plānojumu, kas pēc tam jāprezentē semināra nodarbībās.
Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

Mācību temata apguves plānojums atbilstoši secīgiem tehnoloģiju bagātināta mācīšanās procesa organizatoriskajiem soļiem – 20%

Izstrādāts viens tehnoloģisks risinājums viena mācību temata apguvei, kurš atbilst izstrādātajam plānojumam, iekļauj kādu no tehnoloģiju, tehnoloģisko risinājumu, brīvi pieejama satura transformācijām, iekļaujot mācību sasniegumu vērtēšanas rīku un kritērijus – 50%

Noslēguma pārbaudījums:

Noslēguma pārbaudījuma veids – Rakstisks eksāmens – 30%

Prasības noslēguma pārbaudījuma nokārtošanai:

- Ir iesniegti un prezentēti divi starppārbaudījuma darbi
- Sekmīgi prezentēts un aizstāvēts izstrādātais darbs
- Sekmīgi nokārtots eksāmena darbs.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+		
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+
3. Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs**1.tēma. Ievads teorijās par tehnoloģiju bagātināta mācību procesa likumsakarībām.**

Studenti tiks iepazīstināti ar ar teorijām, kas pamato tehnoloģiju bagātinātu mācību procesu, par izmaiņām mācīšanās paradigmās.

2.tēma. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesā izmantojamās tehnoloģijas, tehnoloģiskie risinājumi, digitālie mācību līdzekļi.

Studenti tiks iepazīstināti ar tehnoloģijām un tehnoloģiskajiem risinājumiem, ko var izmantot mācību procesā. Tiks analizēti iespējamie digitālie mācību līdzekļi un to atšķirības. Semināru nodarbībās studenti apgūs darbošanos ar digitāliem motivācijas rīkiem, digitāliem stāstniecības rīkiem, tiešsaistes identitātes veidošanas nosacījumiem un netīkēti.

3.tēma. Tehnoloģiju bagātināta mācību procesa taksonomijas.

Studenti tiks iepazīstināti ar mācīšanās taksonomijām, kas raksturo gan mācīšanos digitālā vidē (pārstrādātā Blūma taksonomija, digitālā Blūma taksonomija, robotikas taksonomija, virtuālās realitātes taksonomija u.c.). Studentiem būs patstāvīgi jāanalizē taksonomiju atšķirības, lai vēlāk spētu izvēlēties piemērotāko piemērotākos tehnoloģiskos risinājumus plānojot tehnoloģiju bagātinātu mācīšanās procesu.

4.tēma. Mācību motivācija, attieksme un sociālā mijiedarbība tehnoloģiju bagātinātā mācību procesā.

Studenti tiks iepazīstināti ar principiem, kā veidojas mācību motivācija tehnoloģiju bagātinātā vidē, kādi nosacījumu jāņem vērā, lai sekmētu motivāciju. Kopā ar studentiem tiks pārrunāts attieksmju veidošanās

fenomens digitālā vidē, kas ietekmē sociālo mijiedarbību tehnoloģiju bagātinātā vidē un kā tas ietekmē mācību procesu.

5.tēma. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa organizācijas principi un tā transformācijas iespējas.

Studenti tiks iepazīstināti ar tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa organizācijas principiem un iespējām tā transformācijai, lai piemērotos gan individuālo skolēnu vajadzībām, gan tehnoloģiju piedāvātajām iespējām. Studenti sintezēs iepriekšējās nodarbībās apgūtās kompetences un apgūs digitālā mācību stundas plānošanas rīka izmantošanu.

6.tēma. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa iespējas, ierobežojumi un riski.

Studenti tiks iepazīstināti ar tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa iespējām gan no noteiktu kompetenču apguves perspektīvas, gan no konkrētu zināšanu apguves perspektīvas, gan arī no tehnoloģiju radīto ierobežojumu perspektīvas. Kopā ar studentiem tiks diskutēts par tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa riskiem un iespējamiem risinājumiem šo risku mazināšanā.

7.tēma. Mācību tēmas apguves plānojuma nosacījumi tehnoloģiju bagātinātam mācību procesam, izmantojot dažādu veidu un dimensiju tehnoloģiju piedāvātās iespējas.

Studenti tiks iepazīstināti ar konkrētiem piemēriem noteiktas mācību tēmas apguves plānošanai, izmantojot tehnoloģiju piedāvātās iespējas. Studenti tiks iepazīstināti ar mācību plānojuma apguves soļiem, izmantojot mācīšanās procesa dizainēšanas principus (learning design) un iegūtās zināšanas izmantos praktiskās semināra nodarbībās, apgūstot mācību video veidošanu, interaktīvu prezentāciju sagatavošanas prasmes, īsu mācību audio, piemēram, audio vārdnīcas veidošanas prasmes, darbu ar tiešsaistes līmlapiņām un sienām darbu izstādēm un prāta vētrām.

8.tēma. Mācību sasniegumu vērtēšanas nosacījumi un iespējas tehnoloģiju bagātinātā mācību procesā.

Studenti tiks iepazīstināti ar vērtēšanas veidiem un nosacījumiem, vērtējot mācību sasniegumus tehnoloģiju bagātinātā vidē. Tiks diskutēts par tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa izaicinājumiem un iespējamiem risinājumiem, un studenti semināra nodarbībās apgūs tiešsaistes reāllaika testu un aptauju izstrādes principus, lai novērtētu mācību sasniegumus gan summatīvā, gan formatīvā, gan kombinētā veidā.

9.tēma. Tehnoloģiju bagātinātā mācību procesa sociālais fenomens.

Studenti tiks iepazīstināti ar jaunākajām atziņām par mācīšanas un mācīšanās sociālo fenomenu tehnoloģiju bagātinātā mācību procesā. Studentiem tiks piedāvāts teorētiskais pamatojums šim sociālās mācīšanās fenomenam. Semināru nodarbībās studenti analizēs konkrētus piemērus, kā var notikt mācīšanās globālajos tiešsaistes tīklos.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Duval, E., Sharples, M., & Sutherland, R.. (Eds.). (2017). *Technology Enhanced Learning*. Springer, ISBN 978-3-319-02599-5. <https://eric.ed.gov/?id=ED591763>
2. Johnston, B., MacNeill, S., & Smyth, K. (2018). *Conceptualising the Digital University*. Palgrave MacMillan, ISBN 978-3-319-99159. <https://pb1lib.org/book/4980333/009266>
3. Schunk, D. H. (2014). *Learning Theories: An educational perspective*. 6th Edition. Pearson Prentice Hall, Upper Saddle River.

Papildus informācijas avoti

1. Daniela, L. (Ed.). (2019). *Didactics of Smart Pedagogy: Smart Pedagogy for Technology Enhanced Learning*. Springer.
2. Flavin, M. (2017). *Disruptive Technology Enhanced Learning*. Palgrave MacMillan. https://www.researchgate.net/publication/314120034_Disruptive_Technology_Enhanced_Learning
3. Pammer-Schindler, V., Pérez-Sanagustín, M., Drachsler, H., Elferink, R., & Scheffel, M. (2018). *Lifelong Technology-Enhanced Learning*. Springer.

<p>4. Baxter, J., Callaghan, G., & McAvoy, J. (2018). <i>Creativity and Critique in Online Learning</i>. Springer.</p> <p>5. Vittorini, P., Gennari, R., Di Mascio, T., Rodríguez, S., De la Prieta, F., Ramos, C., & Azambuja Silveira, R. (2017). <i>Methodologies and Intelligent Systems for Technology Enhanced Learning</i>. Springer.</p>
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<p>Web of Science: www.webofknowledge.com</p> <p>SCOPUS: www.scopus.com</p> <p>http://periodika.lv/</p>
<i>Piezīmes</i>
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Komunikācija un pedagoģiskā sadarbība
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5029
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr.sc.admin. Ireta Čekse Dr.sc.admin. Gunta Kraģe	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Vieslekt. Andrejs Zagorskis Prof. Dzintra Iliško	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir sniegt zināšanas komunikācijas procesā un pilnveidot studentu saziņas un pedagoģiskās sadarbības kompetences. Studiju kursā studenti pilnveidos izpratni par apzinātu un cieņpilnu komunikāciju, kas veido efektīvu, pilnvērtīgu un motivējošu pedagoģisko sadarbību.</p> <p>Studiju procesā tiks iegūtas zināšanas un praktiski pilnveidotas prasmes, izmantojot komunikācijas verbālos un neverbālos līdzekļus, praktizēs ideju un ziņojumu prezentēšanu, imidža komunikāciju analīzi un izvērtēšanu, pārrunas un mediāciju vadīšanu, atgriezeniskās saites nodrošināšanu un sekmīgu komunikāciju grupā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Attīstīt prasmi sistēmiski un kritiski analizēt un izvērtēt ar izglītību saistītus sabiedrības procesus, un reflektēt par savu mācīšanās pieredzi un profesionālo pilnveidi; 2. Veidot izpratni par sabiedrības un izglītības procesu kopsakarībām dažādos laika posmos un līmeņos; 3. Veicināt dalībnieku savstarpējo komunikāciju izglītības procesā dažādās izglītības pakāpēs, komunikāciju komandu darbā izglītības institūcijās dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās, mācību procesā un izglītības iestādēs; 4. Pilnveidot izpratni par izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību; 5. Attīstīt prasmi argumentēti izskaidrot savu ideju un diskutēt, kritiski izvērtēt un sintezēt izglītībā notiekošo, prezentēt dažādās mērķauditorijās. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikācija. (L2, S2, Pd8) 2. Komunikācija un informācijas resursi. (L4, S2, Pd8) 3. Komunikatīvais process. (L4, S2, Pd8) 4. Cilvēkresursu nozīme komunikācijas procesā. (L2, S4, Pd12) 5. Saskaņota pedagoģiska darbība. (L4, S6, Pd12) 	

Studiju rezultāti

Zināšanas

1. Izprātis sabiedrības un izglītības procesu kopsakarības dažādos laika posmos un līmeņos, dalībnieku savstarpējo komunikāciju izglītības procesā dažādās izglītības pakāpēs, komunikāciju komandu darbā izglītības institūcijās dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās, mācību procesā un izglītības iestādēs.
2. Zinās komunikācijas verbālos un neverbālos līdzekļus, un imidža komunikāciju.
3. Izprātis dažādu faktoru nozīmi komunikācijas procesā.

Prasmes

4. Analizēs pētījumus par komunikāciju un pedagoģisko sadarbību.
5. Prātīs argumentēti izskaidrot un diskutēt, kritiski izvērtēt un sintezēt izglītībā un sabiedrībā notiekošo, prezentēt informāciju dažādās formās un mērķauditorijās.
6. Prātīs vadīt pārrunas un mediāciju, apzināti veikt komunikāciju.
7. Spēs kritiski izvērtēt situāciju un patstāvīgi sniegt atgriezenisko saiti.
8. Spēs sistēmiski un kritiski analizēt un izvērtēt ar izglītību saistītus sabiedrības procesus.
9. Spēs reflektēt par savu mācīšanās pieredzi un profesionālo pilnveidi.

Kompetence

10. Patstāvīgi izmanto teorijas, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu apzinīgu un cieņpilnu komunikāciju.
11. Patstāvīgi spēj īstenot efektīvu, pilnvērtīgu un motivējošu pedagoģisko sadarbību.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošie patstāvīgā darba ietvaros izstrādā četrus starppārbaudījumos noteiktos darbus.

Studējošie patstāvīgi:

- Pēta dažādus avotus (vārdnīcas, zinātniskos literatūras avotus, zinātniskos rakstus, informāciju dažādos medijos, sociālajos tīklos un Interneta resursos);
- Izstrādā dažādu formu un stilu prezentācijas;
- Gatavojas diskusijām un debatēm.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Komunikācija un tās informācijas resursi, prezentācija – 20%
2. Komunikatīvais process, praktikums – 20%
3. Cilvēkresursu nozīme komunikācijas procesā, eseja – 20%
4. Saskaņota pedagoģiska darbība, praktikums – 20%

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens: profesionālās pilnveides izvērtējums atbilstoši kursa sasniedzamajiem rezultātiem, vērtējums 10 ballu skalā – 20%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Starppārbaudījums	+				+				+		
2. Starppārbaudījums		+				+				+	
3. Starppārbaudījums			+				+				+
4. Starppārbaudījums				+				+		+	
5. Noslēguma pārbaudījums – eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Komunikācija. (L2, S2, Pd8)

Komunikācijas veidi un funkcijas. Komunikācijas loma indivīda un sabiedrības dzīvē. Apzināta un cieņpilna komunikācija. Personiskā komunikācija: izpausmes, raksturojumi, efektivitāte. Pašattīstība un efektīva komunikācija. Instrumenti pozitīvam dialogam. Argumentācija un pretargumentācija. Verbāla un neverbālā komunikācija. Imidža komunikācija. Pozitīvu un negatīvu vēstījumu nodošana, pasniegšanas formas.

2. Komunikācija un informācijas resursi. (L4, S2, Pd8)

Mērķtiecīgi virzīta stratēģija komunikācijas procesā. Ārējie faktori un komunikācijas iespējas. Sinerģijas veidošana ar ārējiem faktoriem. Komunikācijas mērķauditorija. Medijpratība un komunikācija ar medijiem. Komunikācija ar sabiedrību. Komunikācija ar institūcijām. Iekšējā organizācijas komunikācija. Komunikācija sociālajos tīklos un Interneta portālos. Pozitīva organizācijas tēla veidošana. Komunikācijas veidošana izglītībā un izglītības procesā. Informācijas resursu izvērtēšana un atlase.

3. Komunikatīvais process. (L4, S2, Pd8)

Sekmīgas komunikācijas teorētiskie priekšnosacījumi un praktiskie ieteikumi tās īstenošanai. Pārrunu vadīšana. Mediācija. Atgriezeniskā saite. Pašizpratne. Pašrefleksija. Pašregulācija. Domāšanas un attieksmes apzināšanās. Klausīšanās. Uzmanības vadība, apzinātība, pašregulācija, impulsu vadība. Monologs. Dialogs. Vērīgums pret sevi un citiem, impulsu kontrole. Empātija.

4. Cilvēkresursu nozīme komunikācijas procesā. (L2, S4, Pd12)

Indivīdu spēju izvērtēšana. Komandas veidošana. Komandas loma mērķa sasniegšanā. Komandas faktoru atlase un cilvēkresursu piesaiste. Projektu darbs kā sadarbības forma. Lomu sadalījums komandā. Komandas darba veicināšana. Sinerģija komandas darbā.

5. Saskaņota pedagoģiska darbība. (L4, S6, Pd12)

Pedagogu vadības spēju apzināšana un paaugstināšana. Darba pieredze. Mācīšanās no kolēģiem un mācīšanās no pieredzes. Papildu atbalsts pedagogiem. Darba grupas. Vienota un saskaņota pedagoģiskā un sadarbības pieeja izglītības iestādē. Teorija, aktuāli pētījumi un prakse.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Apele, A. (2018). *Prasme runāt publiski*. Rīga: Zvaigzne ABC.
2. Briggs, A. R. J., Coleman, M., & Morrison, M. (2007). *Research Methods in Educational Leadership and Management*, 3rd edition. SAGE Publications Ltd. <https://eric.ed.gov/?id=ED478529>
3. Spensers, L., & Spensere, S. (2011). *Darba kompetences. Izcila darba snieguma veidošana*. Eiropersonāls, SIA.

Papildus informācijas avoti

1. Beard, C., & Wilson, J. P. (2013). *Experiential Learning: A handbook for education, training and coaching*. London: Kogan Page Limited. https://old.dawnclinic.org/experiential_learning_a_handbook_for_education_training_and_coaching.pdf
2. Doorley, J., & Garcia, H. (2007). *Reputation Management: The key to successful public relations and corporate communication*. New York & London: Routledge. DOI: [10.4324/9781351235020](https://doi.org/10.4324/9781351235020)
3. Katlips, S. M. (2002). *Sabiedriskās attiecības*. Rīga: Avots.
4. **Reņģe, V. (2007). *Mūsdienu organizāciju psiholoģija*. Rīga: Zvaigzne ABC.**
5. Replogle, R. (2016). Learning to COMMUNICATE With Your Team. *Mobility Forum: The Journal of the Air Mobility Command's Magazine*, 25(1), 22-23. <http://web.ebscohost.com>
6. **Van Riel, C. B. M., & Fombrun, C.J. (2007). *Essentials of Corporate Communication: Implementing practices for Effective reputation management*. London & New York: Routledge.**
7. Watson, T., & Noble, P. (2007). *Evaluating Public Relations*, 2nd ed. London & Philadelphia: Kogan Page. <http://www.vra.com/vralibrary/ebooks/Evaluating%20Public%20Relations.pdf>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Littlefield, R., & Farrell, L. (2015). *Risk and Crisis Communication: Navigating the Tensions Between Organizations and the Public*. Lexington Books. Pieejams: http://primolattvija.hosted.exlibrisgroup.com/primo-explore/fulldisplay?docid=371KIS-CLU_SFX3710000000486473&context=L&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&isFrbr=true&tab=default_tab&lang=lv_LV
2. Moustén, B., Vandepitte, S., Arno, E., & Maylath, B. (2018). *Multilingual Writing and Pedagogical Cooperation in Virtual Learning Environments*. North Dakota State University, USA. http://primolattvija.hosted.exlibrisgroup.com/primoexplore/fulldisplay?docid=371KISC_AlephLNC04000937164&context=L&vid=371KISCLU_VU1&search_scope=default_scope&tab=default_tab&lang=lv_LV
3. Publikācijas masu medijos par komunikācijas vides problēmjaudājumiem, izaicinājumiem, attīstību. <http://periodika.lv/>

Piezīmes

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Mūsdienu pedagogija un tās nozaru sistēma
Studiju kursa kods (DUIS)	Peda5118
Zinātnes nozare	Pedagoģija
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors (-i)	
Prof. Rudīte Andersone Prof. Zanda Rubene Doc. Ligita Stramkale	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Prof. Dzintra Iliško Doc. Sandra Zariņa	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis – veidot studentu izpratni par mūsdienu pedagogiju, tās aktualitātēm izglītības pārmaiņu procesos, pedagogijas nozaru sistēmu, daudzveidīgajām pedagogiskajām pieejām mācību satura atlasē un īstenošanā, sabiedrības iesaisti izglītības programmu veidošanā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot prasmes analizēt un izvērtēt pedagogijas teorijas un pieejas mūsdienu izglītības pārmaiņu procesos, pedagogijas nozaru sistēmas aktualitātes; 2. Attīstīt prasmes veidot un izvēlēties teorētiski pamatotas pedagogiskās pieejas izglītības programmu izstrādē un to īstenošanā, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus; 3. Veidot prasmes modelēt inovatīvas, teorijā un pētījumos pamatotas pedagogiskās situācijas, reflektēt par tām, atbildīgi novērtējot iespējamo ietekmi uz izglītības jomas un sabiedrības savstarpējām attiecībām. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot pedagogijas un tās nozaru sistēmas vietu cilvēkzinību sistēmā un ir priekšstats par izglītību kā sociālās pieredzes apguves veidu. 2. Izprot dažādās pedagogijas pieejas mūsdienu izglītības sistēmā, kontekstuālo izglītību un starpdisciplināritāti. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prot analizēt personalizācijas būtību izglītības sistēmā un raksturot mācīšanos darba vietā. 4. Prot analizēt un izvērtēt mācību programmas kompetenču pieejas aspektā un modelēt mācību situāciju. pedagogisko refleksiju. <p>Kompetence</p>	

<p>5. Spēj izvērtēt dažādās pedagoģiskās pieejas un reflektēt par pedagoģisko situāciju risinājumiem.</p> <p>6. Spēj plānot personīgo un profesionālo attīstību.</p>
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i>
<p>1. Pedagoģija mūsdienu cilvēkzinību sistēmā. Pedagoģijas nozaru sistēma. (L4, S4, Pd10)</p> <p>2. Izglītība kā sociālās pieredzes apguves veids. (L2, S2, Pd8)</p> <p>3. Mūsdienu mācību programmas teorijā un praksē (atbilstoši izvēlētajai specializācijai un saturam). (L6, S4, Pd12)</p> <p>4. Rakstura izglītība. (L2, S4, Pd10)</p> <p>5. Personalizācija izglītības sistēmā. (L4, S4, Pd12)</p> <p>6. Efektīvas un atbalstošas pedagoģiskās pieejas. (L4, S4, Pd10)</p> <p>7. Pedagoģiskā refleksija. (L4, S4, Pd12)</p> <p>8. Kontekstuālā izglītība. (L2, S2, Pd10)</p> <p>9. Starpdisciplināritāte. (L4, S4, Pd12)</p> <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.</p> <p>Patstāvīgie uzdevumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru; • Gatavoties semināru nodarbībām; • Izpētīt literatūru un izstrādāt personiskās un profesionālās attīstības plānu, sagatavot tā prezentāciju; • Izpētīt atbilstošo literatūru un analizēt pedagoģisko pieredzi (savu un/vai citu pedagogu) pieredzi un modelēt kādas mācību situācijas pedagoģisko refleksiju, sagatavot prezentāciju; • Izstrādāt rakstisku izpētes darbu un sagatavoties tā prezentēšanai eksāmenā.
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i>
<p>Starppārbaudījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analizēt divas izglītības programmas kompetenču pieejas un rakstura izglītības kontekstā – 20% 2. Veidot pārskatu par pedagoģiskajām pieejām mūsdienu izglītības sistēmā un prezentēt to – 20% <p>Praktiskie darbi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Sagatavot personiskās un profesionālās attīstības plānu – 10% 4. Modelēt kādas mācību situācijas pedagoģisko refleksiju – 10% <p>Noslēguma pārbaudījums:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Rakstisks eksāmens – 40%
<i>Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji</i>

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Starppārbaudījums	+	+	+			
2. Starppārbaudījums			+	+	+	
3. Praktiskais darbs		+		+		+
4. Praktiskais darbs	+		+	+	+	
5. Eksāmens	+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Anspaks, J. (2004). *Mākslas pedagogija*. Rīga: RaKa.
2. Barber, M., Rizvi, S., & Donnelly, K. (2012). *Oceans of Innovation: The Atlantic, the Pacific, Global Leadership and the future of education*. New York: Penguin. <https://www.ippr.org/publications/oceans-of-innovation-the-atlantic-the-pacific-global-leadership-and-the-future-of-education>
3. Domenech, D., Sherman, M., & Brown, J. L. (2016). *Personalizing 21st Century Education*. San Francisco: Jossey-Bass.
4. Jansone, R., Fernāte, A., & Bula-Biteniece, I. (2016). *Sporta pedagogija vakar, šodien, rīt*. Rīga: RaKa.
5. Žogla, I. (2018). Pedagoģijas zinātne un izglītības zinātnes. Grām.: *Pedagogija un skolotāju izglītība: Latvijas Universitātes raksti*, 816.sējums (87.-109.lpp.). <https://doi.org/10.22364/ped.luraksti.816.07>

Papildus informācijas avoti

1. Bransford, J., Brown, A., & Cocking, R. (Eds.). (2000). *How People Learn: Brain, mind, experience and school*. Washington, DC: National Academy Press. https://www.desu.edu/sites/flagship/files/document/16/how_people_learn_book.pdf
2. Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). *A Rich Seam. How new pedagogies find deep learning*. London: Pearson.
3. Fullan, M., & Langworthy, M. (2013). *Towards a New End: New pedagogies for deep learning*. <http://www.newpedagogies.org/>
4. Hargreaves, A., & Fullan, M. (2012). *Professional Capital: Transforming teaching in every school*. New York: Teachers College Press, and Toronto: Ontario Principals' Council. <https://eric.ed.gov/?id=ED530692>
5. Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge. https://apprendre.auf.org/wp-content/opera/13-BF-References-et-biblio-RPT-2014/Visible%20Learning_A%20synthesis%20or%20over%20800%20Meta-analyses%20Relating%20to%20Achievement_Hattie%20J%202009%20...pdf
6. Hattie, J. (2012). *Visible Learning for Teachers: Maximizing impact on learning*. New York: Routledge. https://hozir.org/pars_docs/refs/26/25322/25322.pdf
7. National Research Council. (2012). *Education for Life and Work: Developing transferable knowledge and skills in the 21st century*. National Academies Press. https://hewlett.org/wp-content/uploads/2016/08/Education_for_Life_and_Work.pdf

8. Shechtman, N., DeBarger, A., Dornsife, C., Rosier, S., & Yarnall, L. (2013). *Promoting Grit, Tenacity, and Perseverance: Critical factors for success in the 21st century*. US Department of Education, Office of Educational Technology. <https://www.sri.com/wp-content/uploads/pdf/promoting-grit-tenacity-and-perseverance-critical-factors-success-21st-century.pdf>

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Educational Researcher*. <http://aera.net>
2. *International Journal of Smart Education and Urban Society*.
3. <https://www.igi-global.com/journal/international-journal-smart-education-urban>
4. *International Journal of Pedagogy and Curriculum*.
<https://cetl.kennesaw.edu/journals/international-journal-pedagogy-and-curriculum>
5. *International Journal of Educational Research*.
<https://www.sciencedirect.com/journal/international-journal-of-educational-research>
6. *Journal of Pedagogical Research* <http://www.ijopr.com>
7. *Journal of Teacher Education for Sustainability*.
8. <https://content.sciendo.com/view/journals/jtes/jtes-overview.xml>
9. *Problems in Music Pedagogy*. <http://pmp.du.lv>
10. *International Journal of Education & the Arts*. <http://www.ijea.org/>
11. *Art Education*. <https://www.tandfonline.com/toc/uare20/current>
12. *Studies in Art Education*. <https://www.tandfonline.com/toc/usae20/current>
13. *Art Education Journal*. <https://www.arteducators.org/research/art-education-journal>
14. *Review of Educational Research*. <https://journals.sagepub.com/home/rer>
15. *Sport, Education and Society*. <https://www.tandfonline.com/toc/cses20/current>
16. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*. <https://www.efsupit.ro/>
17. *International Journal of Sports and Physical Education*. <https://www.arcjournals.org/international-journal-of-sports-and-physical-education>
18. *International Journal of Sports Science and Physical Education*.
<http://www.sciencepublishinggroup.com/journal/index?journalid=188>

Kursa saturs

1. Pedagoģija mūsdienu cilvēkzinību sistēmā. Pedagoģijas nozaru sistēma.

Pedagoģija un citas zinātnes mūsdienu cilvēkzinību sistēmā, to mijattiecības.

Pedagoģijas nozaru sistēma: vispārīgā pedagoģija, pirmsskolas pedagoģija, skolas pedagoģija, augstskolas pedagoģija, pieaugušo pedagoģija, sociālā pedagoģija, psiholoģiskā pedagoģija, nozaru pedagoģija - mākslas pedagoģija, sporta pedagoģija, mūzikas pedagoģija, militārā pedagoģija, medicīnas pedagoģija, speciālā pedagoģija u.c. Pedagoģijas attīstība mūsdienās – humānpedagoģija, iekļaujošā pedagoģija, medijpedagoģija, kritiskā pedagoģija u.c.

Seminārs:

- diskusija par pedagoģijas attīstības tendencēm mūsdienās.
- grupu darbs: pedagoģijas nozaru būtisko iezīmju raksturojums.

2. Izglītība kā sociālās pieredzes apguves veids.

Attiecības starp mācīšanu, patstāvīgu mācīšanos un savstarpēju mācīšanos. Mācīšanās darba vietā. Personiskās un profesionālās attīstības plānošana.

Seminārs:

- raksturot mācīšanās darba vietā izpausmes, pazīmes;
- sagatavot personiskās un profesionālās attīstības plānu, prezentēt to.

3. Mūsdienu mācību programmas teorijā un praksē (atbilstoši izvēlētajai specializācijai un saturam).

Sabiedrības un profesionāļu iesaiste mācību programmu izstrādē un pilnveidē. Mācību programmu veidi, struktūras, izvērtēšana.

Seminārs: Atbilstoši izvēlētai specializācijai analizēt vienu programmu, pieejas, kas īstenotas tās izstrādē.

4. Rakstura izglītība.

Rakstura izglītības būtība un tās 12 principi. Rakstura izglītība mācību programmās.

Seminārs: Raksturot rakstura izglītības 12 principus, dot piemērus katra izpausmei pedagoģiskajā praksē.

Starppārbaudījums: Analizēt mācību programmu kompetenču pieejas un rakstura izglītības kontekstā

5. Personalizācija izglītības sistēmā.

Personalizācija izglītības sistēmā, ievērojot dažādību, radošumu, attīstot vai pielāgojot mācību programmas, identificējot izglītojamo vajadzības, spējas, intereses, padarot mācīšanos un sasniegumu vērtēšanu jēgpilnus, palielinot vecāku, sabiedrības un partnerinstitūciju savstarpējo sadarbību.

Seminārs: Sagatavot pārskatu par personalizāciju dažādās izglītības pakāpēs mūžizglītības kontekstā.

6. Efektīvas un atbalstošas pedagoģiskās pieejas.

Efektīvas un atbalstošas pedagoģiskās pieejas: bērncentrētā pieeja, skolēncentrētā un studentcentrētā pieeja, cilvēkcentrētā pieeja izglītībā un tālākizglītībā. Sadarbības pieeja izglītībā. Vērtīborientēta izglītība. Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas problēma un tās risinājumi.

Seminārs:

- diskusija par dažādām pieejām izglītībā, vērtībuzglītību;
- analizēt kādu no priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riskiem un izstrādāt to mazināšanas vai novēršanas risinājumu.

Starppārbaudījums: Veidot pārskatu par pedagoģiskajām pieejām mūsdienīgu izglītības sistēmā un prezentēt to.

7. Pedagoģiskā refleksija.

Pedagoģiskās refleksijas būtība un pazīmes. Refleksija pirms pedagoģiskās darbības, tās laikā un pēc tās. Pedagoģiskās refleksijas efektivitātes nosacījumi.

Seminārs:

- diskusija par pedagoģiskās refleksijas efektivitātes nosacījumiem;
- modelēt kādas mācību situācijas pedagoģisko refleksiju.

8. Kontekstuālā izglītība.

Pragmatiskā pieeja izglītībā. Zināšanu konteksta saistība ar izglītojamo ikdienas pieredzi vispārējā izglītībā un pieaugušo izglītībā.

Seminārs: Diskusija par kontekstuālo izglītību kompetenču pieejas aspektā.

9. Starpdisciplinārītāte.

Starpdisciplinārītāte. Tās būtība, izpausme izglītībā, pedagoģiskajā procesā, skolotāju sadarbībā, mācību sasniegumu vērtēšanā. Starpdisciplinārītātes efektivitāte, ieguvumi.

Seminārs: Diskusija par starpdisciplinārītāti izglītībā un skolu praksē.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Lietpratība pirmsskolas un skolas pedagoģiskajā procesā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5030
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors(-i)	
Doc., Dr.paed. Līga Āboltiņa Doc., Dr.paed. Ilze Šūmane	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Vieslekt. Jekaterīna Jankovska	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir sekmēt studentu izpratni par pirmsskolas un skolas pedagoģisko procesu teorijā un praksē, balstoties Latvijas un starptautiskajā pieredzē un jaunākajos pētījumos.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veidot izpratni par pirmsskolas un skolas pedagoģiskā procesa būtību, plānošanu īstenošanu, vērtēšanu, sekmējot studentu pētniecisko darbību; 2. Kritiski analizēt pirmsskolas un skolas teorijas un praksi, izmantojot pedagoģisko pētījumu datu interpretāciju; 3. Sekmēt lietpratību pētīt likumsakarības, teorijas un prakses vienotībā pirmsskolas un skolas pedagoģiskā procesā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pirmsskolas izglītība. Pirmsskolas pedagoģija kā pedagoģijas zinātnes apakšnozare. (L2) 2. Lietpratības izglītība pirmsskolā. (L4, S4, Pd12) 3. Bērna kā pētnieka un darītāja attīstības sekmēšana pirmsskolā. (L4, S4, Pd12) 4. Rotaļa kā pirmsskolēna vadošais darbības veids. (L2, S4, Pd12) 5. Pēctecība bērna attīstības sekmēšanā. (L4, S4, Pd12) 6. Mācību vide 21. gadsimta skolā. (L4, S4, Pd12) 7. Mācību satura un pieejas plānošanas principi skolā. (L2, S2, Pd6) 8. Skolas pedagoģiskā procesa plānošana un izvērtēšana. (L4, S4, Pd10) 9. Audzināšana skolas pedagoģiskajā procesā. (L4, S4, Pd10) 10. Sadarbība un inovācijas skolas pedagoģiskajā procesā. (L2, S2, Pd10) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>	

<i>Studiju rezultāti</i>
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot un lieto pirmsskolas un skolas pedagoģijas pamatjēdzienus, pētnieciskā procesa loģiku pirmsskolas un skolas pedagoģijas pētījumos. 2. Izprot un analizē mūsdienu izglītības paradigmu pirmsskolas un skolas kontekstā. 3. Zina attīstošas un pēctecīgas mācību vides veidošanas likumsakarības pirmsskolā un skolā. 4. Izprot pedagoģiskā procesa plānošanas un īstenošanas teorētiskos principus pirmsskolā un skolā. Prasmes <ol style="list-style-type: none"> 5. Sistēmiski un kritiski analizē pirmsskolas un skolas pedagoģijas pētījumus Latvijā, Eiropā un pasaulē. 6. Novērtē, analītiski apraksta un piedāvā risinājumus pedagoģiskā procesa pilnveidei pirmsskolā un skolā. 7. Argumentēti diskutē par inovācijām pirmsskolas un skolas pedagoģiskajā procesā. 8. Patstāvīgi izmanto teorijas un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību par pirmsskolas un skolas pedagoģisko procesu. Kompetence <ol style="list-style-type: none"> 9. Patstāvīgi izmanto teorijas un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību par pirmsskolas un skolas pedagoģisko procesu. 10. Rosina inovatīvas, pētījumos pamatotas pārmaiņas pirmsskolas un skolas pedagoģiskajā procesā un to skaidrošanu sabiedrībai.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Darbs ar literatūru un periodiku; • Gatavošanās semināra nodarbībām; • Gatavošanās starppārbaudījumiem un eksāmenam.
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i> Starppārbaudījumi: <ol style="list-style-type: none"> 1. Starppārbaudījums – rakstisks “Lietpratības izglītība pirmsskolā” – 20% 2. Starppārbaudījuma – kombinēts “Pēctecība bērna attīstības sekmēšanā” – 20 % 3. Starppārbaudījums – rakstisks “Skolas pedagoģiskā procesa plānošana un izvērtēšana” – 20% 4. Starppārbaudījumi – mutisks “Socializācija skolā” – 20% Noslēguma pārbaudījums: <ol style="list-style-type: none"> 5. Noslēguma pārbaudījuma veids – eksāmens (kombinēts) – 20 % Eksāmens – vienas praksē aktuālas pedagoģiskas problēmas pirmsskolas/skolas pedagoģijā teorētiskas apskats, pierādījumu vākšana praksē, izstrādāti ieteikumi inovatīvu pārmaiņu ieviešanai pedagoģiskā procesā un to skaidrošanai sabiedrībai. STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Starppārbaudījums	+	+								
2. Starppārbaudījums			+	+			+			
3. Starppārbaudījums	+	+								
4. Starppārbaudījums			+	+			+			
5. Eksāmens	+				+	+		+	+	+

Kursa saturs

1. Pirmsskolas izglītība. Pirmsskolas pedagoģija kā pedagoģijas zinātnes apakšnozare. (L2)

Pirmsskolas izglītības raksturojums, mērķi un uzdevumi. Pirmsskolas pedagoģijas pamatjēdzieni, mērķis un uzdevumi. Pirmsskolas izglītības satura atbilstība bērna dabai un pasaules izziņāšanas veidiem. Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem. Pirmsskolas pedagoģija, mērķis un uzdevumi, saikne ar citām zinātnēm.
Seminārs. Pirmsskolas pedagoģijas saikne ar citām zinātnēm.

2. Lietpratības izglītība pirmsskolā. (L4, S6, Pd12)

Lietpratības jēdziens, komponenti. Lietpratības izglītības mērķis un uzdevumi pirmsskolā. Pedagoģiskā procesa plānošana un organizācija pirmsskolā. Bērnu snieguma vērtēšana. Caurviju prasmju attīstīšana.

Seminārs. Rotaļdarbības plānošana interešu centros.

1. *Starppārbaudījums*- pirmsskolas pedagoģijas pamatjēdzienu izpratne, lietojums, mūsdienu izglītības paradigmas izpratne un analīze pirmsskolas kontekstā.

3. Bērna kā pētnieka un darītāja attīstības sekmēšana pirmsskolā. (L4, S4, Pd12)

Veseluma pieeja bērna attīstībā. Mācību un audzināšanas procesa vienotība un individuālā pieeja. Bērna kā pētnieka izziņas intereses sekmēšana. Pirmsskolas vecuma bērna izziņas interešu veicināšana pētnieciskajā darbībā. Pirmsskolas pedagogs mācīšanās vadīšanā. Mācību vide pirmsskolā.

Seminārs. Rotaļdarbības modelēšana interešu grupā / ārā.

4. Rotaļa kā pirmsskolēna vadošais darbības veids. (L2, S4, Pd12)

Rotaļu būtība, iedalījums. Rotaļa un bērnu attīstības jomas. Rotaļu attīstības posmi. Rotaļu vadīšanas metodes un paņēmieni dažādās pirmsskolas vecuma grupās. Rotaļspēļu iespējas un izvērtējums bērna attīstībā veselumā. Rotaļietas pirmsskolas vecuma bērna komunikatīvo prasmju sekmēšanai. Kustību un sižeta rotaļas. Didaktisko rotaļu izmantošana mācību un audzināšanas procesā.

Seminārs. Rotaļu vides izvērtējums.

Didaktisko rotaļu organizēšana un vadīšana.

2. *Starppārbaudījums* – attīstošas un pēctecīgas mācību vides veidošanas likumsakarību pirmsskolā izpratne, pedagoģiskā procesa plānošana un īstenošana pirmsskolā.

5. Pēctecība bērna attīstības sekmēšanā. (L4, S4, Pd12)

Bērnu sagatavošana skolai. Bērnu attīstības dinamika, snieguma līmeņi, pašvērtējums. Pirmsskolas izglītības iestādes un skolas sadarbība. Sadarbības mērķis un uzdevumi. Sadarbības veidi, formas un organizācija. Sadarbības modeļi.

Seminārs. Bērnu sagatavošanas skolai modeļa izveide un prezentācija.

6. Mācību vide 21.gadsimta skolā. (L4, S4, Pd12)

Mācību vides būtība, komponenti. Mācību vides iekārtošana, daudzfunkcionalitāte. Multikulturāla mācību vide. Virtuāla izglītības vide. Bērncentrēta, uz skolēna mācīšanos orientēta izglītības vide. Iekļaujoša mācību vide.

Seminārs. Skolēna mācību sasniegumus veicinoša mācību vide.

7. Mācību satura un pieejas plānošanas principi skolā. (L2, S2, Pd6)

Mācību satura jēdziens, mācību saturs mūsdienu skolā. Mācību satura atlase. Mācību jomas, mācību priekšmeta jēdzieni. Pieeja mācību saturam un tā pēctecība dažādos izglītības posmos. Dažādi mācību satura plānošanas principi Latvijā un mūsdienu pieredze ārvalstīs.

Seminārs. Uz kompetenču attīstību vērsta mācību satura un pieejas plānošana praksē.

8. Skolas pedagoģiskā procesa plānošana un izvērtēšana. (L4, S4, Pd10)

Skolas pedagoģiskā procesa komponenti un to raksturojums. Skolas pedagoģiskā procesa organizācija, nepieciešamā dokumentācija. Metodiskais darbs sistēmā skolā. Pedagoģiskā procesa izvērtēšana.

1.seminārs. Skolas pedagoģiskā procesa raksturojums izglītības kvalitātes kontekstā.

2.seminārs. Laika plānošana un organizācija pedagoģiskajā procesā skolas, klases līmenī.

3.starppārbaudījums. Mācību saturs skolas pedagoģiskajā procesā (tests).

9. Audzināšana skolas pedagoģiskajā procesā. (L4, S4, Pd10)

Audzināšanas mērķis, vadlīnijas. Attieksmes un tikumu veidošanās audzināšanas procesā. Klases audzinātāja darbības saturs un aktuālie aspekti skolas praksē. Audzināšanas darba plānošana un īstenošana skolā, klasē. Klases stunda.

Seminārs.

- dokumentu un praktisku piemēru analīze audzināšanas darbā;
- klases audzinātāja skolas pedagoģiskajā procesā.

10. Sadarbība un inovācijas skolas pedagoģiskajā procesā. (L2, S2, Pd10)

Skolēnu savstarpēja sadarbība mācību procesā. Vienaudzis mācīšanās. Skolotāja sadarbība ar skolēnu. Izglītības iestādes sadarbība ar skolēnu ģimenēm. Skolotāju savstarpējā sadarbība un mācīšanās.

Seminārs. Skolas un ģimenes sadarbības formas un pozitīvas sadarbības nosacījumi, sadarbības izvērtējums

4.starppārbaudījums. Diskusija par izglītības vidi skolā mūsdienu izglītības paradigmas un satura kontekstā.

<i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. MK 2018. gada 21. novembra noteikumus Nr. 716 <u>Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem</u> 2. MK 2018. gada 27. novembrī Nr. 747. “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem”. 3. Oliņa, Z., Namsone, D., & France, I. (red.) (2018). <i>Mācīšanās lietpratībai</i>. LU Akadēmiskais apgāds. www.siic.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/projekti/siic/Kolektiva_monografija/Monografija_Macisanas_Lietpratibai.pdf 4. <i>Skola, kas mācās. Rokasgrāmata</i>. (2018). RIMC. https://riimc.lv/media/E-book_LAT_Finals_2.pdf 5. Woodhead, M. (2006). <i>Early Childhood Theory, Research and Policy: Four perspectives</i>. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000147499
<i>Papildus informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dzintere, D., & Stangaine, I. (2005). <i>Rotaļa - bērna dzīvesveids</i>. Rīga: RaKa. 2. Dzintere, D., & Stangaine, I. (2007). <i>Rotaļa - bērna dzīvesprasmju sekmētāja</i>. Rīga: RaKa. 3. Fišers, R. (2005). <i>Mācīsim bērniem domāt</i>. Rīga: RaKa. 4. <i>Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts</i>. Skola 2030 digitāls izdevums. www.izm.gov.lv/images/aktualitates/2017/Skola2030Dokuments.pdf 5. Kokare, M. (2011). <i>Mācīšanās organizācijā kā pedagoģiskā procesa perspektīva</i>: promocijas darbs Rīga: Latvijas Universitāte. 6. Špona, A. (2009). <i>Audzināšana. Pašaudzināšana</i>. Rīga: RaKa.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>European Early Childhood Education Research Journal</i> https://www.tandfonline.com/loi/recr20 2. <i>PIRMSSKOLĀ/digitālais izdevums</i> http://skolasvards.lv/pirmsskola 3. SKOLA 2030/ digitālais ziņu izdevums <i>Domāt.Darīt.Zināt</i>. https://www.skola2030.lv/single-post/2019/02/05/Izn%C4%81cis-Skola2030-Zi%C5%86u-izdevuma-janv%C4%81ra-numurs
<i>Piezīmes</i>
Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Lietpratība pieaugušo un augstskolas pedagoģijā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5031
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais auditoriju stundu skaits	64
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studenta patstāvīgā darba stundu skaits	96
Kursa autors(-i)	
Dr.paed. Sanita Baranova	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Doc. Sandra Zariņa Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir nodrošināt iespējas maģistrantiem pilnveidot pedagoģisko kompetenci darbam ar pieaugušajiem pieaugušo (formālajā un neformālajā) un augstākajā izglītībā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sekmēt studējošo izpratnes veidošanos par mācīšanas un mācīšanās teorijām un pieejām pieaugušo un augstskolas pedagoģijā; 2. Veicināt studējošo prasmes teorētiskās atziņas izmantot pieaugušo un augstākās izglītības mērķu izvirzīšanā, organizācijas formu, mācību metožu un satura pamatotā izvēlē, kontekstuāli izprotot pieaugušo mācīšanās specifiku un vajadzības. <p>Kursā gūtā pieredze būs noderīga pedagoģiskajā darbā ar pieaugušajiem dažādos institucionālajos kontekstos, pētnieciskajā darbā pieaugušo un augstskolas pedagoģijā, kā arī savā profesionālajā pilnveidē.</p>	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Raksturo pieaugušo pedagoģijas un augstskolas pedagoģijas kategorijas, vēsturisko attīstību un teorētiskās atziņas. 2. Kritiski analizē dažādu teoriju izmantojumu pieaugušo un augstskolas pedagoģijā. 3. Raksturo pieaugušo mācīšanās un mācīšanas specifiku dažādās izglītības pakāpēs un institucionālajos kontekstos. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Sistēmiski un kritiski analizē ar pieaugušo un augstāko izglītību saistītas saistītas sabiedrības attīstības procesus, teorijas, pētniecībā iegūtos datus, izglītības politikas un tiesiskās aktualitātes Latvijā, Eiropā un pasaulē. 5. Plāno, īsteno, novērtē un pilnveido pedagoģisko darbību atbilstīgi dažādu pieaugušo un augstākās izglītības mērķgrupu vajadzībām dažādos kontekstos, veidojot drošu un atbalstošu, optimālu mācību vidi. 	

- Argumentēti izskaidro un diskutē par pieaugušo pedagoga un augstskolas docētāja profesionālās darbības aspektiem, starptautisku un lokālu pētījumu pieaugušo un augstskolas pedagoģijā rezultātiem gan ar nozares speciālistiem, gan ar nespeciālistiem un plašāku sabiedrību.

Kompetence

- Patstāvīgi izmanto pieaugušo izglītības teorijas, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai analizētu un plānotu pētniecisku darbību pieaugušo un augstskolas pedagoģijā.
- Rosina un modelē inovatīvas, teorētiskos un pētījumos pamatotas pārmaiņas pieaugušo izglītībā un augstākajā izglītībā.
- Plāno un modelē pieaugušo mācīšanos pieaugušo izglītībā un augstākajā izglītībā, pamatoti izmantojot mācību metodes atbilstīgi dažādu pieaugušo mērķgrupu vajadzībām un institucionālajam kontekstam.
- Reflektē par savu mācīšanās procesu un sasniegtajiem rezultātiem, virza savu turpmāko profesionālo pilnveidi darbā ar pieaugušajiem, ņemot vērā pašnovērtējumu un citu vērtējumu par savu pedagoģisko darbību.

Studiju kursa kalendārais plāns

- Pieaugušo un augstākās izglītības vēsturiskā attīstība. (L4, S4, Pd10)
- Pieaugušo un augstskolas pedagoģijā raksturīgākās kategorijas un to izpratnes dinamika. (L2, S4, Pd10)
- Pieaugušais mācoties un mācot. (L2, S2, Pd6)
- Pieaugušo un augstākās izglītības institucionalizēšanās un organizācijas formu pedagoģiskie aspekti. (L4, S2, Pd8)
- Mācīšanas un mācīšanās teorijas augstskolas un pieaugušo pedagoģijā. (L2, S4, Pd8)
- Kultūras teorijas un socializācijas teorijas augstskolas un pieaugušo pedagoģijā. (L4, S4, Pd8)
- Aktuālās pedagoģiskās pieejas un tendences pieaugušo un augstākās izglītības praksē. (L4, S4, Pd14)
- Izglītības politikas implikācijas augstskolas un pieaugušo pedagoģijā. (L6, S2, Pd14)
- Pētniecība augstskolas un pieaugušo pedagoģijā. (L4, S6, Pd18)

L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studentu patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/ vai mazākās darba grupās.

Patstāvīgā darba laikā studenti veic informācijas atlasīšanu, apkopošanu, teorētiskās literatūras patstāvīgu lasīšanu, rakstisko darbu un prezentāciju sagatavošanu individuāli vai sadarbojoties pāri vai grupā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

- Praktiskie darbi semināros – 20%
- Praktiskie patstāvīgie darbi – 10%
- Vienas nodarbības pieaugušo izglītībā vai augstākajā izglītībā modelēšana – 30%

Noslēguma pārbaudījums:

- Rakstisks un mutisks eksāmens (pieaugušo vai augstākās izglītības programmas pamatojuma rakstiska izstrāde un mutiska prezentēšana) – 40%

Piezīmes: Noslēguma eksāmenā nedrīkst piedalīties studenti, kuri nav sekmīgi nokārtojuši starppārbaudījumus.

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+		+				+
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+		+				+
3. Starppārbaudījums		+	+		+	+	+	+	+	+
4. Eksāmens		+	+				+	+		+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. European Commission (2013). *Supporting Teacher Competence development for Better Learning Outcomes*. http://ec.europa.eu/education/school-education/teacher-cluster_en.htm
2. Kennedy, D., Hyland, A., & Ryan, N. (2005). *Writing and Using Learning Outcomes: A practical guide*. https://www.researchgate.net/publication/238495834_Writing_and_Using_Learning_Outcomes_A_Practical_Guide
3. Koķe, T. (1999). *Pieaugušo izglītības attīstība: raksturīgākās iezīmes*. Rīga.
4. Lieģeniece, D. (2002). *Ievads andragoģijā*. Rīga: RaKa.

Papildus informācijas avoti

1. Anohina-Naumeca, A. (2018). *Studentu struktūrzināšanu formatīvā vērtēšana: Promocijas darbs*. Rīga: Latvijas Universitāte.
2. Brigmane, B. (2014). *Pieaugušo pieredzes veidošanās mācīšanās procesā: Promocijas darbs*. Rīga.
3. *Creating Learning Outcomes*. University of South California. <https://teaching.utoronto.ca/wp-content/uploads/2015/08/Developing-Learning-Outcomes-Guide-Aug-2014.pdf>
4. Jurāne-Brēmane, A. (2018). *Formatīvā vērtēšana studiju procesā: Promocijas darbs*. Rīga: Latvijas Universitāte.
5. Lapiņa, G. (2007). *Inovācijas pedagoģiskā izpratne augstskolā: Promocijas darbs*. Rīga: Latvijas Universitāte.
6. Rubene, Z. (2008). *Kritiskā domāšana studiju procesā*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
7. Svence, G. (2003). *Pieaugušo psiholoģija*. Rīga: RaKa.
8. Štefenhagen, D. (2017). *Uz rezultātu orientētu vadīšanas pieeju izmantošana augstskolās Latvijā: Promocijas darbs*. Rīga: Latvijas Universitāte.
9. *UNESCO ICT Competency Framework for Teachers* (2011). UNESCO) and Microsoft. <https://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214694.pdf>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Active Learning in Higher Education. <http://alh.sagepub.com/>
2. Adult Education Quarterly. <http://aeq.sagepub.com/>
3. American Association for Adult and Continuing Education. <http://www.aaace.org/>
4. Das Deutsche Institut für Erwachsenenbildung – Leibniz-Zentrum für Lebenslanges Lernen/ The German Institute for Adult Education – Leibniz Centre for Lifelong Learning. <http://www.die-bonn.de/>
5. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA); Eurydice. *Adults in Formal Education: Policies and Practice in Europe*. Brussels: Eurydice, 2011.
6. *EPALE – Eiropas Pieaugušo izglītības e-platforma/ EPALE – Electronic Platform for Adult Learning in Europe*. <https://ec.europa.eu/epale/lv>
7. European Association for the Education of Adults. <http://www.eaea.org/>
8. European Centre for the Development of Vocational Training. <http://www.cedefop.europa.eu/EN/Index.aspx>
9. European Commission – Education&Training. http://ec.europa.eu/education/index_en.htm
10. European Society for Research on the Education of Adults. <http://www.esrea.org>
11. Hofstede Insights. <https://www.hofstede-insights.com/>

12. International Journal of Lifelong Education. <https://www.tandfonline.com/loi/tled20>
13. International Journal of Teaching and Learning in Higher Education. <http://www.isetl.org/ijtlhe/>
14. Journal of Transformative Education. <https://journals.sagepub.com/home/jtd>
15. Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība/ Latvian Adult Education Association. <http://www.laea.lv>
16. Learning and Teaching in Higher Education. <http://resources.glos.ac.uk/tli/lets/journals/lathe/index.cfm>
17. Metodes.lv. <http://www.saliedet.lv/lv/LV/Metodes.lv/>
18. Teaching in Higher Education. <http://www.tandfonline.com/toc/cthe20/current>

Kursa saturs

1. Pieaugušo un augstākās izglītības vēsturiskā attīstība. (L4, S4, Pd10)

Pieaugušo izglītības pirmsākumi. N.Grundtviga loma pieaugušo izglītības attīstībā. Tautas augstskolu kustība. Andragoģijas attīstība. Pieaugušo izglītības piemēri dažādos vēsturiskajos periodos sabiedrības sociālpolitisko pārmaiņu kontekstā. Augstākās izglītības vēsturiskā attīstība.

2. Pieaugušo un augstskolas pedagoģijā raksturīgākās kategorijas un to izpratnes dinamika. (L2, S4, Pd10)

Mūžizglītība un mūžmācīšanās. Formālā, neformālā izglītība. Informālā jeb ikdienas mācīšanās. Pieaugušo izglītība. Pieaugušo pedagoģija. Andragoģija. Mācīšanās un mācīšana. Studijas.

3. Pieaugušais mācoties un mācot. (L2, S2, Pd6)

Pieaugušo izglītības mērķgrupu raksturojums. Pieaugušu holistiskas attīstības raksturojums dažādos pieaugušā dzīves vecumos. Pedagoģiskie izaicinājumi darbam ar dažādām mērķgrupām augstākajā izglītībā. Individuālās mācīšanās komponenti pieaugušo vecumā. Mācīšanās motivācija pieaugušajiem.

4. Pieaugušo un augstākās izglītības institucionalizēšanās un organizācijas formu pedagoģiskie aspekti. (L4, S2, Pd8)

Institūciju daudzveidība pieaugušo izglītībā un augstākajā izglītībā. Pedagoģiskās darbības raksturojums augstskolā. Mācīšanās darba vietā. Mācīšanās organizācijā. Mentorings un supervīzija kā pieaugušo izglītības organizācijas formas.

5. Mācīšanas un mācīšanās teorijas augstskolas un pieaugušo pedagoģijā. (L2, S4, Pd8)

Humānisms, biheiviorisms, kognitīvisms un konstruktīvisms pieaugušo mācīšanās un mācīšanas procesā. Transformatīvās mācīšanās teorija.

6. Kultūras teorijas un socializācijas teorijas augstskolas un pieaugušo pedagoģijā. (L4, S4, Pd8)

Kultūras teorijas. Starpkultūru mācīšanās. Starppaaudžu mācīšanās. Sociālās mācīšanās teorijas. Biogrāfiskā mācīšanās teorijas.

7. Aktuālās pedagoģiskās pieejas un tendences pieaugušo un augstākās izglītības praksē. (L4, S4, Pd14)

Mācību metodes darbā ar pieaugušajiem. Mācību procesa pieaugušo izglītībā modelēšana. Studiju procesa augstskolā modelēšana.

8. Izglītības politikas implikācijas augstskolas un pieaugušo pedagoģijā. (L6, S2, Pd14)

Pieaugušo izglītība sociālpolitiskajā diskursā: normatīvie akti, vadlīnijas un pieredze. Augstākās izglītības politikas ietekme uz pārmaiņām studiju procesā.

9. Pētniecība augstskolas un pieaugušo pedagoģijā. (L4, S6, Pd18)

Pētījumu pieaugušo pedagoģijā analīze. Pētījumu augstskolas pedagoģijā analīze. Pētījumu metodoloģija pieaugušo un augstskolas pedagoģijā. Aktuālie pētījumu virzieni pieaugušo un augstskolas pedagoģijā.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Pedagoģiskā vadība sociālās transformācijas procesos
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5032
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	4
ECTS kredītpunkti	6
Kopējais kontaktstundu skaits	64
<i>Lekciju stundu skaits</i>	32
<i>Semināru stundu skaits</i>	32
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	96
Kursa autors (-i)	
Dr.sc.admin. Gunta Kraģe	
Dr.paed. Dita Nīmante	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Irēna Kokina	
Vieslekt. Andrejs Zagorskis	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir pilnveidot studentu pedagoģiskās vadības, līderības un pētnieciskās kompetences. Studiju kursā studenti pilnveidos izpratni par pedagoģisko vadību, līderību un izaicinājumiem (aktualitātēm) mūsdienu sociālo transformāciju procesā dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās, mācību procesā un izglītības iestādēs. Kursā maģistrantiem paplašināsies izpratne par vadības un līderības menedžmentu, mācīšanās ekoloģiju, sadarbojoties ar pieaugušajiem daudzveidīgos izglītības kontekstos.</p> <p>Maģistranti praktiski pielietos apgūtās zināšanas un prasmes, modelējot reālistiskas mācīšanās situācijas, vadot tās un izvērtējot, iniciējot sociālpedagoģiskus gadījumus un tos vadot, gatavojot un īstenojot izglītības projektus, ieviešot inovatīvus risinājumus izglītības iestādē.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kritiski, balstoties teorijās un pētījumos, analizēt un izvērtēt pedagoģiskās vadības, līderības izaicinājumus mūsdienu sociālo transformāciju procesā dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās, mācību procesā un izglītības iestādēs; 2. Modelēt mācīšanās situācijas un īstenot pedagoģisko vadību, izvērtējot riskus, risinot reālai dzīvei pietuvinātas problēmas; 3. Atpazīt sociālpedagoģisku problēmas, izvērtējot iespējamos riskus, uzņemties tās vadību; 	

4. Izvēlēties aktuālu izglītības aspektu, īstenojot projektu, īstenojot tā vadību; 5. Reflektēt par savu mācīšanās pieredzi un profesionālo pilnveidi.
Studiju rezultāti
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratīs pedagogiskās līderības un vadības būtību, izaicinājumus un aktualitātes daudzveidīgā izglītības vidē, sociālās transformācijas procesā mūsdienās, daudzveidīgus pedagogiskās līderības modeļus, jaunākās tendences stratēģiskajā vadīšanā izglītības iestādē. 2. Izpratīs mācīšanās grupu vadīšanu un mācīšanās ekoloģiju, galvenos grupvadības principus un nosacījumus efektīvā grupvadībā. 3. Zinās sociālpedagoģisko gadījumu pedagogiskās vadīšanas pamatprincipus. 4. Zinās projekta izstrādes un vadīšanas pamatus. Prasmes <ol style="list-style-type: none"> 5. Analizēs pētījumus par pedagogiskās vadības un līderības aktualitātēm. 6. Pratīs vadīt mācību grupas mācīšanās situācijas dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās, izmantojot grupvadības pamatprincipus. 7. Pratīs vadīt sociālpedagoģiskus gadījumus. 8. Patstāvīgi pratīs pielietot radošus risinājumus izglītības projektu sagatavošanā un īstenošanā, mācoties no prakses. Kompetence <ol style="list-style-type: none"> 9. Spēs argumentēti skaidrot un diskutēt par vadības un līderības teorijas aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem, kritiski izvērtējot prakses gadījumus. 10. Pratīs sadarboties ar pieaugušajiem daudzveidīgos izglītības kontekstos, mācoties praksē un no prakses, efektīvi vadot grupas, sagatavojot un īstenojot projektus, vienlaikus reflektējot par savu mācīšanās praksi un profesionālo pilnveidi. 11. Spēs rīkoties atbilstoši LR likumdošanai, teorijām, labākajai praksei, risinot sociālpedagoģiskus gadījumus.
Studiju kursa kalendārais plāns
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pedagoģiskā līderība un vadības būtība, izaicinājumi un aktualitātes daudzveidīgā izglītības vidē un mūsdienu sociālo transformācijas procesā. (L6, S4, Pd12) 2. Mācīšanās ekoloģija, mācīšanās grupu (<i>learning communities</i>) pedagoģiskā vadība un līderība. (L8, S6, Pd18) 3. Izaicinājumi mācīšanās vadīšanā dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās. (L8, S6, Pd18) 4. Sociālpedagoģisko gadījumu iniciēšana un vadība izglītības iestādē. (L6, S8, Pd24) 5. Izglītības projektu vadīšana un īstenošana. (L4, S8, Pd24) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>
Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums
<p>Studējošie patstāvīgā darba ietvaros izstrādā četrus starppārbaudījumos noteiktos darbus.</p> <p>Studējošie patstāvīgi</p> <ul style="list-style-type: none"> • strādā ar avotiem (vārdnīcām, zinātniskiem literatūras avotiem, zinātniskiem rakstiem); • gatavo prezentācijas; • modelē mācīšanās situācijas un gatavo teorijā pamatotus risinājumus pieaugušo problemātiskas un izaicinošas uzvedības gadījumā; • iniciē, vada un piedāvā sociālpedagoģisku gadījumu risinājumus; • gatavojas diskusijām par semināros un praktiskajos darbos izvirzītām tēmām;

- sagatavo izglītības projektu grupā un īsteno to augstskolā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījums: “Jaunākās zinātniskās literatūras un zinātnisko rakstu (no datu bāzēm) analīze un prezentācija”, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā (10%);
2. Starppārbaudījums: “Grupvadības situācijas modelēšana un izvērtēšana”, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā (20%);
3. Starppārbaudījums: “Viena sociālpedagoģiskā gadījuma modelēšana un izvērtēšana”, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā (20%).
4. Starppārbaudījums: “Izglītības projekta iniciēšana un īstenošana”, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā (30%).

Noslēguma pārbaudījums - eksāmens:

5. “Profesionālās pilnveides izvērtējums atbilstoši kursa sasniedzamajiem rezultātiem”, darbs tiek vērtēts 10 ballu skalā (20%)

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Starppārbaudījums	+				+				+		
2. Starppārbaudījums		+				+				+	
3. Starppārbaudījums			+				+				+
4. Starppārbaudījums				+				+		+	
5. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Baretts, R. (2008). *Vērtīborientētas organizācijas izveide: visas sistēmas kultūras transformācijas koncepcija*. Rīga, Biedrība “Domas spēks”.
2. Grogan, M. (Ed.) (2013). *Educational Leadership*. Jossey-Bass Inc
3. Yemini, M., Oplatka, I., Sagie, N. (2018). *Project Management in Schools: New Conceptualizations, Orientations, and Applications*. Cham: Palgrave Macmillan.

Papildus informācijas avoti

1. Brown, K. (2004). Leadership for Social Justice and Equity: Weaving a Transformative Framework and Pedagogy. *Educational Administration Quarterly*, 40(1). 77-108. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.201.1394&rep=rep1&type=pdf>
2. Chappell, C., Rhode, C., Solomom, N., Tennant, M., & Yates, L. (2003). *Reconstructing the Lifelong Learner: Pedagogy and identity in individual, organisational and social change*. RoutledgeFalmer.
3. Dāvidsone, G. (2008). *Organizāciju efektivitātes modelis*. ODA, Jelgava.
4. Lapsiņš, O. (red.). (2008). *Līderības fenomens Latvijā*. Rīga: ODA.

5. Spensers, L., & Spensere, S. (2011). *Darba kompetences. Izcila darba snieguma veidošana*. Eiropersonāls, SIA.

Periodika un citi informācijas avoti

1. Barrett, R. Building a Values - Driven Organization. <http://www.valuescentre.com/leadership>
2. <http://periodika.lv/>

Kursa saturs

1. Pedagoģiskā līderība un vadības būtība, izaicinājumi un aktualitātes daudzveidīgā izglītības vidē un mūsdienu sociālo transformācijas procesā. (L6, S4, Pd12)

Pedagoģiskā līderība un vadības būtība. Pedagoģiskās līderības loma izglītojamo un personāla mācīšanas un mācīšanās procesā. Līderības stili. Pedagoģiskās līderības salīdzinājums ar hierarhisko vadības stilu. Vērtības un atbildības. Pedagoģiskās vadības pamats - kopīgas vērtības un vīzijas. Pedagoģiskā līdera rīcība, tēls un attieksmes. Sistēmiskā domāšana izglītībā. Stratēģiskā plānošana, līderība un atbalstīšana. Situatīvā vadīšana. Pozitīvas atgriezeniskās saites sniegšana. Snieguma (rezultātu un rīcības) analīze un novērtēšana. Līderības pētījumi organizācijās. Apzinātas rīcības praktizēšana.

2. Mācīšanās ekoloģija, mācīšanās grupu (*learning communities*) pedagoģiskā vadība un līderība. (L8, S6, Pd18)

Izglītības iestāde kā mācīšanās organizācija. Organizācijas kultūra. Pedagoģiskā līderība un izglītojamā centrētā izglītība jauno transformāciju kontekstā izglītības sistēmā. Dalītā līderība teorijā un praksē. Komandas veidošana un vadīšana. Iedvesmošana sasniegumiem (iedrošināšana, ietekmēšana, klimata veidošana). Ikdienas rīcības modeļu veidošana (mērķu, uzdevumu un izpildes standartu veidošana, vadīšana un vērtēšana). Mācīšanās sadarbojoties ar pieaugušajiem daudzveidīgos izglītības kontekstos (pedagogi, vecāki, atbalsta personāls, speciālisti, u.c.), mācīšanās praksē un mācīšanās no prakses. Sadarbība ar izglītības procesa partneriem Tīklošanās. Skolu apmeklējums.

3. Izaicinājumi mācīšanās vadīšanā dažādos izglītības līmeņos un mērķauditorijās. (L8, S6, Pd18)

Grupvadības pamatprincipi, teorijas. Pētījumos balstīti pedagoģiskās vadības paņēmieni preventīvā, atbalstošā un korektīvā aspektā. Grupvadības praktikums. Situāciju modelēšana un risināšana, izvērtēšana.

4. Sociālpedagoģisko gadījumu iniciēšana un vadība izglītības iestādē. (L6, S8, Pd24)

Pozitīva socializācijas procesa nodrošinājums izglītības iestādēs, mācīšanās kultūrās. Socializācijas procesa institucionālie risinājumi. Socializācijas risku identifikācija. Prevencija un atbalsta komandas darbība izglītības iestādē. Starpinstitucionālā sadarbība sociālpedagoģisko gadījumu risināšanā izglītības iestādē. Ikdienas un ārkārtas situācijas izglītības iestādē un dažādās mācīšanās situācijās un rīcība tajās. Problēmsituāciju risināšanas vadība grupā.

5. Izglītības projektu vadīšana un īstenošana. (L4, S8, Pd24)

Projektu vadības būtība un nozīme organizācijās. Projekta dzīves cikls un vadības procesu metodoloģijas. Agile domāšana un kultūra. Dizaina domāšana un ideju menedžments. Komunikācijas nozīme projektu vadībā. Komandas nepieciešamība un uzdevumi. Komandas dalībnieku personīgā izaugsme. Izglītības projekta sagatavošana un īstenošana. Izglītības projektu prezentēšana un kritiska izvērtēšana atbilstoši kritērijiem.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Akadēmiskā prakse izglītības zinātnēs II
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5033
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu stundu skaits	8
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	8
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr. paed. Dita Nīmante	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed, prof. Jeļena Davidova Dr.paed., doc. Sandra Zariņa PhD., vad. pētn. Ilona Fjodorova	
Priekšzināšanas	
Akadēmiskā prakse I	
Kursa anotācija	
<p>Kursa ietvaros studenti</p> <ul style="list-style-type: none"> • integrēs praksē kursus apgūto teoriju, • reflektēs par pieredzi un mērķtiecīgi attīstīs pedagoģiskās līderības, pētnieciskās un pedagoģiskās prasmes un kompetences, • analizēs pedagoģiskās prakses dažādās situācijās; • attīstīs zināšanas, prasmes un kompetences zinātniskās komunikācijas jomā. <p>Kursa mērķis – attīstīt studentu kompetences pedagoģijas, izglītības vadības un pētniecības jomā, kā arī viņu spējas pielietot iegūtās zināšanas un kompetences reālās profesionālās darbības situācijās, mērķtiecīgi reflektējot par iegūto pieredzi, izvirzot tālākos profesionālās pilnveides mērķus.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iesaistīties zinātniskā komunikācijā, sagatavojot un publicējot vienu rakstu (zinātnisku vai publicistisku) par izglītībai aktuālu tēmu; 2. Uzņemties līderību zinātniskā pasākumā, īstenojot pasākuma plānošanu, īstenošanu, izvērtēšanu, iesaistīties mentordarbībā; 3. Mērķtiecīgi plānot, īstenot un izvērtēt mācīšanu un vērtēšanu izvēlētajā izglītības pakāpē; 4. Reflektēt un pilnveidot studējošo mācīšanās un pētnieciskās prasmes, veicinot turpināt studijas un izpēti autonomā vai pašvirzītā veidā. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Demonstrē zināšanas par labu akadēmisko praksi zinātniskajā komunikācijā, pedagoģiskajā līderībā, un izvērtēšanā; 2. Izprot kritēriju izstrādāšanas principus mācību/pētīšanas procesa, indivīda vai organizācijas darbības rezultātu izvērtēšanā. 	

Prasmes

3. Demonstrē zinātniskās komunikācijas prasmes, sagatavojot un publicējot vienu rakstu (zinātnisku vai publicistisku) par aktuālu tēmu izglītības jomā.
4. Demonstrē prasmes organizēt zinātnisku pasākumu un to izvērtēt;
5. Demonstrē prasmes mērķtiecīgi īstenot mentordarbību;
6. Reflektē par personīgo praktisko darbību profesionālās pilnveides kontekstā.

Kompetence

7. Integrēs studijās apgūtās zināšanas, prasmes, kompetences, lai mērķtiecīgi virzītu savu profesionālo un personisko pilnveidi
8. Izvirzīs tālākos profesionālās un personiskās pilnveides uzdevumus.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Zinātniskās komunikācijas praktikums. (S2, Pd10)
2. Līderības praktikums. (S2, Pd10)
3. Mācīšanas un vērtēšanas praktikums. (S2, Pd10)
4. Profesionālās un personiskās attīstības plānošana. (S2, Pd10)
5. Prakses uzdevumu izvērtēšana. (Pd8)

S – semināri, Pd – studējošā patstāvīgs darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir īstenot starppārbaudījumos noteikto, izstrādāt rakstu par maģistra darbā aktualizētu izglītības jomai aktuālu tēmu, izvēlēties, noorganizēt un izvērtēt zinātnisku vai akadēmisku pasākumu, plānot, īstenot un izvērtēt mācīšanu un vērtēšanu. Studenti noslēgumā veic pašvērtējumu un izstrādā personiskās un profesionālās attīstības plānu.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījums "Raksta sagatavošana publicēšanai" – 50%
2. Starppārbaudījums "Zinātniskā pasākuma organizācija" – 10%
3. Starppārbaudījums "Mācību procesa vadība un vērtēšana" – 20%

Noslēguma pārbaudījums - eksāmens:

4. Iesniegts "Pašvērtējums un profesionālās un personiskās attīstības plāns" – 20 %

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums	+	+	+			+	+	
2. Starppārbaudījums	+	+		+		+	+	
3. Starppārbaudījums	+	+			+	+	+	
4. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens						+	+	+

Kursa saturs

1. Zinātniskās komunikācijas praktikums. (S2, Pd10)

Zinātniskās komunikācijas veidi un līdzekļi praksē. Zinātniskā raksta sagatavošana par maģistra darba tēmu vai populārzinātniska viedokļa raksta sagatavošana publicēšanai presē vai sociālajos tīklos. Sadarbības praktikums ar DU pētniekiem, grupu vadītājiem, jaunu pētniecisko grupu organizēšana. Ievirze doktora studijās, doktorantūras skolā.

2. Līderības praktikums. (S2, Pd10)

Zinātniska vai akadēmiska pasākuma definēšana, plānošana, īstenošana, izvērtēšana. Komandas vai pāru darbs praksē. Projekta izstrāde un ieviešana, iesaiste pētnieku grupā, asistēšana pasākuma organizēšanā.

3. Mācīšanas un vērtēšanas praktikums. (S2, Pd10)

Pēc izvēles viena temata mācīšana, vērtēšana izvēlētajā izglītības posmā. Iekļaušanās mācīšanās organizācijās, savstarpējā sadarbība un mācīšanās. Kopāmācīšana.

4. Profesionālās un personiskās attīstības plānošana. (S2, Pd10)

Pašvērtējums personiskajā un profesionālajā jomā, tālākizglītības mērķu, personiskās un profesionālās attīstības plāna izveide. Pašvadītā un autonomā mācīšanās.

5. Prakses uzdevumu izvērtēšana. (Pd8)

Studējošais izvērtē savu pedagoģisko un pētniecisko darbību akadēmiskās prakses ietvaros, kā arī viņa/viņas spējas pielietot iegūtās zināšanas un kompetences atbilstoši reālai situācijai.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Campbell, F. (et.al.). (2003). *Essential tips for organizing conferences and events*. London and Sterling, VA: Kogan Page.
2. Kroplis, A., & Raščevska, M. (2010). *Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs*. Rīga: RaKa.

3. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin.red.). (2011). <i>Ievads pētniecībā: Stratēģijas, dizaini, metodes</i> . Rīga: RaKa. 4. Mārtinsone, K., & Pipere, A. (zin.red.). (2018). <i>Zinātniskā rakstīšana un pētījumu rezultātu izplatīšana</i> . Rīga: RSU. 5. Mārtinsone, K., Pipere, A., & Kamerāde, D. (red.). (2016). <i>Pētniecība: Teorija un prakse</i> . Rīga: RaKa. 6. Mārtinsone, K., Pipere, A. (zin. red.). (2021). <i>Zinātniskās darbības metodoloģija: Starpdisciplināra perspektīva</i> (kolektīvā monogrāfija). Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte.
Papildus informācijas avoti
1. 14 Actionable Steps to Organising a Conference. https://billetto.co.uk/l/how-to-organise-a-conference 2. Cargill, M., & O'Connor P. (2009). <i>Writing Scientific Research Articles: Strategy and steps</i> . Wiley-Blackwell, Chichester. http://www.idemployee.id.tue.nl/g.w.m.rauterberg/lecturenotes/2009-Writing_Scientific_Research_Articles.pdf 3. <i>International System of Units</i> (Le Systeme International d'Unites). http://physics.nist.gov/cuu/Units/units.html 4. Yin, R. K. (2009). <i>Case Study Research</i> , 4 th edition. California: Sage Publications.
Periodika un citi informācijas avoti
1. <i>Contemporary Education Dialogue</i> . https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/contemporary-education-dialogue/journal202038 2. <i>Contemporary Issues in Early Childhood</i> . https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/contemporary-issues-early-childhood 3. <i>Education and Urban Society</i> . https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/education-and-urban-society/journal200780 4. <i>Educational Researcher</i> . https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/educational-researcher/journal201856 5. <i>European Educational Research Journal</i> . https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal/european-educational-research-journal 6. <i>Journal of Transformative Education</i> . https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/journal-of-transformative-education/journal201653 7. <i>Journal of Teacher Education for Sustainability</i> . https://sciendo.com/journal/JTES 8. <i>Discourse and Communication for Sustainable Education</i> . https://sciendo.com/journal/dcse
Piezīmes
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Mācību materiālu izstrāde
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5018
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	48
Kursa autors(-i)	
Ineta Helmane Zenta Anspoka	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Prof. Jeļena Davidova Doc. Liene Valdmane	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa apguves procesā paredzēts, ka maģistrants pilnveido to metodisko kompetenci, kas saistīta ar pedagogijas un dažādu mācību jomu didaktikas metodoloģijas izpratni un kritisku izvērtēšanu, izstrādājot teorētiski pamatotus metodiskos līdzekļus skolas praksei atbilstoši vajadzībai, kā arī ar spēju saskatīt savas metodiskās kompetences pilnveides iespējas.</p> <p>Studiju kursa mērķis ir pilnveidot maģistranta metodisko kompetenci, lai būtu spējīgs izstrādāt teorētiski pamatotus metodiskos līdzekļus skolas pedagogiskā procesa nodrošināšanai un izvērtēt savas metodiskās kompetenci.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot maģistranta kompetenci identificēt vajadzības skolas praksē un apgūt metodoloģiju, uz kuras balstās metodisko līdzekļu izstrāde; 2. Pilnveidot maģistranta spēju kritiski analizēt dažādas pieejas Vērtēšana un izvērtēšana mūsdienu pedagogijā izstrādē un pamatot to izvēli; 3. Pilnveidot prasmi izstrādāt metodiskos līdzekļus un analizēt to izmantošanas iespējas mūsdienu skolas praksē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Metodisko līdzekļu izstrādes vadlīnijas, to juridiskais un pedagogiskais aspekts. (L6,S2) 2. Metodisko līdzekļu izveides didaktiskais pamatojums, to veidi, raksturojums un saistība ar konkrētas mācību jomas saturu un skolēna pašvadītas mācīšanās kompetences attīstību. (L6, S4) 3. Metodisko līdzekļu izmēģinājumdarbības vai eksperimenta plānošana, organizācija, datu vākšana, apstrāde un interpretācija. (L4, S10) <p><i>L – lekcijas, S – semināri</i></p>	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	

1. Izprot pedagogijas un mācību jomu didaktiku teorijas un to kontekstu mūsdienīgā pedagogiskajā procesā.
2. Izprot dažādas pieejas metodisko līdzekļu veidošanas metodoloģijā.
3. Izprot metodisko līdzekļu veidošanas metodoloģijas izvēles likumsakarības un to saistību ar citām izglītības zinātņu apakšnozaru teorijām.

Prasmes

4. Sistēmiski analizē, interpretē metodisko līdzekļu izstrādes juridisko aspektu, mācību jomu didaktiku terminoloģiju, teorijas un izglītības politikas aktualitātes.
5. Patstāvīgi izvērtē un argumentēti izvēlas metodisko līdzekļu izstrādes struktūru, saturu un to izvērtēšanas gaitu.
6. Patstāvīgi izvērtē un risina skolas praksē aktuālas problēmas metodisko līdzekļu izstrādē un saskata savas metodiskās kompetences pilnveides iespējas.

Kompetence

7. Spēj patstāvīgi izstrādāt teorētiski pamatotu metodisko līdzekli, to kritiski analizēt un izvērtēt.
8. Spēj ieviest inovatīvas idejas mācību jomu didaktikas attīstībā, tās kritiski izvērtēt starpdisciplinārā kontekstā.
9. Ievēro juridisko un ētisko atbildību par metodisko līdzekļu saturu un autorību.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir izstrādāt metodisko līdzekli patstāvīgi izvēlētam vienam no mācību jomas tematiem un sagatavot tā prezentāciju.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Sekmīgi nokārtots eksāmens izglītības zinātņu mācību priekšmetu didaktikas apakšnozarē 10 ballu sistēmā.

Starppārbaudījumi:

1. Metodoloģijas pārzināšana un kritiska analīze (vērtējums 10 ballu sistēmā) – 50%

Noslēguma pārbaudījums – eksāmens (rakstisks):

2. Pastāvīgi izstrādāts metodiskais līdzeklis un tā prezentācija (vērtējums 10 ballu sistēmā) – 50%

- Zināšanas par mācību līdzekļu izstrādes juridisko aspektu, dažādām pedagogijas un mācību jomu didaktiku teorijām un to saistību ar mūsdienīgu pedagogisko procesu.
- Prasme teorijas izmantot mācību līdzekļa izstrādē un izvērtēšanā.
- Prasme izvērtēt savu metodisko kompetenci un iespējas tās pilnveidei.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veids	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Metodisko līdzekļu izstrādes vadlīnijas, juridiskais un pedagoģiskais aspekts. (L6, S2)

Lekcijas ietvaros maģistranti apgūst vispārīgās, juridiskās u. c. prasības, kas jāievēro, izstrādājot metodiskos līdzekļus, noformējot izmantoto bibliogrāfiju atbilstoši autortiesību likumam un metodiskos līdzekļus tiražējot.

2. temats. Metodisko līdzekļu izveides didaktiskais pamatojums, to veidi, raksturojums un saistība ar konkrētas mācību jomas saturu un skolēna pašvadītas mācīšanās kompetences attīstību. (L6, S4)

Maģistranti seminārnodarībās un patstāvīgās studijās pilnveido zināšanas par jaunākajiem pētījumiem par mūsdienu skolēna psiholoģisko un sociālo portretu, mācību pieejām to atspoguļojumu izglītības dokumentos, sociālajā diskursā un metodiskajos materiālos.

Maģistranti kritiski izvērtē teorijas par mācīšanās prasmju un kritiskās domāšanas attīstību, analizē metodisko līdzekļu izstrādes didaktisko pamatojumu, metodisko līdzekļu veidus, to struktūru un saistību ar konkrētas mācību jomas saturu. Temata ietvaros tiek aktualizēta maģistrantu pieredze sistēmiski izvērtēt vispārīgās didaktikas un konkrētu jomu didaktikas likumsakarības metodisko līdzekļu kontekstā. Īpaša vērība tiek pievērsta mācīšanās procesa kompleksajam raksturam, tam, ko skolēns gūst mācoties, kāda ir mācīšanās un mācīšanās savstarpējā saikne, kādi var būt mācīšanās šķēršļi, izmantojot dažādus līdzekļus un kā tos var novērst, pētījumiem par mācību līdzekļu lasāmību, izmantošanu atbilstīgi vajadzībām, starppriekšmetu sakaru nodrošinājumu, valodas lomu metodiskajos līdzekļos, īpaši akcentējot teorijas par valodas prasmju līmeņiem un to saistību ar valodas lietošanu mācību tekstos un uzdevumos darbam ar tiem, kā arī to, kā nodrošināt saistību starp valodas apguvi un valodas lietošanu dažādu mācību jomu satura apguvei, kā veidot integrētus mācību līdzekļus, izvēloties dažādus integrācijas veidus (tematiskā, mācību satura, prasmju integrācija), manuskriptu sagatavošanas procesu, sadarbību ar izdevējiem manuskripta sagatavošanas posmā.

3. temats. Metodisko līdzekļu izmēģinājumdarbības vai eksperimenta plānošana, organizācija, datu vākšana, apstrāde un interpretācija. (L4, S10)

Maģistranti pilnveido zināšanas par izmēģinājumdarbības vai eksperimenta plānošanu, organizāciju, datu ievākšanu, apstrādi un interpretāciju, apgūst prasmi zināšanas izmantot mācību līdzekļu aprobācijas procesā, pašvērtēt un vērtēt aprobācijas rezultātus atbilstoši kvalitatīvajiem mācību līdzekļu izvērtēšanas kritērijiem un rādītājiem.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Andain, I., & Murphy, G. (2008). Creating lifelong learners: Challenges for education in the 21st century. https://lms.curtin.edu.au/bbcswebdav/pid-2066971-dt-content-rid-107159_1/courses/311886-HumFac-406662696/Creating%20Lifelong%20Learners%283%29.pdf
2. Delp, J. (2011). *Five Skills for 21st Century Learners*. Retrieved from <http://www.jeffdelp.com/2011/03/18/five-skills-for-21st-century-learners/>
3. Flores, P., Ramos, A., & Escola, J. (2015). The digital textbook: Methodological and didactic challenges for primary school. In J. Rodríguez, E. Bruillard & M. Horsley. *Digital Textbooks, What's New?* (pp. 275-295). Santiago de Compostela: USC/IARTEM. https://reader.xebook.es/index.php?_anylpIm2mq9vqmyZpNjNhWWEqXS1uaDbn6ibxZuon1Zmg35yiYffqpyrcZnO2ZxaaH5%252BorKGnKhWqG%252Bdm6Ocg2h7f6OKhp7abaxwm82uml9ms3msusnL56jpa-pui2J5clbWoerTK1qxs53Obm6mlhaC5tLrAxNvodLiIu6w%253D&sna=eoRwxrHlVX&sid=4i3kgte-rov258e48ckb9aup73t#!/
4. Lieģeniece, D. (1999). *Kopveseluma pieeja audzināšanā*. Rīga: RaKa.
5. Rekomendācijas digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrādei vai adaptācijai jaunā mācību satura ieviešanai. (2019). https://www.cfla.gov.lv/.../8312_6_pielikums_Rekomendacijas_08

Papildus informācijas avoti

1. Anderson, L. W., Krathwohl, D. R. et al. (2001). *A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. London: Pearson. <https://www.uky.edu/~rsand1/china2018/texts/Anderson-Krathwohl%20-%20A%20taxonomy%20for%20learning%20teaching%20and%20assessing.pdf>

2. Carew, Th., & Magsamen, S.H. (2010). Neuroscience and education: An ideal partnership for producing evidence-based solutions to guide 21st century learning. *Neuron*, 67, 685-688.
3. De Florio, I. (2016). *Effective Teaching and Successful Learning. Bridging the Gap between Research and Practice*. New York: Cambridge University Press.
4. Elder, L., & Paul, R. (1994). Critical thinking: Why we must transform our teaching. *Journal of Developmental Education*, 18, 34–35.
5. Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). *A Rich Seam. How new pedagogies find deep learning*. London: Pearson.
https://www.michaelfullan.ca/wp-content/uploads/2014/01/3897.Rich_Seam_web.pdf
6. Joyce, B., Calhoun, E., & Hopkins, D. (2002). *Models of Learning Tools for Teaching*. Open University Press.
7. Leacock, T. L., & Nesbit, J.C. (2007). A framework for evaluating the quality of multimedia learning resources. *Educational Technology & Society*, 10(2), 44-59.
8. Mikk, J. (2000). *Textbook: Research and Writing*. Frankfurt am Main: Peter Lang.
9. Montagnes, I. (2001). *Textbooks and Learning Materials*. UNESCO: International Bureau of Education.
10. Pink, D. (2006). *A Whole New Mind: Why Right-Brainers Will Rule the Future*. Riverhead Books.
11. Silova, I. (1996). De-sovietization of Latvian textbooks made visible. *European Journal of Intercultural Studies, Textbooks for Sustainable Development: A guide to embedding* (2017). UNESCO: Mahatma Gandhi Institute of Education for Peace and Sustainable Development (UNESCO MGIEP).

Periodika un citi informācijas avoti

1. Andersone, R., Maslo, I., Krūze, A., Rutka, L., & Žogla, I. (2010) *Valsts izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras satura izstrāde un izvērtēšana*. [http:// www.visc.gov.lv](http://www.visc.gov.lv)
2. *Autortiesību likums*. <https://likumi.lv/doc.php?id=5138>
3. *Rekomendācijas digitālo mācību un metodisko līdzekļu izstrādei vai adaptācijai jaunā mācību satura ieviešanai* (2019). https://www.cfla.gov.lv/.../8312_6_pielikums_Rekomendacijas_08
4. Seguin, R. *The elaboration of school text books. Methodological guide*. [http:// www.unesco.org/education](http://www.unesco.org/education)

Piezīmes

Piezīme: kursa valodas – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Mentordarbība izglītībā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5019
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	32
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Indra Odiņa	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Prof. Jeļena Davidova Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir dot iespēju studentiem iegūt zināšanas, attīstīt prasmes un veidot attieksmes, kas nepieciešamas izglītības mentoram, strādājot ar topošajiem, jauniešiem skolotājiem vai pieredzējušiem kolēģiem, palīdzot viņiem attīstīt un pilnveidot skolotāja profesionālo kompetenci. Kursa saturs un tajā izmantotās darba formas dod iespēju studentiem – topošajiem mentoriem dalīties savās pārlicībās, attieksmēs un izjūtās par mācīšanos, mācīšanu un mentora darbu, sagatavojot sevi jaunajiem pienākumiem.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izzināt mentordarbības specifiku atbilstoši izglītības nacionālajām iezīmēm, sabiedrības sociokultūras aspektiem un attīstības tendencēm vienotajā Eiropas izglītības telpā; 2. Iegūt zināšanas par tālākizglītību un mentordarbības vietu tajā, par skolotāja attīstības stadijām, attiecību veidošanas stratēģijām un padomdošanas veidiem, novērošanu, analīzi, kā arī zināšanas par izvērtēšanu un novērtēšanu un konfliktu risināšanu; 3. Pilnveidot prasmes attiecību veidošanā, uzturēšanā un pārtraukšanā, aktīvā klausīšanās, sarunu vadīšanā un pareizā taktikas izvēlē atgriezeniskās saites sniegšanā, kas veicina kritiski- analītisku skolotāju attīstību, kā arī prasmi vadīt pieredzes pārņemēja profesionālo pilnveidi; 4. Dot iespēju dalīties savā pedagoģiskajā pārlicībā, attieksmē un personiskajā pieredzē par mācīšanos, mācīšanu un mentora darbu mācību prakses nodrošināšanai topošajiem skolotājiem, jauno skolotāju ievadīšanai skolas dzīvē un atbalsta sniegšanai kolēģiem profesionālās kompetences pilnveidē. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Skolotāju izglītības modeļi. (S4) 2. Mentors – Mentordarbība. Mentora darba sistēma. (S6) <p>1. starppārbaudījums. Veikt sevis izvērtējumu: mans mentora profils, mana gatavība mentordarbībai.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Skolotāja un mentora kompetences. (S6) 	

2. starppārbaudījums. Topošā kolēģa, jaunā kolēģa, kolēģa profils – vajadzību analīze un atbalsta programmas izstrāde. 4. Mentora prasmes. (S10) 3. starppārbaudījums. Manas darba vietas prezentācijas modelis. 5. Mentora darba plānošana un darba kvalitātes kontrole. (S6) <i>S – semināri</i>
<i>Studiju rezultāti</i>
Zināšanas 1. Izprot skolotāja profesionālās pilnveides procesu un mentordarbības vietu tajā. 2. Zina skolotāja profesijas attīstības stadijas, attiecību veidošanas stratēģijas un atbalsta sniegšanas veidus. 3. Izprot mentordarbības procesu, tā vērtēšanu. Prasmes 4. Spēj iegūt, atlasīt un strukturēt informāciju skolotāja mentora darbībā atbilstoši konkrētai pedagoģiskai situācijai. 5. Prot plānot un īstenot savu skolotāja mentora darbību saskaņā ar pieredzes pārņemēja vajadzībām. Kompetence 6. Spēj īstenot pozitīvu savstarpējo mijdarbību un izvērtēt topošo un jauno skolotāju un kolēģu profesionālo pilnveidi.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
Studenti patstāvīgā darba ietvaros: <ul style="list-style-type: none"> • Veic sevis izvērtējumu: skolotāja profesionālās attīstības fāzes. (8 stundas) • Izveido savu mentora profilu, veic pašizvērtējumu gatavībai mentora darbam, aizpilda pašizvērtējuma anketu pirms mentordarbības prakses uzsākšanas, veic mentordarbības procesa plānošanu. (10 stundas) • Izstrādā iestādes prezentācijas modeli – strādājot XXX iestādē, kā jūs iepazīstinātu ar šo izglītības iestādi, kas būtu par to jāzina, uzsākot šeit darbu. (12 stundas) • Veic topošā kolēģa, jaunā kolēģa, kolēģa vajadzību analīzi, izstrādā un īsteno mentora atbalsta programmu kolēģim studentam vienas studiju prasmes pilnveidei. (18 stundas)
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i>

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Līdzdarbošanās semināros	+	+	+	+	+	+
2. Starppārbaudījums Nr.1	+		+		+	+
2. Starppārbaudījums Nr.2	+	+	+	+	+	+
2. Starppārbaudījums Nr.3	+	+		+		+
3. Noslēguma pārbaudījums (eksāmens)	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Skolotāju izglītības modeļi. (S4)

Skolotāju izglītība un tālākizglītība Latvijā un Eiropā. Skolotāja profesionālās attīstības fāzes.

2. Mentors – Mentordarbība. (S6)

Mentordarbības attīstības vēsture un pieredze Latvijā, Eiropā un pasaulē. Mentordarbība kā vadība. Mentora un mentordarbības jēdzieni. Mentora darba sistēma. Mentordarbības posmi. Mentora darbības jomas (mentordarbības veidi), pienākumi un kompetence. Mentoru stāsti. Metaforas. Mentoru pieredze.

1. starppārbaudījums. Veikt sevis izvērtējumu: mans mentora profils, mana gatavība mentordarbībai.

3. Skolotāja un mentora kompetences. (S6)

Atšķirība starp skolotāju un mentoru. Mentora lomas un funkcijas.

Topošā skolotāja risku un vajadzību analīze. Topošā skolotāja attīstības fāzes.

2. starppārbaudījums. Topošā kolēģa, jaunā kolēģa, kolēģa profils – vajadzību analīze un atbalsta programmas izstrāde.

4. Mentora prasmes. (S10)

Mentordarbības prasmes: pamanīšanas prasme, vērošana, darbības vērošanas veidi, aktīvā klausīšanās, padomdošana un atbalstīšana, refleksija un atgriezeniskās saites sniegšana. Darbības vērošanas, analīzes, un apspriešanas veidi. Mentordarbības (procesa) vadīšana: prioritāšu izvērtēšana, mērķu un formulēšana/noteikšana, rīcības un sadarbības plānošana, attiecību veidošana, problēmu un konfliktu risināšana, rezultātu izvērtēšana, progresu noteikšana.

3. starppārbaudījums. Manas darba vietas prezentācijas modelis.

5. Mentora darba plānošana un darba kvalitātes kontrole. (S6)

Mentora darba plānošana. Specializācija: (1) atbalsta sniegšana topošajam skolotājam mācību praksē; (2) mentora uzdevumi un darbība sniedzot atbalstu jaunajam skolotājam, uzsākot profesionālo darbību; (3) mentora uzdevumi un darbība sniedzot atbalstu kolēģiem jaunu profesionālo zināšanu un prasmju apguvē. Atbalsta sniegšanas dimensijas (profesionālā, sociālā, personiskā) pēc E. Eizenšmitas. Organizācijas kultūra – socializācija, adaptācija, „ienākšana skolā”, skolas sadarbības modeļi, skolas darbības koncepcijas, atbalsta komandas izveide. Organizācijas kultūras izpēte. Mentordarbības izvērtēšana un savas darbības analīze. Panākumu vadība – attīstības iespējas, mācīšanās no pieredzes, mācīšanās darba vietā; sasniegumu noteikšana, palīdzība izvirzīt uzdevumus profesionālai izaugsmei. Refleksija, turpmāko prioritāšu noteikšana.

<i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bolton, G. (2010). <i>Reflective Practice. Writing and Professional Development</i>. (3rd ed.) London: SAGE Publications Ltd. https://doi.org/10.1093/innovait/inp105 2. Odiņa, I. (2008). Mentoring Courses in Enhancing Quality of Teacher Pre-service and In-service Education// In: <i>Teacher Education in Europe</i>. Slovenia. http://www.pef.uni-j.si/tepe2008/documents/TEPE%20proceedings.pdf
<i>Papildus informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Odiņa, I. (2010). The Payoffs and Pitfalls of Developing a Mentoring System in Education in Latvia. In: <i>Explorations pedagogiques</i>. Belgium: EME&Inter Communicatoins, Cortil-Wodon EME 2. 2. Odiņa, I., Grigule, L., Kārklīņa, S., &Skara-Mincāne, R. (2009). <i>ActivELP Mentoring Guidelines</i>. Rīga. 3. Odiņa, I. (2007). University-School Partnership Model in Foreign Language Teacher Education. // In: <i>New Trends in Higher Education</i>. Georgia: International Black Sea University. http://www.ibsu.edu.ge/download/symposiums/fourth/8_18.pdf
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Introduction to Mentoring: A guide for mentors and mentees</i>. https://www.apa.org/education/grad/mentoring <i>International Journal of Mentoring and Coaching in Education</i>. https://www.emerald.com/insight/publication/issn/2046-6854 2. <i>Mentoring and Tutoring: Partnership in Learning</i>. https://www.tandfonline.com/toc/cmet20/current 3. <i>International Journal of Evidence Based Coaching and Mentoring</i>. https://radar.brookes.ac.uk/radar/items/b6bb9783-f20a-44f6-9e07-f9bdf4437eb1/1/
<i>Piezīmes</i>
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Tehnoloģiju bagātināta mācību procesa organizēšana
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5020
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	0
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	16
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	64
Kursa autors(-i)	
Asoc.prof., Dr. sc. admin. Antra Ozola	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Lekt. Andris Vagalis Lekt. Vilnis Vanaģelis	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis - palīdzēt pedagogiem pilnveidot izmantotās mācību metodes, iekļaujot tajās mērķtiecīgu informācijas un komunikācijas tehnoloģijas lietojumu.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt studentus ar teorētisko pamatojumu IKT rīku izmantošanai mācību procesā; 2. Dot iespēju to apgūt praktiski, attīstot prasmes pielietot IKT mācību procesā klasē, skolā un citās mācību vidēs. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Animētas prezentācijas (S2, Pr2) 2. Interaktīvas tiešsaistes prezentācijas (S2, Pr2) 3. Tiešsaistes reāllaika testi un aptaujas (S2, Pr2) 4. Mobilās lietotnes mācību procesam (S2, Pr2) 5. Mācību attēlu izveide un apstrāde, digitālās mācību materiālu un rezultātu izstādes (S2, Pr2) 6. Mācību audio izveide (S2, Pr2) 7. Mācību video izveide (S2, Pr2) 8. Mācību mājas lapas izveide (S2, Pr2) <p><i>S - semināri, Pr - praktiskie darbi</i></p>	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zina aktuālākos IKT rīkus, kas izmantojami mācību procesā atbilstoši katra studenta profesionālas darbības specifikai. 2. Orientējas pētījumos balstītos pamatojumos par IKT izmantošanas stiprajām un vājajām pusēm darbā ar dažādām izglītojamo grupām. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prot izmantot IKT risinājumus mācību procesa bagātināšanai. 	

4. Māk izvērtēt un izvēlēties IKT rīkus atbilstoši iespējām un vajadzībām.

Kompetence

5. Brīvi rīkoties ar pieejamajiem IKT risinājumiem, pilnveidojot savu profesionālo sniegumu mainīgā pasaulē.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazās darba grupās.

Patstāvīgie uzdevumi:

1. Izstrādāt animētu prezentāciju kādai no savām mācību stundām;
2. Izstrādāt interaktīvu tiešsaistes prezentāciju, ietverot gan testa, gan aptaujas elementus;
3. Izstrādāt mācību audio;
4. Izstrādāt mācību video;
5. Iekārtot skolotāja mājas lapu, ievietojot tur pašveidotos mācību materiālus;
6. Izveidot darbības plānu par IKT bagātināta mācību procesa ieviešanu savā profesionālajā darbībā, izmēģināt to praksē, iegūt atgriezenisko saiti un sagatavoties darba prezentēšanai eksāmenā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Kursa kredītpunkti tiek ieskaitīti un students saņem vērtējumu 10 ballu sistēmā.

Starppārbaudījumi:

1. Animētas prezentācijas izstrāde un demonstrācija – 15%
2. Interaktīvas tiešsaistes prezentācijas ar testa un aptaujas elementiem izstrāde un demonstrācija – 15%
3. Mācību audio izveide un atskaņošana – 15%
4. Mācību video izveide un demonstrācija – 15%
5. Skolotāja mājas lapas ierīkošana un satura ievietošana – 15%

Noslēguma pārbaudījums:

Sesijas laikā sekmīgi nokārtots noslēguma pārbaudījums: – 5%

6. IKT bagātinātas mācīšanās ieviešanas plāna izstrāde, izmēģinājums un rezultātu analīze – 20%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti				
	1.	2.	3.	4.	5.
1. Starppārbaudījums	+		+		
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+
3. Starppārbaudījums			+		
4. Starppārbaudījums			+		
5. Starppārbaudījums				+	+
6. Eksāmens		+			+

Kursa saturs
<p>1. tēma. Animētas prezentācijas Animētu prezentāciju izstrāde ar MS PowerPoint Morph palīdzību. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs - animētas prezentācijas izveide kādai no savām mācību stundām.</p> <p>2. tēma. Interaktīvas tiešsaistes prezentācijas Interaktīvu tiešsaistes prezentāciju platformu izpēte, izmantošana, salīdzinājums un novērtēšana.</p> <p>3. tēma. Tiešsaistes reāllaika testi un aptaujas Tiešsaistes reāllaika testu un aptauju izstrādes iespēju apskats un izmēģināšana. Interaktīvu reāllaika risinājumu iekļaušana prezentācijā. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs - interaktīvas tiešsaistes prezentācijas ar testa un aptaujas elementiem izstrāde.</p> <p>4. tēma. Mobilās aplikācijas mācību procesam Aktuālāko izglītojošo mobilo aplikāciju apskats, izmēģināšana un novērtēšana.</p> <p>5. tēma. Mācību attēlu izveide un apstrāde, digitālās mācību materiālu un rezultātu izstādes Attēlu meklēšana, autortiesības, attēlu ieguve fotografējot un apstrāde. Attēlu izvietošana tematiskajās brīvīpceļas galerijās.</p> <p>6. tēma. Mācību audio izveide Mācību audio ierakstīšana un apstrāde. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs – mācību audio ieraksta izveide.</p> <p>7. tēma. Mācību video izveide Mācību video uzņemšana un montāža. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs – mācību video izveide.</p> <p>8. tēma. Mācību mājas lapas izveide Skolotāja mājas lapas iekārtošana kādā no brīvīpceļas risinājumiem. Starppārbaudījums un patstāvīgais darbs - skolotāja mājas lapas izveidošana un pašveidotu mācību materiālu ievietošana.</p>
Obligāti izmantojamie informācijas avoti
<p>1. Fraillon, J., Ainley, J., Schulz, W., Friedman, T., & Gebhardt, E. (2013). <i>Preapring for Life in a Digital Age</i>. New York & London: Springer. https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2F978-3-319-14222-7.pdf</p> <p>2. Kuhl, P., et al. (2019). <i>Developing Minds in the Digital Age: Towards a science of learning for 21st century education. Educational research and innovation</i>. Paris: OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/562a8659-en</p> <p>3. Schleicher, A. (2019). <i>Helping our Youngest to Learn and Grow: Policies for early learning. International Summit on the Teaching Profession</i>. Paris: OECD Publishing. http://dx.doi.org/10.1787/9789264313873-en</p>
Papildus informācijas avoti
<p>1. Ratheeswari, K. (2018). Information communication technology in education. <i>Journal of Applied and Advanced Research</i>, 3, 45-47.</p>
Periodika un citi informācijas avoti
<p>1. <i>Journal of ICT in Education</i>. https://ejournal.upsi.edu.my/journal/IJCTIE</p> <p>2. <i>International Journal of Information and Communication Technology Education (IJICTE)</i>. https://www.igi-global.com/journal/international-journal-information-communication-technology/1082</p>
Piezīmes
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Vadības psiholoģija
Studiju kursa kods (DUIS)	VadZ5048
Zinātnes nozare	Vadībzinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr. psych. Aija Dudkina	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Irēna Kokina Prof. Anita Pipere	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir attīstīt izpratni par psiholoģisko zināšanu pielietošanu vadītāja efektīvam darbam sociālās grupās, sevis profesionālajā un personības pilnveidošanā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Veicināt studentu izpratību par vadības psiholoģijas teorijām un atziņu pielietošanu praksē; 2. Veicināt studentu izpratni par vadītāja personību vadības sistēmā un nozīmīgākajiem uzdevumiem mijiedarbībai ar grupu, par pašapziņas veidošanu un vadītāja tēla veidošanas procesu; 3. Veicināt studentu spēju vērtēt un analizēt darba grupas veidošanas procesu, vadības darbinieku motivēšanu un konfliktu risināšanu. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vadības psiholoģijas teorijas un atziņu pielietošana praksē. (L4, S2, Pd8) 2. Vadītāja personība vadības sistēmā un nozīmīgākie uzdevumi mijiedarbībai ar grupu. (L4, S2, Pd8) 3. Darba grupu psiholoģija. (L4, S4, Pd12) 4. Darbinieku motivēšana un konfliktu risināšana. (L4, S4, Pd8) 5. Situāciju un piemēru analīze un risinājumi (S4, Pd6). <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par vadības un līderības lomu organizācijā, vadības procesu psiholoģiskām likumsakarībām un vadītāja darba principiem dažādās pieejās. 2. Izpratne par vadītāja – līdera funkcijām un to veikšanai nepieciešamās kvalitātes, par ietekmēšanas un grupas organizēšanas prasmēm. 3. Izpratne un izskaidro darba grupas psiholoģiskos aspektus, tās veidošanu, attīstību, konfliktsituāciju psiholoģisko vadīšanu. 4. Izpratne par pētniecisko procesu, kas ietver daudzveidīgas pētniecības metodes, pētījuma datu interpretāciju un izplatīšanu izglītības zinātnēs un to apakšnozarēs. 	

Prasmes

5. Atpazīt vadītāja un grupas darbu ietekmējošos faktorus, prasme izvēlēties veidu kā veicināt darba dzīves kvalitātes uzlabošanu, izvēloties atbilstošu motivēšanu, komunikāciju un konflikta risināšanas stratēģiju.
6. Prasme atpazīt un atlasīt, kritiski izvērtējot vadības piemērus izglītībā un biznesā, analizēt situācijas praksē, atlasot atbilstošus praktiskus piemērus vadības lietišķajā komunikācijā.
7. Patstāvīgi izmanto vadības psiholoģijas teorijas, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku darbību izglītības zinātnēs.

Kompetence

8. Pielietot zināšanas par vadības psiholoģijas problēmām organizācijā un to risināšanas iespējām mainīgās reālās dzīves situācijās un vadības problēmu izpēti. Izmanto IKT izziņas darbībā, analizē un kritiski vērtē iegūtās informācijas ticamību un nolūku.
9. Ievēro intelektuālā īpašuma un personas datu aizsardzības noteikumus, izmanto informāciju un dažādus tehnoloģiskus risinājumus. Izmanto digitālos līdzekļus, lai piekļūtu dažādu sabiedrības grupu kultūras avotiem.
10. Integrēt vadības psiholoģijas ar dažādu jomu zināšanām un prasmēm autonomā lēmumu pieņemšanas procesā, sniedz ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības un profesionālās darbības metožu attīstībā, ievērojot ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz sabiedrību ilgspējīgas attīstības kontekstā.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgās darba stundas studenti: Informācijas atlase, apkopošana, teorētiskās literatūras patstāvīgā lasīšana, prezentācijas sagatavošana individuāli, pāri vai grupā sadarbojoties, situāciju analīzes.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

- Prezentācija – vadītāja tēla veidošanas process. Psiholoģisko testu un aptauju aizpildīšana, apkopojot iegūtos rezultātus – 30%
- Jaunāko pētījumu analīze par vadības psiholoģiskiem aspektiem – 30%
- Grupas diskusija – līderības teorijas, līderības stili, statuss – 20%

Noslēguma pārbaudījums:

Noslēguma pārbaudījuma veids – Eksāmens (Kombinēts) 20%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1. Starppārbaudījums	+	+	+	+							
2. Starppārbaudījums		+		+	+	+					
3. Starppārbaudījums			+		+		+	+	+	+	+
4. Eksāmens	+	+	+	+			+	+	+	+	+

Kursa saturs
<p>1. Vadības psiholoģijas teorijas un atziņu pielietošana praksē Vadības psiholoģijas vēsture, vadības psiholoģijas pieejas un zinātniskās skolas. Vadības organizācija un mehānismi.</p> <p>2. Vadītāja personība vadības sistēmā un nozīmīgākie uzdevumi mijiedarbībai ar grupu Vadības stili un modeļi. Vadītāja statuss un lomas. Vadība un lietišķā saskarsme. Vadības motivācija. Vadības kontrole. Vadītāja tēla veidošanas process, pašapziņas veidošana.</p> <p>3. Darba grupu psiholoģija Darba grupas veidošanas process. Darba grupas un tās mērķi. Lomu analīze.</p> <p>4. Darbinieku motivēšana un konfliktu risināšana Situāciju un piemēru analīze un risinājumi.</p>
Obligāti izmantojamie informācijas avoti
<p>1. Goulmens, D (2001). <i>Tava emocionālā inteliģence</i>. Rīga: Jumava.</p> <p>2. Hellers, R. (2000). <i>Darba grupas vadība</i>. Rīga: Zvaigzne ABC.</p> <p>3. Luthans, F. (1995). <i>Organizational Behavior. An evidence-based approach</i>. 12th edition. New York: McGraw – Hill. https://bdpad.files.wordpress.com/2015/05/fred-luthans-organizational-behavior--an-evidence-based-approach-twelfth-edition-mcgraw-hill-irwin-2010.pdf</p> <p>4. Reņģe, V. (1999). <i>Organizāciju psiholoģija</i>. Rīga: Kamene.</p> <p>5. Reņģe, V. (2008). <i>Mūsdienu organizācijas psiholoģija</i>. Rīga: Zvaigzne ABC.</p>
Papildus informācijas avoti
UNDG oficiālajā mājas lapā https://undg.org
Periodika un citi informācijas avoti
<p><i>Human Performance</i> <i>Human Relations</i> <i>International Journal of Stress Management</i> <i>Journal of Business and Psychology</i> <i>Journal of Business Ethics</i> <i>Journal of Consulting Psychology</i> <i>Journal of Cross Cultural Psychology</i> <i>Personality and Social Psychology Review</i> <i>Psychological Bulletin</i> <i>Psychological Review</i> <i>Psychological Science</i></p>
Piezīmes
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Kritiskās domāšanas pieeja mācību procesā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5021
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais auditoriju stundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors (-i)	
Dr. paed. Elīta Stikute	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Anita Pipere	
Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kursā tiek piedāvāta iespēja pilnveidot zināšanas par kritiskās domāšanas jēdzienu, tās saturu; iepazīt kritiskās domāšanas principu sistēmu, šādas domāšanas attīstīšanas metodiskos paņēmienus, kā arī to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā praksē.</p> <p>Kursa mērķis – radīt iespēju iepazīt kritisko domāšanu kā analītiski vērtējošu darbību; apzināt kritiskās domāšanas principu sistēmu, tās attīstīšanas metodiskos paņēmienus, kā arī to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā praksē.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt izpratni par kritiskās domāšanas jēdzienu. 2. Radīt priekšstatu par kritiskās domāšanas jēdziena vēsturisko attīstību izglītības zinātnē un pedagoģiskajā praksē. 3. Iepazīt dažādas kritiskās domāšanas metodes, tās attīstīšanas metodiskos paņēmienus, to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā praksē. 4. Pilnveidot zināšanas par faktoriem, kas veicina kritisko domāšanu. 5. Studiju kursā iegūtās zināšanas prast izmantot mācību materiālu izstrādē atbilstīgi kritiskās domāšanas pieejai, skolēnu vecumposma īpatnībām un konkrētā mācību priekšmeta saturam. 6. Pilnveidot prasmi kritiski un objektīvi izvērtēt mācību stundas vai nodarbības, kas integrē kritiskās domāšanas attīstības metodiskos paņēmienus, un saskatīt to pilnveidošanas iespējas. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprātīs kritiskās domāšanas jēdziena būtību. 2. Iegūs priekšstatu par kritiskās domāšanas jēdziena vēsturisko attīstību izglītības zinātnē un pedagoģiskajā praksē. 	

3. Izpratīs kritiskās domāšanas principu sistēmu, triju fāžu stundas modeli. Iepazīs dažādas kritiskās domāšanas metodes, metodiskos paņēmienus, to izmantošanas iespējas pedagoģiskajā praksē.
4. Pilnveidos zināšanas par faktoriem, kas veicina kritisko domāšanu.

Prasmes

5. Studiju kursā iegūtās zināšanas pratīs izmantot mācību materiālu izstrādē atbilstīgi kritiskās domāšanas pieejai, skolēnu vecumposma īpatnībām un konkrētā mācību priekšmeta saturam. Pratīs modelēt dažādas mācību situācijas atbilstīgi kritiskās domāšanas stundas triju fāžu modelim.
6. Pilnveidos prasmi kritiski un objektīvi izvērtēt mācību stundu vai nodarbību, kas integrē kritiskās domāšanas attīstības metodiskos paņēmienus, un saskatīt to pilnveidošanas iespējas.
7. Apzināsies kritiskās domāšanas kā caurviju prasmes aktualitāti un nozīmību mācību procesā.

Kompetence

8. Pilnveidos kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas kompetenci.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Kursa saturs, plānojums, sadarbības formas. Vienkāršāko kritiskās domāšanas stratēģiju, metodisko paņēmienus iepazīšana. (L4, S2, Pd6)
2. Kritiskās domāšanas idejas attīstības vēsture. Kritiskās domāšana kā viena no domāšanas attīstīšanas iespējām. Kritiskās domāšanas būtība, jēdziens, saturs. Tā vieta un nozīme pedagoģiskajos procesos. Kritiskās domāšanas projekts, tā mērķi, uzdevumi. (L4, S2, Pd6)
3. Kritiskās domāšanas veidošanās priekšnosacījumi. Kritiskās domāšanas principu sistēma un metodes, metodiskie paņēmieni mācību satura apguvē. Kritiskās domāšanas trīs-fāžu stundas modelis. Kritiskās domāšanas metodisko paņēmienus grupēšanas iespējas stundu plānojumā atbilstīgi kritiskās domāšanas fāzēm. Kritiskā un radošā domāšana. (L4, S2, Pd6)
4. Kritiskās domāšanas prasmes: problēmas izvirzīšana, problēmsituāciju veidošana, jautāšana, klasificēšana, līdzību meklēšana, salīdzināšana, vispārināšana, abstrahēšana, secināšana, vērtēšana u.c. (L2, S2, Pd6)
5. Kritisko domāšanu veicinošo metožu, metodisko paņēmienus iepazīšana teorētiski un praktiskajā darbībā. (L2, S2, Pd6)
6. Kritiskās domāšanas pieeja dažādos mācību komplektizdevumos. (S2, Pd6)
7. Mācību stundu/nodarbību plānošana atbilstīgi kritiskās domāšanas principu sistēmai, to vērtēšana un analīze. Kritiskās domāšanas pieejas izmantošanas mācību procesā stiprās un vājās puses. (S2, Pd6)
8. Mācību stundu/nodarbību prezentēšana atbilstīgi kritiskās domāšanas principiem saskaņā ar studenta iespējamo specializāciju. (S2, Pd6)

L – lekcijas, S – semināri, Pd – studējošā patstāvīgais darbs

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Teorētiskās literatūras studijas:

- Jāizlasa un rūpīgi jāizstudē kāda no literatūras sarakstā piedāvātajām grāmatām. Seminārnodarbībā jāprezentē gūtās idejas, atziņas.
- Jāizlasa kāds raksts par kritisko domāšanu – vai nu zinātniskais raksts (zinātniskajos rakstu krājumos) vai raksts no zinātniski metodiskā žurnāla „Tagad” u.c. Var lasīt rakstus vietnē *e-klase*, laikrakstā „Izglītība un Kultūra”, žurnālā „Skolas Vārds”, „Audzinātājs”. Rakstus ieteicams izvēlēties atbilstīgi savai profesionālajai specializācijai. Seminārnodarbībā jāpastāsta par rakstā atrastajām noderīgajām idejām un jādalās ar atziņām.

Referējums par izlasīto grāmatu (avotu) un metodisko rakstu:

- Kad, kur grāmata izdota (raksts publicēts).
- Īsa informācija par grāmatas/raksta autoru.

- Grāmatas/raksta saturs, izkārtojums. Būtiskā informācija par katru grāmatas nodaļu/raksta daļu. Studentam profesionālajā darbībā noderīgais.
- Vienas nodaļas izvērsts raksturojums + gūtās idejas, secinājumi, pārdomas.
- Kādas atziņas no izlasītās grāmatas/raksta un kā noderēs turpmāk manā profesionālajā darbībā?
- Kas no izlasītā vērtējams kritiski, kam students nepiekrīt, kāpēc? Ko saskata citādāk?

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Teorētiskās literatūras studijas. Viena teorētiskā avota (par kritisko domāšanu) analīze – 25%
2. Zinātniskā vai metodiskā raksta analīze – 20%
3. Konkrēta mācību komplektizdevuma kādā mācību priekšmetā (atbilstīgi specializācijai) izpēte: kā tajā iestrādāta kritiskās domāšanas pieeja un kā tiek attīstīta skolēnu kritiskā domāšana – 20%
4. Stundas plāna pēc kritiskās domāšanas pieejas (ievērots triju fāžu modelis, izmantotas kritiskās domāšanas metodes, metodiskie paņēmieni) izstrāde un prezentēšana auditorijā; izstrādāto plānu analīze – 15%

Noslēguma pārbaudījums:

5. Eksāmens (rakstveidā) – 20%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Starppārbaudījums (teorētiskās literatūras studijas, stāstījums seminārnodarbībā)	+	+						
2. Starppārbaudījums (zinātniskā vai metodiskā raksta analīze, stāstījums seminārnodarbībā)			+	+				
3. Starppārbaudījums (konkrēta mācību komplektizdevuma izpēte).					+	+		
4. Starppārbaudījums (stundas plāna izstrāde un prezentēšana)							+	
5. Eksāmens (tests rakstveidā)	+	+	+	+				+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Fišers, R. (2005). *Mācīsim bērniem domāt*. Rīga: RaKa.
2. Kraģis, I. (2019). *Radošums un kritiskā domāšana*. Rīga: Mansards.
3. Rubene, Z. (2008). *Kritiskā domāšana studiju procesā*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

Papildus informācijas avoti

1. Oliņa, Z., Namsone, D., & France, I. (2018). *Mācīšanās lietpratībai*. (zin. red. D. Namsone). <https://www.siic.lv/skolam/petnieciba/monografija-macisanas-lietpratibai/>
2. Oliņa, Z. (2018). *Padarīt mācīšanos redzamu šeit un tagad. Skola2030 ziņu izdevums skolotāju atbalstam pilnveidotā mācību satura un pieejas īstenošanai „Domāt. Darīt. Zināt”*. https://docs.wixstatic.com/ugd/3e1e8c_2a19ab7e8174471387e8f385a4a52664.pdf

3. Ose, L. (2008). *Domā pats un ļauj domāt citiem! Pētījums par kritiskās domāšanas (KD) attīstīšanas pieejas izmantošana izglītības sistēmā – ietekme un efektivitāte Latvijā. Pētījuma rezultāti un ieteikumi.* Izglītības attīstības centrs. <http://www.iac.edu.lv/assets/Publications/Kritiska-domasana-web.pdf>
4. Rubene, Z., Krūmiņa, A., & Vanaga, I. (2008). *Ievads mediju pedagoģijā.* Rīga: RaKa.
5. Rubene, Z. (2016). Tehnoloģiju integrēšana izglītībā – izaicinājums un iespējas skolotājam. *Latviešu valodas aģentūras zinātniski metodisks izdevums „Tagad”, 10, 4-5.* http://maciunmacies.valoda.lv/imag/Maci/Par_latviesu_valodas_apguvi/Tagad_10_16.pdf

Periodika un citi informācijas avoti

1. Biedrība *Ko tu domā?* www.quotudoma.lv
2. *Caurviju prasmes.* <https://www.skola2030.lv/>
3. *International Reading Association.* <http://www.reading.org>
4. *Izglītības attīstības centrs. Programmas. Kritiskā domāšana.* <http://www.iac.edu.lv/programmas/kritiska-domasana/>
5. Klusters, D. (2001). Kas ir kritiskā domāšana? *Tilts, 2, 9-12.*
6. *Lasīšana un rakstīšana kritiskās domāšanas attīstīšanai.* (1999). Vēstis Skolai.
7. Leitena, L. (2006). Kritiskās domāšanas stratēģijas izmantošana. *Skolotājs, 6.*
8. Merediths, K.S., Templs, Č. (1998). *Kritiskās domāšanas principu sistēma mācību satura apguvē.* SFL programmas “Pārmaiņas izglītībā” projekts “Lasīšana un rakstīšana kritiskās domāšanas attīstīšanai”. Rokasgrāmata I-VIII.
9. Rubene, Z. (2006). Dzimumlīdztiesības meklējumi un kritiskā domāšana. *Skolotājs, 3.*
10. Rubene, Z. (2006). Kritiskā domāšana kā pedagoģisks fenomens. *Skolotājs, 2.*
11. Rubene, Z. (2006). Kritiskā domāšana postmodernisma situācijā. *Skolotājs, 6.*
12. Stikute, E. (2007). Kritiskās domāšanas pieeja mācībās vidusskolā. *Skolotājs, 2.*
13. Nipers, J. (2004). Kritiskā domāšana – garantis kvalitātes veicināšanai. *Skolotājs, 4.*
14. Nipers, J., & Nipere, B. (2009). Kritiskās domāšanas modelis. *Skolotājs, 4.*
15. *Radošuma pils.* http://www.radosumapils.lv/index.php?p=9477&lang=1562https://www.youtube.com/watch?v=nggigki_a2o
16. Zanders, M. (2016). *Mani interesē tavas domas.* <http://www.satori.lv/article/mani-interese-tavas-domas>
17. *The Critical Thinking Community.* Pieejams: <http://www.criticalthinking.org>

Kursa saturs

1. **tēma. Iepazīšanās (Dzīvais dzejolis vai Ģerbonis).**
Studiju kursa saturs, plānojums, sadarbības formas. Dažādi avoti un noderīgas globālā tīmekļa vietnes par kritisko domāšanu. Kritiskās domāšanas idejas attīstības vēsture. Ieskats kritiskās domāšanas attīstības vēsturē izglītības zinātnē. Kritiskā domāšana klasiskajā pedagoģiskajā mantojumā. Kritiskā domāšana kā viena no domāšanas attīstīšanas iespējām. Tās vieta un nozīme dažādos pedagoģiskajos procesos. Kritiskās domāšanas ienākšana Latvijā, projekta “Kritiskā domāšana lasīšanas un rakstīšanas attīstīšanai” mērķi, uzdevumi. Kritiskās domāšanas jēdziena paplašināšanās un mūsdienu aktualitāte. (L4, S2, Pd6)
2. **tēma. Kritiskās domāšanas jēdziena iepazīšana.**
Vienkāršāko kritiskās domāšanas metodisko paņēmieni (*Saki kaut ko! Piecrinde*) iepazīšana. D. Klūstera un Z. Rubenes raksta iepazīšana un lasīšana ar kritiskās domāšanas metodiskajiem paņēmieniem. (L4, S2, Pd6)
3. **tēma. Seminārs par iepazīto teorētisko literatūru.**
Viena avota prezentācija pēc docētājas izvirzītajiem jautājumiem. Iegūto atziņu izvērtēšana (pēc 3-P - pavaicāt, papildināt, paslavēt – metodes). (L4, S2, Pd6)
4. **tēma. Kritiskās domāšanas veidošanās priekšnosacījumi.**
Kritiskās domāšanas principu sistēma un metodes, metodiskie paņēmieni mācību satura apguvē. Kritiskās domāšanas trīs fāzes: ierosināšana, apjēgšana, refleksija. Kritiskās domāšanas metožu, metodisko

paņēmienu grupēšanas iespējas stundu vai nodarbību plānojumā atbilstīgi kritiskās domāšanas fāzēm. Kritiskā un radošā domāšana. Kritiskās domāšanas metožu un metodisko paņēmienu iepazīšana praktiskā darbībā. *Daudzveidīgā jautāšana* un B. Blūma taksonomija. *Dubultā dienasgrāmata*, *Venna diagramma*, *Dzīvais dzejolis*. Docētājas pieredze, studentu idejas, kā iepazītās metodes, paņēmienus izmantot savā profesionālajā darbībā (L2, S2, Pd6)

5. **tēma. Kritiskās domāšanas metožu un metodisko paņēmienu iepazīšana praktiskā darbībā.** Metodes *Veselā salikšana no daļām* iepazīšana. *Brīvais raksts*, *autorkrēsls*, *mājas grupas un ekspertu grupas*, *diskusijas*. Docētājas pieredze, studentu idejas, kā iepazītās metodes, paņēmienus izmantot savā profesionālajā darbībā. (L2, S2, Pd6)
6. **tēma. Kritiskās domāšanas metožu un metodisko paņēmienu iepazīšana praktiskā darbībā.** Metodes *Galerija* organizēšana. Docētājas pieredze, studentu idejas, kā iepazītās metodes, paņēmienus izmantot savā profesionālajā darbībā. (S2, Pd6)
7. **tēma. Seminārnodarbība: stāstījums (*autorkrēslā*) par vienu zinātnisko vai metodisko rakstu, kas saistīts ar kritisko domāšanu, pēc docētājas izvirzītajiem jautājumiem.**
Iegūto atziņu izvērtēšana un idejas profesionālajai darbībai. Neliels pētījums un saruna par to, ka mācību komplektizdevumos iestrādāta kritiskās domāšanas pieeja un kā tie veicina skolēnu kritisko domāšanu. (S2, Pd6)
8. **tēma. Daudzveidīgi stundu plānu paraugi, kas izstrādāti pēc kritiskās domāšanas pieejas.**
Darbs pāros: pēc studentu izvēles (mācību priekšmets, tēma, klase) stundas plāna pēc kritiskās domāšanas pieejas (ievērots triju fāžu modelis, izmantotas kritiskās domāšanas metodes, metodiskie paņēmieni) izstrāde un prezentēšana auditorijā; izstrādāto plānu analīze. Studiju kursā gūto atziņu izvērtēšana un ieteikumi. (S2, Pd6)

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Sociāli emocionālā mācīšanās
Studiju kursa kods (DUIS)	Psih5028
Zinātnes nozare	Pedagoģiskā psiholoģija
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	36
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr. psych. Baiba Martinsone	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., prof. Jeļena Davidova Dr.paed., doc. Sandra Zariņa Dr.psych., asoc. prof. Valērijs Dombrovskis	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa apguves laikā tiks papildinātas un strukturētas studentu zināšanas par sociāli emocionālo attīstību un ar to saistīto prasmju attīstīšanu dažādu vecumposmu skolēniem. Kursa ietvaros studentiem tiek nodrošināta iespēja padziļināt izpratni un praktiski vingrināties uz attiecībām orientētas mācību vides veidošanā, pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites sniegšanā, sociāli emocionālās mācīšanās integrēšanā nodarbību plānā, lai nodrošinātu sekmīgu kompetenču pieejā balstītu izglītības procesu. Tiek padziļināta izpratne par skolotāja sociāli emocionālo prasmju, vērtību, pašrefleksijas prasmju lomu profesionālajā darbībā.</p> <p>Kursa mērķis – pilnveidot studentu kompetenci sociāli emocionālās mācīšanās kontekstā, attīstīt un pilnveidot studentu profesionālās prasmes plānot un integrēt sociāli emocionālo mācīšanos dažādos pedagoga darba kontekstos, kā arī attīstīt savas personīgās pašrefleksijas un sociāli emocionālās prasmes.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.Sekmēt psiholoģijas teoriju un jaunāko pētījumu atziņu par sociāli emocionālo mācīšanos izpratni un sasaisti ar pedagoga profesionālo darbību; 3.Plānot un integrēt sociāli emocionālās mācīšanās pieejas un stratēģijas ikdienas pedagoģiskajā praksē; 4.Padziļināt un attīstīt prasmes atbildīgi un apzināti reflektēt par savām sociāli emocionālajām prasmēm un to ietekmi uz profesionālo darbību. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme izglītības kontekstā (L2, S2) 2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens un aktuālie pētījumi (L2, S4, Pd10) 3. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas skolas pieeja, specifiskas programmas prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā un ikdienas aktivitātēs) (L4, S4, Pd10) 4. Pedagoga loma emocionālā klimata veidošanā, savu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā un sociāli emocionālo prasmju attīstības dinamikas izvērtēšanā (L4, S2, Pd8) 5. Sociāli emocionālās mācīšanās integrēšana dažādos pedagoga darba aspektos (S4, Pd10) 	
<i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – studējošo patstāvīgs darbs</i>	

<p><i>Studiju rezultāti</i></p> <p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot galvenos jēdzienus, teorijas, pētījuma metodes un rezultātus par sociāli emocionālo mācīšanos. 2. Identificē mācīšanās procesu ietekmējošos psiholoģiskos faktorus un skolotāja atbildību skolēnu sociāli emocionālās attīstības sekmēšanā. 3. Attiecina pedagoga personības, vērtību, sociāli emocionālo prasmju mijiedarbību ar pedagogisko procesu. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Izmantot iegūtās un nostiprinātās zināšanas savā praktiskajā darbībā, sistemātiski un apzināti integrējot sociāli emocionālo mācīšanos savā pedagogiskajā praksē. 5. Organizēt sociāli emocionālo mācīšanos visas izglītības iestādes līmenī. 6. Analizēt kontekstuālos faktorus, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos un sniegumu, apzināti izmantojot stratēģijas skolēnu sociāli emocionālo prasmju vērtēšanai. 7. Domāt un reflektēt pašiem par savu iekšējo pasauli, tādējādi veicinot empātiju pret skolēniem. <p>Kompetence</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Integrēt psiholoģijas zinātnes nostādnes pedagogisko procesu izpratnē sociāli emocionālās mācīšanās kontekstā. 9. Plānot savu pedagogisko darbību, izmantojot gūtās zināšanas, izpratni un prasmes, sistemātiski un apzināti īstenojot sociāli emocionālo mācīšanos izglītības iestādē.
<p><i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i></p> <p>Studenti patstāvīgā darba ietvaros izstrādā divos starppārbaudījumos noteiktos darbus: divas esejas ar padziļinātu savas personīgās pieredzes analīzi un refleksiju par psiholoģiskajiem faktoriem, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos un mācību sasniegumus, kā arī par skolotāja paša sociāli emocionālo prasmju nozīmi. Darbojoties grupā, studenti sagatavo divus tematiskos seminārus par sociāli emocionālo mācīšanos un prezentē.</p>
<p><i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i></p> <p>Studiju kursa vērtējums veidojas, summējot dažādus starppārbaudījumus visa kursa norises laikā. Noslēguma pārbaudījumu studenti drīkst kārtot tikai tad, ja nokārtoti visi starppārbaudījumi.</p> <p>Starppārbaudījumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Patstāvīgais praktiskais darbs – 2 esejas ar padziļinātu pašanalīzi – 40% (20 % par katru eseju): <ul style="list-style-type: none"> • par psiholoģiskajiem un kontekstuālajiem faktoriem, kas ietekmē skolēnu iesaistīšanos, piesaisti skolai, sasniegumus un ar to saistīto savu personīgo pieredzi; • par skolotāja sociāli emocionālo kompetenču nozīmi profesionālajā darbā un pašrefleksiju.   2. Grupas darbs divu tematisko semināru sagatavošanā par izvēlēto sociāli emocionālās mācīšanās aspektu – 30% <p>Noslēguma pārbaudījums:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Eksāmens (praktiska sociāli emocionālās mācīšanās plānošana, integrējot kursa laikā apgūtās teorētiskās zināšanas un prasmes) – 30% <p>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.</p> <p><i>STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA</i></p>

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Starppārbaudījums	+	+	+		+		+		
2. Starppārbaudījums	+	+	+	+	+	+	+		
3. Eksāmens								+	+

<p>Kursa saturs</p> <p>1. Sociāli emocionālo prasmju attīstība un nozīme izglītības kontekstā. (L2, S2) Sociālās un emocionālās attīstības savstarpējā mijiedarbība. Skolas loma skolēnu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā.</p> <p>2. Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziens un aktuālie pētījumi. (L2, S4, Pd10) Sociāli emocionālās mācīšanās jēdziena izcelsme un definīcija. Mūsdienu pieejas sociāli emocionālo kompetenču modeļu veidošanā. Jaunākie pētījumi par dažādu sociāli emocionālās mācīšanās pieeju efektivitāti. Pierādījumos balstītas programmas kritēriji. Sociāli emocionālās mācīšanās vieta kompetencēs balstītā izglītības saturā. Semināri par katru no sociāli emocionālās mācīšanās aspektiem – sevis apzināšanos, pašregulāciju, sociālo apzināšanos, attiecību veidošanu un atbildīgu lēmumu pieņemšanu.</p> <p>3. Pieejas sociāli emocionālās mācīšanās nodrošināšanā (visas skolas pieeja, specifiskas programmas prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību plānā un ikdienas aktivitātēs). (L4, S4, Pd8) Visas skolas pieeja, specifiskas programmas sociāli emocionālo prasmju tiešai mācīšanai, SEM integrācija mācību priekšmetu programmās, audzināšanas plānā un ikdienas aktivitātēs izglītības iestādē. Universālā līmeņa un specifisko līmeņu programmas. Efektivitātes pētījumi. Latvijas sociāli emocionālās mācīšanās programma.</p> <p>4. Pedagoģa loma emocionālā klimata veidošanā, savu sociāli emocionālo prasmju attīstīšanā un sociāli emocionālo prasmju attīstības dinamikas izvērtēšanā. (L4, S2, Pd8) Mācību vides fiziskie, sociālie un psiholoģiskie aspekti. Kvalitatīvas skolotāju – skolēnu savstarpējās attiecības. Skolotāja entuziasms un augsti sasniegumu standarti. Skolotāju un vecāku savstarpējā uzticēšanās un sadarbība. Uz attiecībām orientētas mācību vides veidošana klasē un skolā. Sociāli emocionālās mācīšanās standarti un sniegumu līmeņu apraksti.</p> <p>5. Sociāli emocionālās mācīšanās integrēšana dažādos pedagoģa darba aspektos. (S4, Pd10) Nodarbības plānošana, integrējot tiešas un netiešas sociāli emocionālās mācīšanās stratēģijas atbilstoši aktivitātes mērķim – vienotu stundas struktūru, pozitīvas un konkrētas atgriezeniskās saites veidošanu, refleksiju; skolēnu vērtēšanu.</p> <p>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</p> <p>1. Clark, A. (2018). <i>Social Emotional Learning: What you need to know</i>. https://www.understood.org/en/learning-thinking-differences/treatments-approaches/educational-strategies/social-emotional-learning-what-you-need-to-know</p> <p>2. Development of Practices and Methodologies for Assessing Social Emotional and Health Skills within Education Systems. www.learningtogether.net</p> <p>2. Izzini sev - saproti citus! Rokasgrāmata pedagogiem cieņpilnas komunikācijas kultūras veicināšanai klasē. https://www.spkc.gov.lv/upload/Projekti/ESF/Vizu%C4%81lie%20materi%C4%81li/buklets_print.pdf</p> <p>3. Martinsone, B. <i>Sociāli emocionālās mācīšanās loma sākumskolā</i>. https://skola2030.lv/admin/filemanager/files/1/Baiba_Martinsone_konf.p2.</p>
--

4. Mulvahill, E. (2016). <i>21 Ways to Integrate Social Emotional Learning Throughout the Day</i> . https://www.weareteachers.com/21-simple-ways-to-integrate-social-emotional-learning-throughout-the-day/
<i>Papildus informācijas avoti</i>
1. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (2017). TOOL: Personal Assessment and Reflection—SEL Competencies for School Leaders, Staff, and Adults. Retrieved December 18th, 2019. http://www.akschoolpsych.org/sites/default/files/SEL_Adult_self-assessment.pdf .
2. What is SEL? https://casel.org/what-is-sel/
3. Usakli, H., & Ekici, K. (2018). School and social emotional learning. <i>European Journal of Education Studies</i> , 4(1), 69-80.
4. Weissberg, R. (2019). Promoting the social and emotional learning of millions of school children. <i>Perspectives, on Psychological Science</i> , 14(1), 65-69.
<i>Periodika un citi informācijas avoti</i>
<i>International Journal of Emotional Education</i> . https://www.um.edu.mt/ijee <i>The Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning</i> . www.casel.org
<i>Piezīmes</i>
Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Sistēmpieceja izglītības vadībā
Studiju kursa kods (DUIS)	VadZ5049
Zinātnes nozare	Vadībzinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	48
Kursa autors (-i)	
Asoc.prof. Antra Ozola	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Jeļena Davidova Vad. pētn. Eridiana Oļehnoviča	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir, sniedzot iespēju aplūkot sistēmas un to vadīšanu no teorētiska un vispārīga aspekta, dot iespēju studentiem apgūt likumsakarības, pēc kādām noris sistēmu vadība, pašregulācija un informācijas apmaiņa.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palīdzēt studentiem iegūt ieskatu sistēmu teorijas un kibernetikas idejās, to izpausmēm un pielietojumu izglītības vadības sistēmās; 2. Veicināt sistēmisko redzējumu saistībā ar aktuālo izglītības vadības jautājumu problemātiku. 	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot vispārīgo sistēmu uzbūves un vadības likumu darbību izglītības sistēmu vadībā. 2. Zina vispārīgos sistēmu vadības likumus un pieejas sistēmu analīzei, interpretācijai un optimizācijai. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Izstrādā priekšlikumus izglītības nozares problēmu risināšanā, balstoties uz sistēmpiecejas atziņām un metodēm. 4. Piedāvā sistēmiski pamatotus ierosinājumus izglītības sistēmu vadības optimizēšanai. <p>Kompetence</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Novērtē izglītības nozares problēmu cēloņfaktoros un argumentēti spriež par izglītības vadības kompetencē esošas potenciālas iedarbības efektivitāti uz tiem. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pamatjēdzieni – sistēmpieceja, sistēmu teorija un citas radniecīgas disciplīnas. (L2, S2) 2. Sistēmteorijas nozīmīgākās idejas un to autori, sistēmzinātnieku atziņas par izglītību un sistēmu vadību. (L2, S2) 3. Sistēmas jēdziens un atribūti, sistēmas izglītībā. (L2, S2) 4. Sistēmu sistēmiskās īpašības, sinerģijas un kopcēlonības izpausmes izglītības procesos. (L2, S2) 	

5. Izglītības vadības problēmu risinājumi, izmantojot sistēmu optimizāciju. (L2, S2)
6. Modeļa jēdziens un specifika sociālajās zinātnēs. (L2, S2)
7. Mijiedarbība un saišu veidi sistēmās, atgriezeniskās saites loma izglītības vadībā. (L2, S2)
8. Sistēmu struktūras un atbilstošā vadības specifika. (L2, S2)

L – lekcijas, S – semināri

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs (48 stundas) tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.

Patstāvīgie uzdevumi:

1. Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru;
2. Gatavoties semināru nodarbībām;
3. Izstrādāt ziņojumu par sistēmzinātnieku idejām un sagatavoties tā prezentēšanai seminārā;
4. Izstrādāt rakstisku noslēguma darbu un sagatavoties tā prezentēšanai eksāmenā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Rakstisks un mutisks ziņojums par sistēmzinātnieku idejām – 20%
2. Darbs semināros – 50%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Noslēguma darbs un prezentēšana eksāmenā par maģistra darba pētījumu, izmantojot sistēmpieejas jēdzienus – 30%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti				
	1.	2.	3.	4.	5.
1. Starppārbaudījums	+		+		
2. Starppārbaudījums	+	+			
3. Eksāmens			+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. *A System Approach to Teaching and Learning Procedures: A guide for educators*. Paris: The UNESCO Press. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000046025>
2. Bertalanffy, L. (1969). *General system theory: foundations, development, applications*. https://monoskop.org/images/7/77/Von_Bertalanffy_Ludwig_General_System_Theory_1968
3. Nicolescu, B. N. (2017). *About the Systems Theory in the Field of Education Sciences*. DOI: 157-165. 10.15405/epsbs.2017.05.02.21

Papildus informācijas avoti

1. Betts, F. (1992). How systems thinking applies to education. *Improving School Quality*, 50(3), 38-41. <http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/nov92/vol50/num03/How-Systems-Thinking-Applies-to-Education.aspx>
2. Gupta, S., & Gupta, A. (2013). The systems approach in education. *International Journal of Management*, 1(1), 52-55. https://www.mitpublications.org/yellow_images/1388230198_logo_paper%207.pdf
3. *Systems Approaches to Public Sector Challenges*. https://www.oecd-ilibrary.org/governance/systems-approaches-to-public-sector-challenges_9789264279865-en

Kursa saturs

1. tēma. Pamatjēdzieni – sistēmpieceja, sistēmu teorija un citas radniecīgas disciplīnas

Vispārējs ieskats sistēmpiecejā, sistemoloģijā, sistēmu teorijā, sistēmanalizē, sistēmprojektēšanā, sistēmdinamikā, sistēmu inženierijā, operāciju pētīšanā un kibernetikā. Sistēmpiecejas saistība ar izglītības vadību. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

2. tēma. Sistēmteorijas nozīmīgākās idejas un to autori, sistēmozinātņu atziņas par izglītību un sistēmu vadību

Nozīmīgākie sistēmteorijas zinātnieki (L. Bertalanfijs, R. Ašbijs, N. Vīners, K. Šenons u.c.) un viņu idejas universālu sistēmu kontekstā. Starppārbaudījums – ziņojums (20% no kopvērtējuma).

3. tēma. Sistēmas jēdziens un atribūti, sistēmas izglītībā

Sistēmu definīcijas, universālie sistēmu atribūti, tipiskie atribūti izglītības sistēmās, sistēmu specifika. Studentu patstāvīgais darbs, iepazīstoties un izpētot pazīstamāko sistēmozinātņu idejas, izstrādājot referātu un prezentējot. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

4. tēma. Sistēmu sistēmiskās īpašības, sinerģijas un kopcēlonības izpausmes izglītības procesos

Sistēmiskās īpašības un sinerģija sistēmās, kopcēlonības izpausmes sistēmiskajās īpašībās un sistēmu diagnostikā, faktori kā kopcēlonības aģenti izglītībā. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

5. tēma. Izglītības vadības problēmu risinājumi, izmantojot sistēmu optimizāciju

Sistēmu optimizācija pēc elementu daudzuma, saišu daudzuma, informācijas apmaiņas, resursiem. Pretstatu sinerģija. Izglītības sistēmu optimizācijas iespējas un varianti.

6. tēma. Modeļa jēdziens un specifika sociālajās zinātnēs

Modeļa pazīmes, īpašības un mērķis, sistēmu dinamikas modeļi. Modeļu, shēmu un struktūru piemēri izglītības nozarē. Aktīvie un pasīvie mainīgie modeļi. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

7. tēma. Mijiedarbība un saišu veidi sistēmās, atgriezeniskās saites loma izglītības vadībā

Mijiedarbība sistēmās, vienvirziena un atgriezeniskās saites. Atgriezenisko saišu veidi un izmantojums. Atgriezeniskās saites loma izglītības vadībā. Informatīvā slodze sistēmās. Starppārbaudījums – semināra darbs (10% no kopvērtējuma).

8. tēma. Sistēmu struktūras un atbilstošā vadības specifika

Sistēmu struktūru veidi un kombinācijas. Dažādu struktūru pazīmes izglītības sistēmās. Centralizētas un decentralizētas organizācijas un to vadība.

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Izglītības socioloģija
Studiju kursa kods (DUIS)	Ekon5045
Zinātnes nozare	Izglītības vadība
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Ireta Čekse, Dr.sc.admin.	
Kursa docētājs(-i)	
Dr. paed., doc. Inta Ostrovska Asoc. prof. Ludmila Aleksejeva	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis ir attīstīt kompetenci, kas ļauj konstruktīvi spriest un rīkoties sabiedrības procesu un izglītības savstarpējās ietekmes un sinerģijas veidošanā. Kursa noslēgumā studenti spēj analizēt un sniegt vērtējumu par sabiedrībā un izglītībā notiekošajiem procesiem, izprot sabiedrības un izglītības procesu kopsakarības dažādos laika posmos un līmeņos, izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību, spēj kritiski izvērtēt, argumentēt, konfrontēt un sintezēt notikumus sabiedrībā un izglītībā.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Attīstīt prasmi analizēt un sniegt vērtējumu par sabiedrībā un izglītībā notiekošajiem procesiem. 2. Veidot izpratni par sabiedrības un izglītības procesu kopsakarībām dažādos laika posmos un līmeņos. 3. Radīt izpratni par izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību. 4. Attīstīt prasmi kritiski izvērtēt, argumentēt, konfrontēt un sintezēt notikumus sabiedrībā un izglītībā. 5. Paaugstināt prasmi analizēt un vērtēt sabiedrībā un izglītībā notiekošos procesus. 6. Veidot izpratni par sabiedrības un izglītības procesu kopsakarībām dažādos laika posmos un līmeņos. 7. Veidot izpratni par izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību. 8. Attīstīt un nostiprināt prasmi kritiski izvērtēt, argumentēt, konfrontēt un sintezēt notikumus sabiedrībā un izglītībā. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vēsturiskie priekšnosacījumi sabiedrības izglītības izaugsmei. Socioloģija kā zinātne, galvenās teorijas. (L2, S2, Pd4) 2. Stratifikācija, ranžēšana un deviance: izpausmes un ietekme uz indivīdu un sabiedrības struktūru. (L2, S4, Pd8) 3. Izglītības sociālo institūtu transformācija un loma sabiedrībā. (L2) 4. Izglītības un sabiedrības sinerģija. (L2, S2, Pd4) 5. Socioloģiskās izpētes iespējas izglītībā. Izglītības ietekme uz drošību sabiedrībā. (L4, S4, Pd20) 6. Sociālās pārmaiņas mūsdienu sabiedrībā un izglītībā: problēmas un risinājumi. (L4, S4, Pd12) <p><i>L – lekcija, S – seminārs, Pd – patstāvīgs darbs</i></p>	

<i>Studiju rezultāti</i>
<p>ZINĀŠANAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iegūtas zināšanas par socioloģijas teorijām, pieejām un viedokļiem un to nozīmi izglītībā un tās attīstībā. 2. Ir izveidojusies izpratne par sabiedrības un izglītības procesu kopsakarībām dažādos laika posmos un līmeņos. 3. Ir izpratne par sabiedrības un izglītības problēmu izpēti procesu, socioloģiskā instrumentārija izmantošanas iespējām izglītībā. <p>PRASMES</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Prot veikt objektīvu analīzi un argumentēti definēt savu redzējumu par sabiedrībā un izglītībā notiekošajiem procesiem. 5. Prot pastāvīgi un darba grupā definēt un/vai apzināties uzdevumu, izteikt savu viedokli, diskutēt, sadarboties un virzīties uz mērķi, pasniegt savu veikumu dažādās prezentēšanas formās. 6. Prot noteikt izglītības lomu sabiedrībā, tās ietekmi uz sabiedrības attīstību un domu virzību, kā arī izmantot socioloģijas teorijas izglītības pētnieciskās darbības veikšanā izglītības zinātnēs. <p>KOMPETENCE</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Kritiski izvērtē, argumentē, konfrontē un sintezē notikumus sabiedrībā un izglītībā. 8. Veic pētniecisku darbību izglītības sociālo problēmu izpētē; prognozē un izvērtē izglītības funkcionēšanas dažādus aspektus. 9. Pastāvīgi pieņem lēmumus, integrējot zināšanas socioloģijā, izglītībā un izglītības vadībā.
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i>
<p>Patstāvīgais darbs paredzēts katras lekcijas noslēgumā un ir saistīts ar nodarbībā analizēto tematu, kā arī ar darba vidē, t.i. izglītības iestādē novēroto. Patstāvīgais darbs ietver: literatūras avotu analīzi, gadījumu izpēti, prezentācijas sagatavošanu.</p> <p>Darbs gatavojoties semināriem – individuāls vai grupu darbs (informācijas vākšana un klasifikācija, darbs ar zinātnisko un analītisko literatūru, video materiālu skatīšanās un analīze, tēžu, prezentāciju un ziņojumu veidošana), kura laikā tiek risināti problēmuzdevumi, kas skar sabiedrību, izglītību un tās problēmjautājumus, kā arī teorētiskos aspektus.</p> <p>Pastāvīgie pārbaudes darbi, kas ietver teorētisku zināšanu pārbaudi par kursa saturu, iegūto prasmju un kompetences demonstrēšanu.</p>
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i>

Sekmīgi un noteiktajos termiņos nokārtoti semināri un sekmīgi novērtētas praktiskās nodarbības.

Nokārtots eksāmens.

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījuma veids – 30%

Darbs semināros, tiek novērtēts ar procentpunktiem no 0 līdz 30.

Darbs gatavojoties semināriem – individuāls vai grupu darbs (informācijas vākšana un klasifikācija, literatūras izpēte par uzdoto tēmu, video materiālu skatīšanās un analīze, tēzu, prezentāciju un ziņojumu veidošana).

2. Starppārbaudījuma veids – 30%

Trīs pastāvīgi pārbaudes darbi par apgūto kursa saturā. Katrā pārbaudes darbā iespēja iegūt 0 līdz 10 procentpunktus, kopā 30%.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai: socioloģisko tehnoloģiju un to pielietojamu pārzināšana pētnieciskās kompetences attīstīšanai. Prezentēt iespējamās izglītības problēmu pētījumu variantus, kurus veic ar socioloģisko instrumentāriju.

Noslēguma pārbaudījums:

3. Noslēguma pārbaudījuma veids – 40%

Integrētais eksāmens, kurā tiks apvienotas iegūtās teorētiskās atziņas un praktiskās iemaņas.

Prasības noslēguma pārbaudījuma nokārtošanai:

- Ir iesniegti un prezentēti trīs starppārbaudījuma darbi.
- Sekmīgi nokārtots eksāmena darbs.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetences atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. starppārbaudījums	+	+	+						
2. starppārbaudījums				+	+	+	+	+	
3. eksāmens	+	+	+			+		+	+

Kursa saturs

1. TEMATS: Vēsturiskie priekšnosacījumi sabiedrības izglītības izaugsmei. Socioloģija kā zinātne, galvenās teorijas. (L2, S2, Pd4)

Sabiedrības vēsturiskā attīstība.. Sabiedrības formas. Izglītības loma sabiedrības attīstībā.. Socioloģijas kā zinātnes veidošanās un galvenās teorijas.

Gatavoties semināram: analizēt literatūras avotus par socioloģijas veidošanos par zinātne.

2. TEMATS: Stratifikācija, ranžēšana un deviance: izpausmes un ietekme uz individu un sabiedrības struktūru. (L2, S4, Pd8)

Sociālās grupas, to veidi Sociālā struktūra: lomas, statusi, aktori. Sociālās normas, normu veidi. Sociālā stratifikācija un nevienlīdzība. Sociālā mobilitāte. Ranžēšana. Deviance.

Uzdevums: Pastāvīgi noskatīties filmu un atbilstoši dotajiem kritērijiem, veikt filmas analīzi, norādot uz izglītības nozīmi un lomu filmā attēlotajos sabiedrības līmeņos. Seminārā – diskusija par filmā redzēto mūsdienu realitāti sabiedrībā.

3. TEMATS: Izglītības sociālo institūtu transformācija un loma sabiedrībā. (L2)

Izglītības vieta sociālās stratifikācijas struktūrā. Izglītības nozīme sabiedrībā. Elitārisms un egalitārisms. Sociālā institūta jēdziens, institūcijas un toveidi. Sociālo institūtu vieta sabiedrībā un tās attīstībā. Izglītības sociālais institūts, tā nozīme laika un telpas griezumā.

Seminārs: izglītības institūcijas vieta un loma sabiedrībā: mīti un realitāte. Studentiem tiek piedāvāts viens problēmjautājums.

Uzdevums: izsekot problēmas attīstībai no tās pirmsākumiem līdz problēmas atrisināšanai; problēmas atspoguļojums dažādos avotos; pasūtītāji un izpildītāji; labuma guvēji un zaudētāji. Semināra laikā notiek debates, kur viena no pusēm viedokli pauž noliedzošā, otra – apstiprinošā formā.

4. TEMATS: Izglītības un sabiedrības sinerģija. (L2, S2, Pd8)

Sinerģijas jēdziens. Sinerģija izglītībā. Izglītības un sabiedrības sinerģija: vājās un stiprās puses dažādās mūsdienu sabiedrībās (piem., tajā skaitā, demokrātija vs. autoritārisms, Rietumu vs. Austrumu kultūra). Izglītības ietekme uz sabiedrības domu un rīcību. Izglītības socioloģija, audzināšanas socioloģija, pedagogiskā socioloģija: kopīgais un atšķirīgais.

Seminārs: izglītības loma un vieta dažādās sabiedrībās: rietumu demokrātijas, postpadomju, hibrīd-demokrātijas, autoritāra režīma sabiedrību piemēri. Sociālo aģentu mijiedarbības lauks izglītībā. Sociālais aģents. Sociālo aģentu tipi. “Lauka” un “habitus” jēdzieni P.Burdjē teorijā.

Uzdevums: analizēt izglītības sinerģijas iespējas dažādās sabiedrības formās, noteikt stiprās un vājās puses, meklēt problēmas un to risinājumus. Analizēt dažādu sabiedriskās domas pētījumu rezultātus izglītības kontekstā. Pievērst uzmanību izmantotajām pētniecības metodēm.

5. TEMATS: Socioloģiskās izpētes iespējas izglītībā. Izglītības ietekme uz drošību. (L4, S4, Pd20)

Socioloģiskā pētījuma īpatnības. Socioloģiskā pētījuma metodes un instrumentārija izmantošanas iespējas izglītības izpētē. Drošības jēdziena izpratne. Drošība individuālā, nacionālā, globālā līmenī. Izglītības loma drošības veidošanā. Izglītības ideoloģija kā rīks drošības stiprināšanā vai vājināšanā. Seminārs: drošības jēdziena skaidrojumi dažādos laikos un sabiedrībās: fiziskā, emocionālā, kibernetiskā. Drošības institūciju loma un vieta sabiedrībā un izglītībā.

Uzdevums: darbs grupās: izveidot video materiālu (3-5 minūtes), kas skaidro kāda ir bijusi izglītības ietekme uz drošības jautājumiem.

Patstāvīgais darbs: izveidot pētījuma programmu un instrumentāriju konkrētas izglītības problēmas izpētei. Iesniegt to starppārbaudījuma izpildei.

6. TEMATS: Sociālās pārmaiņas mūsdienu sabiedrībā un izglītībā: problēmas un risinājumi. (L4, S4, Pd 12)

Mūsdienu sabiedrības raksturīgākās iezīmes – globālais un lokālais līmenis. Sociālo pārmaiņu cēloņi. Sociālo pārmaiņu sekas. Izglītības loma sociālo pārmaiņu procesos.

Seminārs: debate par sociālajām pārmaiņām mūsdienu sabiedrībā un izglītībā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Allen, A. (2017). *Education and Philosophy: An introduction*. CA: SAGE Publications.
2. Dworkin G. et al. (2013). The Sociology of Education. https://www.researchgate.net/publication/323953531_The_sociology_of_education vai DOI: 10.1177/2056846013122
3. Fadels, Č. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. Lielvārde: Lielvārds.
4. Ostrovska, I. (2012). *Latvijas iedzīvotāju izglītība sociālās audzināšanas kontekstā*. Daugavpils: Saule.

Papildus informācijas avoti

1. Bourdieu, P. (1990). *Reproduction in Education, Society and Culture*. 2nd ed. London: SAGE. <https://carlos.public.iastate.edu/607/readings/bourdieu1.pdf> vai https://monoskop.org/images/8/82/Bourdieu_Pierre_Passeron_Jean_Claude_Reproduction_in_Education_Society_and_Culture_1990.pdf

2. Grīviņš, M. (2012). *Izglītības aģentu vienlīdzības interpretācija*: Promocijas darbs. Rīga: LU.
3. *Introduction to Sociology – 1st Canadian Edition*. Adapted by William Little from the OpenStax College textbook, *Introduction to Sociology*. (2012) (skatīts 15.10.2018). Pieejams: <https://open-textbc.ca/introductiontosociology/chapter/chapter1-an-introduction-to-sociology/>
4. Laķis, P. (2005). *Socioloģija. Ievads socioloģijā*. Rīga: Zvaigzne ABC.
5. *Socioloģija Socioloģijai Latvijā – 40. Latvijas Universitātes raksti 736. sējums* <https://www.lu.lv/materiali/apgads/raksti/736.pdf>
6. *Socioloģija. Latvijas Universitātes raksti 769. sējums* https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/LUR-769-Sociologija.pdf
7. Waller, R. *Chapter Five the Sociology of Education* [http://eprints.uwe.ac.uk/13671/2/Final edited Soc of E 22F8362.pdf](http://eprints.uwe.ac.uk/13671/2/Final%20edited%20Soc%20of%20Edu.pdf)

Periodika un citi informācijas avoti

1. *International Journal of Comparative Sociology*. <https://journals.sagepub.com/loi/cos>
2. *Sociology*. https://scholar.google.com/citations?view_op=search_authors&hl=en&mauthors=label:sociology
3. *Education and Urban Society*. <https://journals.sagepub.com/loi/eusa>
4. *International Journal of Comparative Sociology*. <https://journals.sagepub.com/loi/cos>

Piezīmes

Kurss tiek docēts latviešu un angļu valodā.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Vērtības un cilvēka paštēls kultūras kontekstā
Studiju kursa kods (DUIS)	VadZ5050
Zinātnes nozare	Vadībzinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors (-i)	
Dr. sc. administr. LU doc. Andrejs Mūrnieks	
Kursa docētājs (-i)	
Prof. Anita Pipere	
Vad. pētn. Mārīte Kravale-Pauliņa	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Kursā tiks analizēti: 1) teorētiskie uzskati par vērtību veidošanās procesiem sabiedrībā un cilvēkā; 2) pasaules izpratne un interpretācijas dažādās vērtību sistēmās; 3) izmaiņas vērtībās plurālistiskā daudz kultūru sabiedrībā un vērtību izglītības galvenās problēmas mūsdienu sabiedrības procesu kontekstā; 4) vērtību izglītības mērķi, to saistība ar kritiski domājošas, radošas un dialogam atvērtas personības attīstību; 5) cilvēka koncepcijas dažādās kultūrās; 6) rakstura audzināšanas, morāles un ētikas nozīme vērtību veidošanās procesā, 7) dialoga principa īstenošana vērtību izglītībā morālu problēmsituāciju risināšanā.</p> <p>Kursa mērķis – radīt izpratni par vērtību un vērtībizglītības nozīmi cilvēka un sabiedrības attīstībā, izkopt prasmi analizēt vērtību sistēmas kultūru dažādības kontekstā, attīstīt kompetenci piedāvāt un interpretēt vērtības izglītības procesos.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radīt interesi un izpratni par vērtībām, kultūras jēdzienu, eksistenciālajiem jautājumiem un vērtību sistēmu uzbūvi; 2. Trenēt prasmi analizēt dažādas vērtību sistēmas un cilvēka koncepcijas (paštēlus) tajās; 3. Dot iespējas un palīdzēt meklēt labākos veidus kā radoši piedāvāt un interpretēt vērtības izglītības procesā. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zinās un izpratīs vērtību un kultūras jēdzienus un vērtību rašanās, pārmantošanās un pārveidošanās mehānismus, spēs atšķirt vērtības no normām, stereotipiem, aizspriedumiem, ticējumiem. 2. Izpratīs dažādu vērtību sistēmu analīzes pieejas, izdalot tajās galvenās idejas (ideālus), cilvēka koncepciju un attieksmi pret pasauli, spēs raksturot galvenās vērtības un to saknes Eiropas kultūrā un citās civilizācijās. 3. Zinās un spēs raksturot tradicionālās, modernās un postmodernās sabiedrības īpatnības. 4. Izpratīs vērtību pārdzīvojuma nozīmi personības tapšanā un tikumiskajā attīstībā. 5. Izpratīs izglītības lomu globalizācijas procesos un sabiedrības krīzes situācijās. 	
Prasmes	
<ol style="list-style-type: none"> 6. Pratīs diskutēt par vērtību izpratnes jautājumiem. 7. Atšķirs deklarētās vērtības no faktiskajām un saskatīs motīvus, kas liek slēpt patiesās vērtības. 	

8. Spēs salīdzināt atbildes uz eksistenciālajiem jautājumiem dažādās kultūrās un izprast to rezultātā veidojušās vērtības. 9. Spēs patstāvīgi analizēt vērtību struktūras un izdalīt galvenās vērtības tajās. 10. Spēs salīdzināt cilvēka koncepcijas (paštēlus) un izprātīs to nozīmi dažādās kultūrās. 11. Spēs izvērtēt izglītības kā kultūras un vērtību pārmantošanas un socializācijas procesa īpatnības. 12. Pratīs izstrādāt konkrētus paņēmienus, principus un metodes vērtību izglītībā. 13. Pratīs izstrādāt praktiskus materiālus vērtību izglītības realizēšanai savā profesionālajā praksē. Kompetence 14. Spēs analizēt un izvērtēt robežsituācijas un eksistenciālās problēmas cilvēka dzīvē, to risināšanas veidus. 15. Spēs izstrādāt pieejas, kā attīstīt skolēnu/studentu vērtības, analizējot dažādu kultūru, grupu subkultūru, kontrkultūru, ideoloģiju un reliģiju piedāvājumus. 16. Būs gatavs iesaistīties vērtībizglītības procesos, radoši izmantojot apgūtās metodes, paņēmienus, pieejas un veidot jaunas.
<i>Studiju kursa kalendārais plāns</i> 1. Vērtībizglītības procesa dalībnieki un to attiecības. Kultūras kā vērtību sistēmas analīze, tās veidi. (L2, S2, Pd6) 2. Eksistenciālās problēmas un vērtību pārdzīvojums, tā nozīme cilvēka izaugsmē. Dažādu sabiedrību un personību atbildes uz eksistenciālajiem jautājumiem un to nozīme viņu personiskā izaugsmē. (L2, S2) 3. Cilvēka koncepcija (paštēls) dažādās kultūrās. Varonis un sabiedrība. No varonības ideāliem pagātnē līdz līdera personai mūsdienās. (L2, S2, Pd6) 4. Ceļš uz personības pilnību. Līderis un tikums. Aretoloģija. Rakstura audzināšana, temperaments un tikumi personības izaugsmē. Vērtību izglītība plurālistiskā, multikulturālā sabiedrībā, tās galvenās problēmas. Sarskarsme, dialogs, spēle. (L2, S2, Pd6) 5. Vērtību izglītības mērķi, to saistība ar kritiski domājošas, radošas un dialogam atvērtas personības attīstību. Socializācija, individuācija, kulturizācija personības tapšanā mūsdienīgas izglītības kontekstā. Kultūra un identitāte. Ievērojamas personības kultūrā un kultūra personības apziņā; interiorizācija. (L2, S2, Pd6) 6. Tradicionāla, moderna (industriāla), postmoderna (postindustriāla) sabiedrība un attieksmes pret vērtībām tajās. Laime, mīlestība, jēgas un pilnības alkas cilvēka dzīvē dažādās kultūrās. Dialoga filozofija. Globalizācijas un lokalizācija antinomija. Nacionālais un vispārcilvēciskais. (L2, S2, Pd6) 7. Kultūras vides nozīme un ietekme uz personību, uz izglītības procesu un tā rezultātiem. Morālās jābūtības teorijas. Vai morālē ir universālas struktūras? I. Kants un "kategoriskais imperatīvs" Antinomijas princips filosofijā un vērtībizglītībā, tā iespējas un robežas. (L2, S2, Pd6) 8. Kursa dalībnieku veidoto un vadīto vērtībizglītojošu nodarbību prezentācijas un analīze (L2, S2, Pd6) <i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgs darbs</i>
<i>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</i> Semestra laikā ir plānoti astoņi semināri. Kredītpunktu iegūšanai ir aktīvi un sekmīgi jāpiedalās semināros Lekciju un semināru apmeklējums ir obligāts. Patstāvīgais darbs – sagatavošanās astoņiem semināriem un metodiskā materiāla izveide noslēguma eksāmenam.
<i>Prasības kredītpunktu iegūšanai</i>

Starppārbaudījumi:

1. Starppārbaudījuma veids – 2 rakstveida darbi semestra laikā – 25%
2. Starppārbaudījuma veids – piedalīšanās semināros – 25%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Noslēguma pārbaudījuma veids: eksāmens (rakstveidā – metodiskā materiāla izveide kāda vērtību jautājuma atsegšanai veltītai nodarbībai un tā prezentācija) – 50%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

Vērtējums 10 ballu sistēmā.

Studiju rezultātu vērtēšana

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti															
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1. Starppārbaudījums (2 rakstveida darbi)	+	+	+	+	+											
2. Starppārbaudījums (piedalīšanās semināros)						+	+	+	+	+	+	+	+	+		
3. Eksāmens	+		+		+		+	+		+		+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Delors, J. (2017). *Learning to Live Together: Revisiting the humanism*. Paris: UNESCO. [https://www.academia.edu/14336153/Learning to Live Together Revisiting the Humanism of the Delors Report](https://www.academia.edu/14336153/Learning_to_Live_Together_Revisiting_the_Humanism_of_the_Delors_Report)
2. Dirba, M. (2006). *Mijkultūru izglītības daudzveidība*. Rīga: RaKa.
3. Hofstede, G., Hofstede, G.J. & Minkov, M. (2010). *Cultures and Organizations: Software of the mind*. New York: McGraw-Hill. Pieejams: https://e-edu.nbu.bg/pluginfile.php/900222/mod_resource/content/1/G.Hofstede_G.J.Hofstede_M.Minkov%20-%20Cultures%20and%20Organizations%20-%20Software%20of%20the%20Mind%203rd%20edition%202010.pdf

1.

Papildus informācijas avoti

1. Beļickis, I. (2000). *Vērtīborientēta mācību stunda*. Rīga: RaKa.
2. Beļickis, I. (2001). *Izglītības alternatīvās teorijas*. Rīga: RaKa.
3. Gudjons, H. (2007). *Pedagoģijas pamatatziņas*. Rīga: Zvaigzne ABC.
4. Kants, I. (2006). *Prolegomeni. Praktiskā prāta kritika*. Rīga: Zinātne.
5. Komenskis, J. A. (1992). *Lielā didaktika*. Rīga: Zvaigzne.
6. Kūle, M., & Kūlis, R. (1998). *Filosofija*. Rīga: Zvaigzne ABC.
7. Lapiņa L., & Rudiņa V. (1997). *Apgūsim demokrātiju*. Rīga, Zvaigzne ABC.
8. Šteinberga, I., & Tunne, I. (1999). *Jauniešu pašizjūta un vērtības*. Rīga: RaKa.
9. Gökçe, A. T. (2021). Core values in education from the perspective of future educators. *Sage Open*, 11(2). <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/21582440211014485>

Periodika un citi informācijas avoti

1. Ben-Shahar, T. *Bringing Happiness to Life*. <http://www.talbenshahar.com/>

2. Vidnere, M. (1997). Vērtību veidošanās process, *Skolotājs*, 5.
3. Zubovs, A. (2008). *Eiropas identitātes garīguma, civilizācijas un kultūras pamati*. Sarunas X. Rīga: Jaunā akadēmija. <http://www.atjaunotne.lv/articles/kas-ir-eiropas-kulturas-pamati>
4. *Journal of Culture and Values in Education*. <https://cultureandvalues.org/index.php/JCV>
5. *Journal of Values Education*. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ded>

Kursa saturs

1. Vērtībizglītības procesa dalībnieki un to attiecības (mikro un makro līmenī). Kultūras kā vērtību sistēmas analīze, tās veidi (pēc G. Hofstede, F. Trompenāra, E. Banskovska, E. Kasīrera un A. Zubova). (L2, S2, Pd6)
2. Eksistenciālās problēmas un vērtību pārdzīvojums, tā nozīme cilvēka izaugsmē. Dažādu sabiedrību un personību atbildes uz eksistenciālajiem jautājumiem un to nozīme viņu personiskā izaugsmē. (L2, S2, Pd6)
3. Cilvēka koncepcija (paštēls) dažādās kultūrās (G. Hofstede, L. Gutpelca, A. Zubovs). Varonis un sabiedrība (pēc H. Tumana, A. Zubova pieejām). No varonības ideāliem pagātnē līdz līdera personai mūsdienās (pēc A. Havarda). (L2, S2, Pd6)
4. Ceļš uz personības pilnību (A. Dauge, M. Skots Peks). Līderis un tikums. Aretoloģija. Rakstura audzināšana, temperaments un tikumi personības izaugsmē. Vērtību izglītība plurālistiskā, multikulturālā sabiedrībā, tās galvenās problēmas. Saskarsme, dialogs, spēle (pēc M. Bubera, J. Huizinga, E. Bernes). (L2, S2, Pd6)
5. Vērtību izglītības mērķi, to saistība ar kritiski domājošas, radošas un dialogam atvērtas personības attīstību. Socializācija, individuācija, kulturizācija personības tapšanā mūsdienīgas izglītības kontekstā. Kultūra un identitāte. (M. Kūle, M. Šēlers) Ievērojamas personības kultūrā un kultūra personības apziņā; interiorizācija. (L2, S2, Pd6)
6. Tradicionāla, moderna (industriāla), postmoderna (postindustriāla) sabiedrība un attieksmes pret vērtībām tajās. Laime, mīlestība, jēgas un pilnības alkas cilvēka dzīvē dažādās kultūrā (M. Kūle, Ē. Fromms). Dialoga filozofija (M. Bubers). Globalizācijas un lokalizācija antinomija (S. Hantingtons, K. Gīrcs). Nacionālais un vispārcilvēciskais izglītībā (Ž. Delors). (L2, S2, Pd6)
7. Kultūras vides nozīme un ietekme uz personību, uz izglītības procesu un tā rezultātiem (OECD). Morālās jābūtības teorijas (A. Bergsons, M. Kūle). Vai morālē ir universālas struktūras? I. Kants un “kategoriskais imperatīvs” (I. Kants, *Praktiskā prāta kritika*). Antinomijas princips filosofijā un vērtībizglītībā, tā iespējas un robežas (L2, S2, Pd6).
8. Kursa dalībnieku veidoto un vadīto vērtībizglītojošu nodarbību prezentācijas un analīze. (L2, S2, Pd6)

Piezīme: kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Kursa nosaukums	Starpkultūru dialogs izglītībā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5027
Zinātnes nozare	Izglītības zinātne
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
<i>Lekciju stundu skaits</i>	16
<i>Semināru stundu skaits</i>	16
<i>Praktisko darbu stundu skaits</i>	0
<i>Laboratorijas darbu stundu skaits</i>	0
<i>Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits</i>	48
Kursa autors (-i)	
Dr.paed., asoc.prof. Ieva Margeviča-Grinberga	
Kursa docētājs(-i)	
Prof. Dzintars Ilško	
Lekt. Larisa Silova	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Kursa anotācija	
<p>Studiju kursa mērķis ir veicināt studentu starpkultūru kompetences un starpkultūru dialogam nepieciešamo kompetenču pilnveidi darbam iekļaujošas izglītības kontekstā.</p> <p>Studiju kursa laikā studentiem būs iespēja izvērtēt savu attieksmi pret dažādību, uzzināt un izprast atšķirīgus pasaules uzskatus, viedokļus un vērtības, kā arī izprast kultūras piederības nozīmi cilvēka uzvedībā; trenēties veidot un uzturēt efektīvu un savstarpēji bagātinošu dialogu; modelēt starpkultūru dialogu sekmējošu mācību procesu.</p> <p>Lai rosinātu interesi par citām kultūrām un veicinātu iegūto zināšanu izmantošanu praksē, studentiem tiks piedāvāta iespēja iepazīties ar nodarbībām izglītības iestādēs, kurās tiek ievēroti starpkultūru mācību principi; analizēt video materiālus par starpkultūru dialogu mācību procesā, kā arī reflektēt par to dažādības konsekvencēm pedagoģiskajā praksē.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iepazīstināt ar galvenajām teorijām un aktuālām tendencēm starpkultūru izglītības un komunikācijas pētījumos un praksē globalizācijas un glokalizācijas kontekstā; 2. Sekmēt prasmi izmantot starpkultūru dialoga veicinošas stratēģijas mūsdienīga mācību procesa īstenošanai; 3. Pilnveidot prasmi plānot un vadīt mācību procesu dažādības kontekstā. 	
Studiju rezultāti	
Zināšanas	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Apraksta galvenās teorijas un aktuālās tendences starpkultūru izglītības un komunikācijas pētījumos un praksē. 	

<div>2. Apzināties savu kultūras identitāti un tās ietekmi uz vērtībām, uzskatiem, uztveri, uzvedību, domāšanu un rīcību dažādās situācijās.</div> <div>3. Atpazīst stereotipus, aizspriedumus un diskrimināciju.</div> <div>4. Izskaidro starpkultūru dialoga nozīmi iekļaujošas izglītības un saliedētas sabiedrības veicināšanā.</div>																																
<div>Prasmes</div> <div>5. Analizē un novērtē situācijas mācību procesā no dažādu kultūru perspektīvām.</div> <div>6. Analizē un nosaka diskriminācijas iemeslus un izpausmes mācību procesā.</div> <div>7. Izmanto pedagoģiskās stratēģijas efektīva un savstarpēji bagātinoša starpkultūru dialoga veidošanai un uzturēšanai izglītības procesā.</div> <div>8. Atrod un izmanto risinājumus starpkultūru komunikācijas izaicinājumiem mācību procesā.</div>																																
<div>Kompetence</div> <div>9. Plāno un vada mācību procesu dažādības kontekstā, balstoties uz teorijām un labās prakses piemēriem.</div>																																
<div>Studiju kursa kalendārais plāns</div> <div>1. Starpkultūru izglītības un komunikācijas būtība globalizācijas un glokalizācijas kontekstā. (L4, S2, Pd)</div> <div>2. Dažādības pedagoģiskie risinājumi. (L6, S6, Pd16)</div> <div>3. Starpkultūru dialoga veidošana un uzturēšana izglītības procesā. (L6, S8, Pd24)</div> <div>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgs darbs</div>																																
<div>Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums</div> <div>Patstāvīgie darbi:</div> <div>1) Savas kultūras identitātes izpēte.</div> <div>2) Kultūrgenogrammas izpēte, analīze, veidošana un prezentēšana.</div> <div>3) Dažādības jēdziena izpēte.</div> <div>4) Pedagoģisko risinājumu identificēšana.</div> <div>5) Skolēnu kultūras izpēte un izmantošana mācību procesā.</div> <div>6) Pedagoģisko situāciju modelēšana starpkultūru dialoga veidošanai un uzturēšanai.</div>																																
<div>Prasības kredītpunktu iegūšanai</div> <div>Starppārbaudījumi:</div> <div>1. Kombinēts (rakstisks un mutisks) – 10% (savas kultūras identitātes un tās ietekmes uz vērtībām, uzskatiem, uztveri, uzvedību, domāšanu un rīcību dažādās situācijās analīze)</div> <div>2. Kombinēts (rakstisks un mutisks) – 25% (pedagoģisko risinājumu identificēšana un radoša izmantošana konkrētu kultūru skolēnu veiksmīgai iekļaušanai mācību procesā)</div> <div>3. Kombinēts (rakstisks un mutisks) – 25% (pedagoģisko situāciju modelēšana darbā ar dažādību un konkrētu stratēģiju piemeklēšana starpkultūru dialoga veidošanai un uzturēšanai izglītības procesā).</div> <div>Noslēguma pārbaudījums:</div> <div>4. Kombinēts – 40% (kāda cilvēka/grupas iekļaušanās (no kultūras dažādības viedokļa) vajadzību novērtējums un pedagoģisko risinājumu piedāvājums. Prezentācija, diskusija.</div>																																
<div>Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.</div>																																
<div>Vērtējums 10 ballu sistēmā.</div> <div>Studiju rezultātu vērtēšana</div> <table><tr><td>Pārbaudījumu veidi</td><td colspan="10">Studiju rezultāti</td></tr><tr><td></td><td>1.</td><td>2.</td><td>3.</td><td>4.</td><td>5.</td><td>6.</td><td>7.</td><td>8.</td><td>9.</td><td></td></tr></table>											Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti											1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti																															
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.																							

	1. Starppārbaudījums	+	+							
	2. Starppārbaudījums	+	+	+		+	+			+
	3. Starppārbaudījums			+				+	+	+
	4. Eksāmens	+			+	+	+	+	+	+

Obligāti izmantojamie informācijas avoti										
1.	Cushner, K. H., McClelland, A., & Safford, P. (2019). <i>Human Diversity in Education: An intercultural approach</i> . McGraw Hill Education Publ.									
2.	Hanovs, D., Meņšikovs, V., & Mihailovs, J. (2012). <i>Iepazīsti Eiropu, iepazīsti Latviju! Ievads starpkultūru komunikācijā</i> . Daugavpils: Saule.									
3.	Lazda-Mazula, I., Ose, L., & Viša, K. (2015). <i>Starpkultūru komunikācija II</i> . Rīga: Sabiedrības integrācijas fonds.									
4.	Martin, J. N., & Nakayama, Th. (2010). <i>Intercultural Communication in Contexts</i> . McGraw-Hill Education. http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.696.3480&rep=rep1&type=pdf									

Obligāti izmantojamie informācijas avoti										
1.	Croucher, S. M. (2017). <i>Global Perspectives on Intercultural Communication</i> . NY: Routledge.									
2.	Denisa-Liepniece, S. <i>Mācību kursa „Starpkultūru komunikācija darbam ar klientiem „no trešajām valstīm”” metodiskās vadlīnijas</i> . Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS, Rīga. http://www.vas.gov.lv/lv/box/files/par_mums_projekti/skkursametodiskasvadlinijasv2.pdf									
3.	Gay, G. (2018). <i>Culturally Responsive Teaching: Theory, research, and practice</i> (Multicultural Education Series). Teachers College, Colombia University.									
4.	Izglītības attīstības centrs. (2016). <i>Saliedēta skola – saliedēta sabiedrība</i> . Rīga. http://www.iac.edu.lv/assets/Publications/Pieredzes-krajums-Saliedeta-skola-s.pdf									
5.	Priedītis, A. (2006). <i>Kultūru dialogs: interkulturālās komunikācijas vēsture un teorija</i> . Rīga: Pasaules kultūras fonds.									
6.	Vidnere, M. (2011). <i>Etnopsiholoģija. Etniskais cilvēkā un sabiedrībā</i> . RaKa.									
7.	Zaķe, D., Ose, L., Lazda-Mazula, I., & Viša, K. (2011). <i>Apmācību kursa „Starpkultūru komunikācija” rokasgrāmata</i> . Rīga: Sabiedrības integrācijas fonds. Pieejams: http://www.sif.gov.lv/images/files/SIF/starpkulturu_kom/rokasgramata_starp_kulturu_komunikacija.pdf									

Periodika un citi informācijas avoti										
1.	Council of Europe. <i>Intercultural Education</i> . https://www.coe.int/en/web/platform-plurilingual-intercultural-language-education/intercultural-aspects									
2.	Informatīvie materiāli „Integrācija.lv” http://www.integration.lv/lv/informativie-materiali									
3.	Intercultural Education. https://www.tandfonline.com/toc/ceji20/current									
4.	Izglītības attīstības centrs. Starpkultūru izglītība. http://www.iac.edu.lv/programmas/starpkulturu-izglitiba/									

Kursa saturs										
1.	Starpkultūru izglītības un komunikācijas būtība globalizācijas un globalizācijas kontekstā. (L4, S2, Pd8)									
Kultūras jēdziens. Kultūru dažādība, kultūru tipi. Kultūras modeļi (Aisberga kultūras modelis, Gērtas Hofsteda kultūras dimensiju modelis u.c.) Dažādības izpratnes attīstība mūsdienās. Globalizācijas ietekme uz sabiedrības daudzveidību. Sabiedrības daudzveidība Latvijā. Migrācijas procesi. Identitāti veidojošie faktori. Etniskā identitāte.										
Starpkultūru komunikācija. Starpkultūru komunikācijas process un tā elementi. Starpkultūru komunikācijas verbālie un neverbālie līdzekļi. Komunikācijas barjeras. Etniskie konflikti un to mazināšana un risināšana. Stereotipi, aizspriedumi, diskriminācija. Tolerance un empātija.										

Patstāvīgais darbs: Savas kultūras identitātes un tās ietekmes uz vērtībām, uzskatiem, uztveri, uzvedību, domāšanu un rīcību dažādās situācijās analīze

2. Dažādības pedagoģiskie risinājumi. (L6, S6, Pd16)

Pozitīva rīcība. Pozitīvas rīcības elementi. Dažādības pedagoģisko risinājumi – labās prakses piemēri. Kultūras daudzveidības pieņemšanas veicināšana izglītības iestādē. Starpkultūru kompetence. Starpkultūru kompetences attīstības veicināšana. Starpkultūru izglītība. Starpkultūru izglītības metodiskie aspekti. Dialogs – kā starpkultūru izglītības princips.

Patstāvīgais darbs: Pedagoģisko risinājumu identificēšana un radoša izmantošana konkrētu kultūru skolēnu veiksmīgai iekļaušanai mācību procesā.

3. Starpkultūru dialoga veidošana un uzturēšana izglītības procesā. (L6, S8, Pd24)

Starpkultūru dialoga jēdziens. Eiropas Padomes Baltā grāmata par starpkultūru dialogu. Plurālisms, iecietība un starpkultūru dialogs. Starpkultūru dialogs kā aktīvas pilsonības veicinātājs. Starpkultūru dialoga veidošana un uzturēšana mācību procesā. Starpkultūru dialoga veicināšanas stratēģijas.

Patstāvīgais darbs: Pedagoģisko situāciju modelēšana darbā ar dažādību un konkrētu stratēģiju piemeklēšana starpkultūru dialoga veidošanai un uzturēšanai izglītības procesā.

Piezīme

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Vardarbība skolā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5022
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kreditpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Dr.paed., asoc. profesore Dita Nīmante	
Kursa docētājs(-i)	
Dr.paed., doc. Jeļena Badjanova Mg.paed., vieslekt. Jekaterīna Jankovska	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>KURSA MĒRĶIS: ir pilnveidot studentu pedagoģiskās kompetences, attīstot izpratni par teorijās, starpdisciplinārās praksēs un metodikā pamatotas darbības īstenošanu vardarbības prevencijai, ar izpratni un efektīvi iesaistoties reālās dzīves situācijās, mazinot to bīstamību un nepieļaujot vardarbības eskalāciju, īstenojot pedagoģiskās intervences pasākumus.</p> <p>KURSA UZDEVUMI:</p> <p>9. Veicināt studentus kritiski izvērtēt daudzveidīgus ar vardarbību saistītus aspektus izglītībā;</p> <p>10. Pilnveidot studentu prasmi izvērtēt vardarbības riskus izglītībā;</p> <p>11. Attīstīt studentu spēju darboties preventīvi vardarbības risku mazināšanā, vardarbības intervences plāna izstrādē, ieviešanā, izvērtēšanā.</p>	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Konflikts, vardarbība un kriminalitāte. (L4, S4, Pd16) 2. Vardarbības iemesli skolā, tās radītās sekas. (L4, S2) 3. Vardarbības veidi skolā un ārpus tās. (L4, S2) 4. Pedagoģiskās programmas un paņēmieni vardarbības novēršanai, to efektivitāte. (L4, S4, Pd16) 5. Pedagoģisko paņēmieni praktiskums vardarbības novēršanai. (S4, Pd16) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	
<p>ZINĀŠANAS:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izpratne par vardarbības fenomenu, vardarbību skolā, vardarbību ietekmējošiem bioloģiskajiem, sociālajiem faktoriem un sekām izglītībā. 2. Izpratne par vardarbības veidiem izglītībā. 3. Zināšanas par daudzveidīgām vardarbības mazināšanas pedagoģiskajām iespējām skolā. <p>PRASMES:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Analizēt kompleksas vardarbības problēmas skolā un izvērtēt vardarbības riskus. 	

5. Izplānot pedagogiskus risinājumus vardarbības prevencijai skolā, iesaistīties intervences pasākumos, samazinot vardarbību, izstrādājot plānu, ieviešot to praksē un izvērtējot.

KOMPETENCE:

6. Kritiski vērtēt skolu vardarbības riskus, analizējot praksi teorētiskos un starpdisciplināros kontekstos, pastāvīgi reflektējot par kursā apgūto.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Šī studiju kursa ietvaros studenta patstāvīgā darba uzdevums ir īstenot starppārbaudījumos noteiktās prasības, strādāt ar zinātniskajām datu bāzēm, apkopot informāciju par pētījumiem par vardarbību, sagatavot prezentāciju. Otrā starppārbaudījuma ietvaros analizēt teorijā, praksē definētos vardarbības riskus, identificēt tos skolā, analizēt un praksē piedāvāt pedagogiskās stratēģijas vardarbības prevencijai, sagatavot pamatotu piedāvājumu, aizstāvēt to. Trešajā starppārbaudījumā apkopot informāciju par vardarbības intervences stratēģijām skolā, apkopot labākos piemērus, kritiski tos analizēt, izstrādāt plānu vardarbības mazināšanai skolā.

1.Starppārbaudījums “Zinātnisko rakstu analīze”.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Atlasīt zinātniskus rakstus par vardarbības veidiem, kas ietekmē izglītojama veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu.
- Izstrādāt un prezentēt grupā zinātnisko rakstu apkopojumu.

2.Starppārbaudījums “Vardarbības risku analīze izglītībā un pedagogiskie risinājumi vardarbības prevencijai”.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Izvēlēties konkrētu tēmu. Argumentēt savu izvēli.
- Atlasīt normatīvos aktus, kuros definēts tiesību aizsardzības mehānisms, kas būtu piemērojams arī vardarbības gadījumos.
- Izstrādāt vardarbības risku izvērtēšanas paņēmienus un prezentēt grupā.

3.Starppārbaudījums “Pedagogiskā intervence vardarbības mazināšanai”.

Prasības starppārbaudījuma nokārtošanai:

- Vardarbības intervences stratēģijas skolā: labās prakses piemēri.
- Plāna izstrāde, ieviešana un izvērtēšana.
- Prezentācija par paveikto.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

STARPPĀRBAUDĪJUMI:

1. Starppārbaudījums “Zinātnisko rakstu analīze”, vērtējums 10 ballu skalā – 30%
2. Starppārbaudījums “Vardarbības risku analīze izglītībā un pedagoģiskie risinājumi vardarbības prevencijai”, vērtējums 10 ballu skalā – 30%
3. Starppārbaudījums “Pedagoģiskā intervence vardarbības mazināšanai”, vērtējums 10 ballu skalā – 30%

Noslēguma pārbaudījums: Eksāmens:

4. Iesniegts “Pašvērtējums”, vērtējums 10 ballu skalā – 10%

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti					
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
1. Starppārbaudījums	+	+		+		
2. Starppārbaudījums			+	+	+	
3. Starppārbaudījums			+	+	+	
4. Noslēguma pārbaudījums - eksāmens				+	+	+

Kursa saturs

1. temats. Konflikts, vardarbība un kriminalitāte, vardarbības dažādie sabiedrības konteksti (L4, S4, Pd16)

LEKCIJA: Galveno jēdzienu kritisks izvērtējums, vardarbība sabiedrībā (izglītībā, ģimenē, institucionālās iestādēs, pret veciem ļaudīm, mēdijos, u.c.) dažādos kontekstos.

LEKCIJA: Vardarbība kā globāla parādība un izaicinājums.

SEMINĀRS: Semināra nodarbībā kopā ar studentiem tiks analizēti videomateriāli: novārtā pamešana, emocionāla, fiziska un seksuāla vardarbība.

SEMINĀRS: Dati par vardarbības izplatību Latvijā un starptautiskajā mērogā, salīdzinošie pētījumi.

Semināra nodarbībā kopā ar studentiem tiks analizēti Centrālās statistikas pārvaldes dati par vardarbībā cietušajiem: <http://www.csb.gov.lv/>

PATSTĀVĪGAIS DARBS (1. starppārbaudījums): Zinātnisko rakstu analīze. Atlasīt, apkopot un prezentēt grupā zinātniskus rakstus par vardarbības veidiem, kas ietekmē izglītojama veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu.

2. temats. Vardarbības iemesli skolā, tās radītās sekas. (L4, S2)

LEKCIJA: Vardarbības bioloģiskās un sociālās interpretācijas. Vardarbīgas izglītības vides ietekme uz bērnu sekmību un garīgās veselības aspektiem, skolēnu labizjūtu. Iespējamās vardarbības sekas- nesekmība, skolas neapmeklētība, garīgās veselības problēmas u.c.

LEKCIJA: Skolas kultūra un vardarbība. Bērni ar speciālajām vajadzībām un vardarbība.

SEMINĀRS: Semināra nodarbībās studenti analizēs mobinga (fiziskais, verbālais, izstumšana jeb klusuma mobings) novēršanas labās prakses piemērus, kas veiksmīgi tiek īstenoti izglītības iestādēs.

3. temats. Vardarbības veidi skolā un ārpus tās. (L4, S2)

LEKCIJA: Fiziskā un emocionālā vardarbība. Vardarbība grupā. Vardarbība sociālajos tīklos. Skolotājs un vardarbība.

SEMINĀRS: Semināra nodarbībās studenti analizēs vardarbības gadījumus iesaistīto dalībnieku un īstenoto lomu kontekstā. Kā arī atlasīs un apkopos vardarbības risku izvērtēšanas paņēmienus.

4. temats. Pedagoģiskās programmas un stratēģijas vardarbības novēršanai, to efektivitāte. (L4, S4, Pd16)

LEKCIJA: Vardarbības prevencija un korekcija. Normatīvais regulējums. Programma kā līdzeklis ilgtermiņa risinājumiem vardarbības mazināšanā.

LEKCIJA: Valsts iesaiste izglītībā vardarbības problēmu risināšanā skolās. Izglītojamo drošības izglītības iestādēs normatīvais regulējums.

SEMINĀRS: UNESCO atzītās efektīvās programmas vardarbības mazināšanai.

SEMINĀRS: KiVa programma Somijā, tās efektivitāte. Olweus programma ASV, tās efektivitāte.

SEMINĀRS: PBIS programma ASV un Atbalsts pozitīvai uzvedībai Latvijā, potenciāls vardarbības prevencijai.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (2. starppārbaudījums): Atlasīt normatīvos aktus, kuros definēts tiesību aizsardzības mehānisms, kas būtu piemērojams arī vardarbības, mobinga, bosinga un cit. gadījumos. Izstrādāt vardarbības risku izvērtēšanas paņēmienus un prezentēt grupā.

5. temats. Pedagoģisko paņēmienu praktikums vardarbības novēršanai. (S4, Pd16)

SEMINĀRS: Praktisku stratēģiju atlase un īstenošana izvēlētajā prakses vietā, konsultēšana. Plāna izstrāde, ieviešana, izvērtēšana.

SEMINĀRS: Izstrādāt intervijas jautājumus par vardarbības riskiem un pedagoģiskajiem risinājumiem vardarbības prevencijai izglītības iestādēs. Diskusija grupā.

PATSTĀVĪGAIS DARBS (3. starppārbaudījums): Vardarbības intervences stratēģijas skolā: labās prakses piemēri. Plāna vardarbības mazināšanai skolā izstrāde, ieviešana un izvērtēšana. Prezentācija par paveikto.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. European Union Agency for Fundamental Rights. (2015). *Violence Against Children with Disabilities: Legislation, Policies and Programs in the EU*. European Union Agency for Fundamental Rights. Luxembourg: Publications Office of the European Union. <https://fra.europa.eu>
2. *Vardarbība jeb mobings Latvijas skolās*. (2009). file:///C:/Users/Admin/Downloads/1317550789940_Vardarb%C4%ABba%20jeb%20mobings%20Latvijas%20skol%C4%81s_Tiesibsargs_2009.pdf
3. Ruduša, V. (2012). *Emocionālā vardarbība: atpazīšana un intervences iespējas*. Rīga: RaKa.
4. World Health Organization, United Nations Office on Drugs and Crime, United Nations Development Programme. (2014). *Global Status Report on Violence Prevention 2014*. Geneva: World Health Organization. https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/status_report/2014/en/

Papildus informācijas avoti

1. Allen, M., & Perttu, S. (2010). *Sociālās un veselības aprūpes pasniedzēji pret vardarbību*. Helsinku Universitāte. http://www.lm.gov.lv/upload/sociala_aizsardziba/sociala_palidziba_pakalpojumi/hevi_handbook_latvian.pdf
2. Centrs Dardedze. (2010). *Vardarbība pret bērnu namos dzīvojošiem bērniem: Latvija: ziņojums par pētījuma rezultātiem*. Rīga: Dardedze. [http://www.centrsdardedze.lv/data/kampanas/S02_Research%20report_LV_lat%20\(1\).pdf](http://www.centrsdardedze.lv/data/kampanas/S02_Research%20report_LV_lat%20(1).pdf)
3. Gleizere, D., & Švekere, G. (Red.). (2013). *Vardarbība pret bērnu: ko varam mācīties no pētījumiem un labās prakses piemēriem*. Rīga: Centrs Dardedze. [file:///C:/Users/Admin/Downloads/1387544384120_Vardarbiba_pret_bernu_web%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/1387544384120_Vardarbiba_pret_bernu_web%20(1).pdf)
4. Pirsko, L. (Red.). (2010). *Rokasgrāmata darbam ar vardarbībā cietušiem bērniem*. Rīga: OAK Foundation.
5. *Psihosociālais darbs ar ģimeni vardarbības pret bērnu novēršanai*. (2015). Latvijas bērnu fonds. <http://www.lbf.lv/content/2016/09/Metodika.pdf>
6. Rūsiņa, Z. (2009). *Vardarbība jeb mobings Latvijas skolās: pētījums*. Rīga: LR Tiesībsarga birojs. [file:///C:/Users/Admin/Downloads/1317550789940_Vardarb%C4%ABba%20jeb%20mobings%20Latvijas%20skol%C4%81s_Tiesibsargs_2009%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/1317550789940_Vardarb%C4%ABba%20jeb%20mobings%20Latvijas%20skol%C4%81s_Tiesibsargs_2009%20(1).pdf)

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Journal of School Violence*. <https://www.tandfonline.com/loi/wjsv20>
2. <https://www.bti.gov.lv/lv>
3. <https://likumi.lv>
4. <https://www.e-klase.lv/aktualitates/raksti/risinajumi-mobinga-mazinasanai-skolas-ir-tacu-tos-jalieto?id=12882>
5. <https://drosaberniba.lv/>
6. <https://centrsdardedze.lv/konferences/>
7. <https://enciklopedija.lv/skirklis/93089www.bti.gov.lv>
8. <https://www.e-klase.lv/aktualitates/raksti/risinajumi-mobinga-mazinasanai-skolas-ir-tacu-tos-jalieto?id=12882>
9. Elektroniskie žurnāli pirmsskolas un skolas vecuma bērnu vecākiem:
Skolas Vārds
Skolas Psiholoģija
Aktuālās normatīvo aktu izmaiņas izglītības jomā
Vecākiem

Piezīmes

Studiju kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Vērtēšana un izvērtēšana mūsdienu pedagogijā
Studiju kursa kods (DUIS)	Izgl5023
Zinātnes nozare	Izglītības zinātnes
Kursa līmenis	5
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	16
Semināru stundu skaits	16
Praktisko darbu stundu skaits	0
Laboratorijas darbu stundu skaits	0
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
Prof. Rudīte Andersone	
Kursa docētājs(-i)	
Doc. Sandra Zariņa Doc. Pāvels Pestovs Prof. Anita Pipere	
Priekšzināšanas	
Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.	
Studiju kursa anotācija	
<p>Kursa mērķis – veidot studentu izpratni par vērtēšanu un izvērtēšanu mūsdienu pedagogijā, tās aktualitāti un daudzveidību izglītības pārmaiņu procesos, saistību ar rakstura izglītību un personības attīstību.</p> <p>Uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pilnveidot prasmes analizēt un izvērtēt vērtēšanas un izvērtēšanas būtību mūsdienu pedagogiskajā procesā; 2. Attīstīt prasmes izvēlēties vai izstrādāt teorētiski pamatotus kritērijus vērtēšanas un izvērtēšanas veikšanai pedagogiskajā procesā, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus; 3. Attīstīt prasmes reflektēt par daudzveidīgu vērtēšanas un izvērtēšanas kritēriju izmantojamību mūsdienu pedagogiskajā realitātē, ievērojot dažādas pedagogiskās pieejas. 	
Studiju kursa kalendārais plāns	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vērtēšanas un izvērtēšanas būtība dažādās pedagogiskajās pieejās. (L2, S2, Pd8) 2. Vērtēšanas un izvērtēšanas funkcijas un veidi mūsdienu pedagogiskajā procesā. (L6, S2, Pd8) 3. Vērtēšanas kritēriju problēma mūsdienu pedagogiskajā realitātē. Vērtēšanas paņēmieni. (L4, S6, Pd16) 4. Izvērtēšanas paņēmieni un kritēriji pedagogiskajā procesā. (L4, S6, Pd16) <p><i>L – lekcijas, S – semināri, Pd – patstāvīgais darbs</i></p>	
Studiju rezultāti	
<p>Zināšanas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izprot vērtēšanas un izvērtēšanas būtību, kopīgo un atšķirīgo dažādās pedagogiskajās pieejās. <p>Prasmes</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Prot izvēlēties vai izstrādāt vērtēšanas un izvērtēšanas kritērijus, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus. 	

Kompetence

3.Spēj reflektēt un izvērtēt daudzveidīgu vērtēšanas un izvērtēšanas kritēriju izmantojamību mūsdienu pedagoģiskajā realitātē.

4.Spēj modelēt pedagoģisko situāciju izvērtēšanu dažādās pedagoģiskajās pieejās.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.

Patstāvīgie uzdevumi:

- Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru;
- Gatavoties semināru nodarbībām;
- Izpētīt literatūru un modelēt izvērtēšanu kādā mūsdienu pedagoģiskās realitātes situācijā, izvēloties noteiktu pedagoģisko pieeju;
- Izpētīt atbilstošo literatūru un istrādāt vai izvēlēties vērtēšanas kritērijus, pamatot tos, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus, un ilustrēt ar piemēriem no mūsdienu pedagoģiskās prakses.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Starppārbaudījumi:

1. Veidot pārskatu par vērtēšanas un izvērtēšanas veidiem mūsdienu pedagoģiskajā procesā dažādās pedagoģiskajās pieejās – 20%

Praktiskie darbi:

1. Izstrādāt vai izvēlēties vērtēšanas kritērijus, pamatot tos, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus, un ilustrēt ar piemēriem no mūsdienu pedagoģiskās prakses – 20%
2. Modelēt izvērtēšanu kādā mūsdienu pedagoģiskās realitātes situācijā, izvēloties noteiktu pedagoģisko pieeju – 20%

Noslēguma pārbaudījums:

3. Rakstisks eksāmens – 40%

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši “Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē” (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte, iegūtās prasmes un kompetence atbilstoši plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti			
	1.	2.	3.	4.
1. Starppārbaudījums	+			
1. Praktiskais darbs		+	+	+
2. Praktiskais darbs			+	+
3. Eksāmens	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Vērtēšanas un izvērtēšanas būtība dažādās pedagoģiskajās pieejās.

Vērtēšanas un izvērtēšanas būtība, mērķi, to savstarpējās attiecības. Vērtēšana autoritatīvajā pedagoģijā un humānajā pedagoģijā, tās uzdevumi. Vērtēšana un izvērtēšana izglītības standartos pamatotā pieejā un kompetenču pieejā mūsdienu pedagoģijā.

Seminārs:

<ul style="list-style-type: none"> - Diskusija par kopīgo un atšķirīgo vērtēšanā un izvērtēšanā. - Sagatavot un prezentēt pārskatu par vērtēšanu dažādās pedagoģiskajās pieejās <p>2. Vērtēšanas un izvērtēšanas funkcijas un veidi mūsdienu pedagoģiskajā procesā. Vērtēšanas funkcijas: mācību sasniegumu vērtēšana, mācīšanās vērtēšana, vērtēšana kā mācīšanās. Vērtēšanas veidi. Summatīvā un formatīvā vērtēšana. Kriteriālā un normatīvā vērtēšana. Formālā un neformālā vērtēšana. Starptautiskie salīdzinošie pētījumi mācību sasniegumu vērtēšanā.</p> <p><i>Seminārs:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Diskusija par vērtēšanas un izvērtēšanas funkcijām. - Sagatavot prezentāciju par starptautiskajiem pētījumiem mācību sasniegumu un kompetenču vērtēšanā. <p><i>Starppārbaudījums.</i> Veidot pārskatu par vērtēšanas un izvērtēšanas veidiem mūsdienu pedagoģiskajā procesā dažādās pedagoģiskajās pieejās.</p> <p>3. Vērtēšanas kritēriju problēma mūsdienu pedagoģiskajā realitātē. Vērtēšanas paņēmieni. Vērtēšanas kritēriji, to izvēles nosacījumi. Vērtēšanas process un izglītojamo iesaiste tajā. Kompetenču vērtēšana. Vērtēšanas paņēmieni, to saistība ar rakstura izglītību. Pašvērtējums.</p> <p><i>Seminārs:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Diskusija par vērtēšanas kritēriju izvēles nosacījumiem. - Sagatavot un prezentēt pārskatus par kompetenču dažādās izglītības jomās vērtēšanu. - Diskusija par pašvērtējuma nozīmi rakstura izglītībā. <p><i>Praktiskais darbs:</i> Izstrādāt vai izvēlēties vērtēšanas kritērijus, pamatot tos, ievērojot sabiedrības un indivīdu attīstības vajadzības un mērķus, un ilustrēt ar piemēriem no mūsdienu pedagoģiskās prakses.</p> <p>4. Izvērtēšanas paņēmieni un kritēriji pedagoģiskajā procesā. Izvērtēšanas paņēmieni teorijā un mūsdienu praksē. Izvērtēšanas kritēriji, to izvēle un izglītojamo iesaiste izvērtēšanas procesā. Mācīšanas un mācīšanās izvērtēšana. Partneri izvērtēšanas procesā.</p> <p><i>Seminārs:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Veidot pārskatu par izvērtēšanas kritērijiem un paņēmieniem, prezentēt to. - Diskusija par iespējamiem partneriem izvērtēšanas procesā. <p><i>Praktiskais darbs:</i> Modelēt izvērtēšanu kādā mūsdienu pedagoģiskās realitātes situācijā, izvēloties noteiktu pedagoģisko pieeju.</p>	<p><i>Obligāti izmantojamie informācijas avoti</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Black, P. (2003). <i>The Nature and Value of Formative Assessment for Learning</i>. http://www.kcl.ac.uk/content/1/c4/73/57/formative.pdf 7. Hahele, R. (2006). <i>Pašnovērtējums mācību procesā</i>. Rīga: RaKa. 8. Krastiņa, E., & Pipere, A. (2004). <i>Mācību sasniegumu pašizvērtēšana</i>. Rīga: RaKa. 9. OECD. (2013). <i>Evaluation and Assessment Frameworks for Improving School Outcomes</i>. http://www.oecd.org/education/school/49578470.pdf 10. Patton, M. Q. (2017). <i>Pedagogical Principles of Evaluation: Interpreting Freire. Pedagogy of Evaluation</i>, 155, 49-77. https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/ev.20260 <p><i>Papildus informācijas avoti</i></p>
--	--

9. Airasian, P. W. (1997). *Classroom Assessment*. New York: ERIC. <https://eric.ed.gov/?id=ED423264>
10. Andersone, R. (2007). *Izglītības un mācību priekšmetu programmas*. Rīga: RaKa.
11. Bennett, R. (2011). Formative assessment: A critical review. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 18(1), 5–25. <file:///C:/Users/Admin/Downloads/Free%20access--FA%20article.pdf>
12. Bennett, R. (2009). *A Critical Look at the Meaning and Basis of Formative Assessment*. USA: ETS.
13. Fadels, Č., Bialka, M., & Trilings, B. (2017). *Četru dimensiju izglītība*. Lielvārde: IU Lievārs.
14. Hattie, J., Clarke, S. (2019). *Visible Learning Feedback*. New York: Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9780429485480/visible-learning-feedback-john-hattie-shirley-clarke>
15. Patton, M. Q. (2017). *Pedagogical Principles of Evaluation: Interpreting Freire*. <https://doi.org/10.1002/ev.20260>
16. Soare, E. (2013). A Pedagogical Model for Evaluation of Student's Competences. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 76,1-6. https://www.researchgate.net/publication/257718870_A_Pedagogical_Model_for_Evaluation_of_Students'_Competences
17. Stiggins, R. J. (2007). Assessment through the student's eyes. *Educational Leadership*, 64(8). <file:///C:/Users/Admin/Downloads/Rick+Stiggins,+Assessment+through+the+Student's+Eyes.pdf>
18. Stiggins, R. J., & Chappuis, J. (2006). What a difference a word makes: Assessment FOR learning rather than assessment OF learning helps students succeed. *Journal of Staff Development*, 27(1), 10–14. <https://eric.ed.gov/?id=EJ752252>
19. Surbhi, S. (2016). *Diference Between Assesment and Evaluation*. <https://keydifferences.com/difference-between-assessment-and-evaluation.html>

Periodika un citi informācijas avoti

1. *Assessment in Education: Principles, policy & practice*. Taylor& Francis. www.tandfonline.com
2. *Evaluation*. Sage Journal. <https://journals.sagepub.com/home/evi>
3. *Review of Educational Research*. <https://journals.sagepub.com/home/rer>
4. *Valsts Izglītības satura centrs*. www.visc.gov.lv

Piezīmes

Kursa valoda – latviešu un angļu.

**DAUGAVPILS UNIVERSITĀTES
STUDIJU KURSA APRAKSTS**

Studiju kursa nosaukums	Valsts, civilā un vides aizsardzība
Studiju kursa kods (DUIS)	VidZP021
Zinātnes nozare	Vides zinātne
Kursa līmenis	P
Kredītpunkti	2
ECTS kredītpunkti	3
Kopējais kontaktstundu skaits	32
Lekciju stundu skaits	32
Semināru stundu skaits	-
Praktisko darbu stundu skaits	-
Laboratorijas darbu stundu skaits	-
Studējošā patstāvīgā darba stundu skaits	48
Kursa autors(-i)	
PhD, docents Igors Trofimovs Mg.env.sc., lektors Dainis Lazdāns	
Kursa docētājs(-i)	
PhD, docents Igors Trofimovs Mg.env.sc., lektors Dainis Lazdāns	
Priekšzināšanas	
Nav nepieciešamas	
Studiju kursa anotācija	
<p>Studiju kurss nodrošina zināšanas par civilās aizsardzības organizācijas un kontroles pasākumiem, par vidē noritošajiem procesiem, cilvēku darbību ietekmi uz tiem un potenciālos risinājumus esošo vides problēmu risināšanai un preventīvas rīcības. Studiju kursa ietvaros studējošie saņem rekomendācijas, kā dzīves ekstremālos apstākļos, t.s. ārkārtējās situācijās iespējams pasargāt savu dzīvību un veselību, sniegt nepieciešamo palīdzību citiem cilvēkiem. Studiju kursā iegūtās zināšanas par vides zinātni un ilgtspējīgu attīstību veicinās studējošos pieņemt lēmumus un prognozēt rīcības, lai nodrošinātu tautsaimniecības attīstību, ilgtspējīgus resursu pārvaldības un ieguves principus, neradot negatīvu ietekmi uz vidi un tās kvalitāti.</p> <p>STUDIJU KURSA MĒRĶIS: Iepazīstināt studējošos ar LR likumdošanu civilajā aizsardzībā, aizsardzības un drošības politiku, visaptverošas valsts aizsardzības konceptu; radīt vispusīgu priekšstatu par civilo, vides un darba aizsardzību, par vidi un tās komponentiem, savstarpējām un organismu un vides attiecībām, cilvēka ietekmi uz vidi, mūsdienu vides problēmām un iespējamajiem</p>	

to risinājuma ceļiem, vides pārvaldību, vides tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem un perspektīvām, kā arī attīstīt prasmes atpazīt bīstamas situācijas un rīkoties ārkārtējās situācijās.

STUDIJU KURSA UZDEVUMI:

1. Veicināt studējošo izpratni par civilo aizsardzību un tās tiesisko regulējumu.
2. Radīt priekšstatu par vides pārvaldību, vides tehnoloģijām un ilgtspējīgas attīstības principiem un perspektīvām.
3. Apskatīt vides elementus un to saistību, ekosistēmu funkcijas, nozīmi un dažādas aizsardzības stratēģijas.
4. Aplūkot patērētāju sabiedrības izraisīto vides degradāciju, klimata pārmaiņas un to negatīvās sekas mūsdienu pasaulē, kā arī ilgtspējīgas attīstības principus un piemērus.
5. Sniegt zināšanas par iespējamiem katastrofu veidiem, pazīmēm un praktiskās iemaņas katastrofu seku likvidēšanas pasākumos.
6. Iepazīties ar iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem civilajā aizsardzībā.
7. Iemācīt operatīvi rīkoties ārkārtas situācijās un sniegt pirmo palīdzību.

Studiju kursa kalendārais plāns

1. Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana. L2, Pd2
2. Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana. L2, Pd4
3. Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā. L2, Pd2
4. Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi. L2, Pd2
5. Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas. L2, Pd4
6. Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības. L2, Pd2
7. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi. L2, Pd4
8. Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana. L2, Pd4
9. Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Vielu un enerģijas aprite vidē. L2, Pd3
10. Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi. L2, Pd2
11. Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana. L2, Pd2
12. Jēdziens “ilgtspējīga attīstība”. Ekoloģiskā pēda. L2, Pd2
13. Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija. Ar šiem jautājumiem saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana. L2, Pd1
14. Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības posmi vides aizsardzībā. L2, Pd1
15. Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski. L2, Pd3
16. Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas. L2, Pd10

L – lekcija

Pd – patstāvīgais darbs

Studiju rezultāti

ZINĀŠANAS:

1. Izprot Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūru, organizāciju, vadību un tiesisko regulējumu, Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu un iedzīvotāju tiesības un pienākumus civilajā aizsardzībā.
2. Apzinās valsts apdraudējuma specifiku, valstī iespējamās katastrofas un to sekas, kā arī preventīvos, gatavības, reaģēšanas, seku likvidēšanas neatliekamās pasākumus un atjaunošanas pasākumus katastrofu un dažādu krīžu gadījumos.
3. Pārzina vides aizsardzību, tās saturu un nepieciešamību mūsdienu sabiedrības un cilvēces attīstības kontekstā; izprot vides un sabiedrības mijiedarbību, galvenās vides problēmas, to cēloņus un risinājumus; ilgtspējīgas attīstības koncepciju un principus, ilgtspējīgas attīstības indikatorus un to nozīmi vides aizsardzībā; izprot Zemi kā vienotu sistēmu, tās komponentus, vielu un enerģijas apriti dabā.

PRASMES:

4. Spēj analītiski novērtēt valsts apdraudējuma specifiku, īpaši hibrīdapdraudējuma gadījumā (informācijas telpas un kiberaudējums) un adekvāti rīkoties valsts apdraudējuma, katastrofu un ārkārtas situāciju gadījumos.
5. Spēj patstāvīgi analizēt un sistematizēt informāciju par vides stāvokli un to ietekmējošajiem faktoriem, darboties komandā dažāda mēroga vides problēmu un situāciju analizē un vides aizsardzības jautājumu risināšanā; spēj analizēt ilgtspējīgas attīstības indikatorus.
6. Prot orientēties katastrofu veidos un atpazīt katastrofas pazīmes; orientēties dažādu katastrofu veidu seku likvidēšanas pasākumos; sniegt pirmo palīdzību nelaimes gadījumos.

KOMPETENCE:

7. Spēj profesionāli un efektīvi pielietot teorētiskās zināšanas praksē; patstāvīgi orientēties civilās aizsardzības tiesiskā regulējumā; orientēties katastrofu veidos un dažādu katastrofu veidu seku likvidēšanas pasākumos.
8. Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemot lēmumus un risināt problēmas cilvēka un dabas mijiedarbības procesos; izvērtēt savas darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību.
9. Spēj strādāt un komunicēt grupā, izpratni un toleranci attiecībā uz citu cilvēku pausto viedokli un viņu izteiktajām domām.

Studējošo patstāvīgo darbu organizācijas un uzdevumu raksturojums

Patstāvīgais darbs ir saistīts ar lekcijā analizēto tematu un ietver literatūras avotu analīzi un praktisko uzdevumu veikšanu. Patstāvīgo darbu ietvaros studējošie veic starppārbaudījumu.

Patstāvīgie praktiskie darbi:

1. Iepazīties ar literatūru par nacionālo drošību, analizēt hibrīdapdraudējuma dažādas formas.
2. Apgūt iedzīvotāju tiesības un pienākumus valsts aizsardzības ietvaros.
3. Iepazīties ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumu.
4. Iepazīties ar valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas organizēšanas un uzturēšanas kārtību, aprakstīt dažādu institūciju lomu Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas uzturēšanā un funkcionēšanā.
5. Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.
6. Kursa apguves laikā veidot "Kursa terminu glosāriju", kurā tiek fiksēti jēdzieni un to skaidrojumi; lai nodrošinātu regulāru saziņu ar studējošajiem un atgriezenisko saiti, studējošie pēc katras lekcijas nosūta docētājam jēdzienus, kuri, viņuprāt, būtu jāiekļauj "Kursa terminu glosārijā"; kursa apguves beigās docētājs kontrolē pierakstu pareizību.
7. Izmantojot Interneta resursus (www.youtube.com) noskatīties filmu "Zeme mūsu mājas" (angļu valodā "Home"); piefiksēt piecas vides problēmas, kuras filmā atspoguļotas, uzrakstīt ieteikumus kā varētu šīs problēmas risināt, un kāds ir personīgais ieguvums noskatoties šo filmu.
8. Interneta vidē atrast trīs interesantus faktus par kādu no ekosistēmas elementiem (ūdens, gaiss, augsne u.t.t.); atrast informācijas avotos ziņas par trīs apdraudētām sugām (augi, dzīvnieki), rakstiski atbildēt – kāpēc šīs sugas ir apdraudētas un kas tiek darīts, lai saglabātu.
9. Balstoties uz savu pieredzi un zināšanām uzrakstīt vismaz trīs reālus priekšlikumus/idejas, kā var dzīvot "zaļi", ekonomēt resursus (enerģiju, ūdeni u.c.) un samazināt cilvēka radīto ietekmi uz vidi; atrast informācijas avotos un aprakstīt uzņēmumu, kurš kādā Latvijas pašvaldībā veic dabas resursu ieguvu/pārstrādi u.tml., ko ražo vai pārstrādā, kā ietekmē vidi.
10. Interneta vidē (www.pdf.lv) izpildīt testu "Ekoloģiskās pēdas nospiedums"; izdarīt secinājumus, kurās jomās pats studējošais tērē visvairāk resursu, ko varētu mainīt, lai patēriņu samazinātu.
11. Atrast informācijas avotos ar kādām metodēm var veikt monitoringu; uzrakstīt vismaz pa vienam piemēram – gaisa, ūdens, zemes, bioloģiskās daudzveidības monitorings.
12. Atrast informāciju par kādu vides organizāciju pasaulē, īsi aprakstīt to: nosaukums; uz ko vērsta darbība; cik dalībnieku; kādus pasākumus/akcijas rīko.

13. Atrast informācijas avotos un īsi aprakstīt kādu uzņēmumu Latvijā, kas veic atkritumu apsaimniekošanu vai kādu no tās posmiem: kur atrodas; kāda ir darbības teritorija; kāda veida atkritumus apsaimnieko; kā notiek apsaimniekošana; kāda ir uzņēmuma radītā ietekme uz vidi.
14. Novērtēt dabas resursus un vides stāvokli X pagastā/ pilsētā Latvijā, iekļaujot informāciju par: dabas resursu izvērtējums; vides problēmu apzināšana; risinājumi problēmu ierobežošanai, samazināšanai; vispārīgs teritorijas raksturojums (daba, vide); pakalpojumi, preces, resursi, uzņēmumi, kas iegūst, izmanto dabas resursus; dabas aizsardzība, aizsargājamas teritorijas; vides piesārņojums – atkritumi, notekūdeņi, piesārņojumu radoši uzņēmumi; notekūdeņu attīrīšana; vides tehnoloģijas; cita ar vidi saistīta informācija (vides tūrisms, ar vides aizsardzību saistīti pasākumi u.c.); ieteikumi vides stāvokļa uzlabošanai, vides izglītības popularizēšanai teritorijā.

Prasības kredītpunktu iegūšanai

Studiju kursa vērtējums veidojas no starppārbaudījuma un noslēguma eksāmena par kursa ietvaros apgūto informāciju. Noslēguma pārbaudījumu studējošie drīkst kārtot tikai tad, ja ir nokārtots starppārbaudījums.

1. Obligātais lekciju apmeklējums un aktīva līdzdarbošanās tajās – 20%.
2. STARPPĀRBAUDĪJUMS: Faktori, kas var izraisīt krīzi Latvijā. Paaugstinātas bīstamības objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi – 20%.
3. NOSLĒGUMA PĀRBAUDĪJUMS: Eksāmens (rakstisks pārbaudījums par kursa ietvaros apgūto informāciju) – 60%.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Studiju kursa apguve tā noslēgumā tiek vērtēta 10 ballu skalā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un atbilstoši "Nolikumam par studijām Daugavpils Universitātē" (apstiprināts DU Senāta sēdē 03.04.2024., protokols Nr. 5), vadoties pēc šādiem kritērijiem: iegūto zināšanu apjoms un kvalitāte; iegūtās prasmes; iegūtā kompetence atbilstīgi plānotajiem studiju rezultātiem.

STUDIJU REZULTĀTU VĒRTĒŠANA

Pārbaudījumu veidi	Studiju rezultāti								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Starppārbaudījums	+	+		+		+	+		
Eksāmens	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Kursa saturs

1. Mūsdienu drošības situācija Latvijā. Valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūra, organizācija un vadība. Starptautiskās palīdzības lūgšana un sniegšana. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar literatūru par nacionālo drošību, analizēt hibrīdapdraudējuma dažādas formas.

2. Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai. Valstī īpašie tiesiskie režīmi. Apdraudējuma riska novērtēšana. L2, Pd4

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Apgūt iedzīvotāju tiesības un pienākumus valsts aizsardzības ietvaros.

3. Valsts iestāžu, pašvaldību, komersantu, un iedzīvotāju tiesības un pienākumi civilajā aizsardzībā. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumu.

4. Valstī iespējamās katastrofas un to sekas. Civilās aizsardzības pasākumu plānošana. Preventīvie, reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamie pasākumi. L2, Pd2
- PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar valsts agrinās brīdināšanas sistēmas organizēšanas un uzturēšanas kārtību, aprakstīt dažādu institūciju lomu Valsts agrinās brīdināšanas sistēmas uzturēšanā un funkcionēšanā.
5. Valsts civilās aizsardzības plāns. Pašvaldību civilās aizsardzības komisijas. L2, Pd4
- PATSTĀVĪGAIS DARBS: Pašvaldību civilās aizsardzības komisiju sastāvs, uzdevumi, tiesības un pienākumi jūsu reģionā.
6. Bīstamās vielas, to klasifikācija un prasības to glabāšanai un pārvadāšanai. Paaugstinātas bīstamības objekti, tā īpašnieka vai tiesiskā valdītāja pienākumi un tiesības. L2, Pd2
- PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.
7. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi. Trauksmes un apziņošanas sistēmas darbības principi. L2, Pd4
- PATSTĀVĪGAIS DARBS: Iepazīties ar Latvijas un starptautiskajām par drošību un kodoldrošību atbildīgajām institūcijām un analizēt to svarīgākos pienākumus.
8. Evakuācijas pasākumi. Pirmās palīdzības sniegšanas prasmes un palīdzības izsaukšana. L2, Pd4
- PATSTĀVĪGAIS DARBS: Veidot "Kursa terminu glosāriju", kurā fiksēt kursa ietvaros apgūtos jēdzienus un to skaidrojumus.
- STARPPĀRBAUDĪJUMS: Faktori, kas var izraisīt krīzi Latvijā. Paaugstinātas bīstamības objekti jūsu reģionā un to trauksmes un apziņošanas sistēmu darbības principi.
9. Ievads vides aizsardzībā. Cilvēks un vide. Zemes sistēmas un to mijiedarbība. Vides zinātne. Vielu un enerģijas aprite vidē. L2, Pd3
- PATSTĀVĪGAIS DARBS: Izmantojot Interneta resursus (www.youtube.com) noskatīties filmu "Zeme mūsu mājas" (angļu valodā "Home"). Piefiksēt piecas vides problēmas, kuras filmā atspoguļotas. Uzrakstīt ieteikumus kā varētu šīs problēmas risināt, un kāds ir personīgais ieguvums noskatoties šo filmu.
10. Cilvēka un sabiedrības atkarība no vides un tās ekosistēmu sniegtajiem pakalpojumiem. Vides galvenās funkcijas – resursu nodrošināšana, vides parametru regulācija, atbalsta pakalpojumi, nemateriālie pakalpojumi. L2, Pd2
- PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast Interneta vidē trīs interesantus faktus par kādu no ekosistēmas elementiem (ūdens, gaiss, augsne u.t.t.). Atrast informācijas avotos ziņas par trīs apdraudētām sugām (augi, dzīvnieki). Rakstiski atbildēt – kāpēc šīs sugas ir apdraudētas un kas tiek darīts, lai saglabātu.
11. Dabas resursu veidi, resursu klasifikācija. Resursu noplicināšana un izsmelšana. L2, Pd2
- PATSTĀVĪGAIS DARBS: Balstoties uz savu pieredzi un zināšanām uzrakstīt vismaz trīs reālus priekšlikumus/idejas, kā var dzīvot "zaļi", ekonomēt resursus (enerģiju, ūdeni u.c.) un samazināt cilvēka radīto ietekmi uz vidi. Atrast informācijas avotos un aprakstīt uzņēmumu, kurš kādā Latvijas pašvaldībā veic dabas resursu ieguvī/pārstrādi u.tml. Ko ražo vai pārstrādā? Kā ietekmē vidi?
12. Jēdziens "ilgtspējīga attīstība". Ekoloģiskā pēda. L2, Pd2

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Interneta vidē (www.pdf.lv) izpildīt testu "Ekoloģiskās pēdas nospiedums". Izdarīt secinājumus, kurās jomās pats studējošais tērē visvairāk resursu. Ko varētu mainīt, lai patēriņu samazinātu.

13. Vides piesārņojums. Vides kvalitātes degradācija un ar to saistītās vides problēmas. Vides veselība. Piesārņojošo vielu un faktoru ietekme uz cilvēku, citiem dzīvajiem organismiem un ekosistēmām. Kaitīgo iedarbības faktoru ietekmju normēšana. Vides risks, tā modeļi un novērtēšana. L2, Pd1

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informācijas avotos ar kādām metodēm var veikt monitoringu. Uzrakstīt vismaz pa vienam piemēram – gaisa, ūdens, zemes, bioloģiskās daudzveidības monitorings.

14. Dabas aizsardzības sistēma, aizsardzības plānošana un pasākumi. Starptautiskā sadarbība vides aizsardzībā un ilgtspējīgā attīstībā. Starptautiskās sadarbības attīstības posmi vides aizsardzībā. L2, Pd1

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informāciju par kādu vides organizāciju pasaulē. Īsi aprakstīt to: nosaukums; uz ko vērsta darbība; cik dalībnieku; kādus pasākumus/akcijas rīko.

15. Atkritumu apsaimniekošana un notekūdeņu attīrīšana. Dabas aizsardzība. Bioloģiskās daudzveidības samazināšanās – cēloņi un riski. L2, Pd3

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Atrast informācijas avotos un īsi aprakstīt kādu uzņēmumu Latvijā, kas veic atkritumu apsaimniekošanu vai kādu no tās posmiem. Kur atrodas? Kāda ir darbības teritorija? Kāda veida atkritumus apsaimnieko? Kā notiek apsaimniekošana? Kāda ir uzņēmuma radītā ietekme uz vidi.

16. Vides tehnoloģijas. Videi draudzīga ražošana. Energoefektivitāte. Vides piesārņojuma samazināšanas tehnoloģijas. Klimata tehnoloģijas. L2, Pd10

PATSTĀVĪGAIS DARBS: Dabas resursu un vides stāvokļa novērtējums X pagastā/ pilsētā Latvijā. Jāiekļauj informācija: dabas resursu izvērtējums; vides problēmu apzināšana; risinājumi problēmu ierobežošanai, samazināšanai; vispārīgs teritorijas raksturojums (daba, vide); pakalpojumi, preces, resursi, uzņēmumi, kas iegūst, izmanto dabas resursus; dabas aizsardzība, aizsargājamas teritorijas; vides piesārņojums – atkritumi, notekūdeņi, piesārņojumu radoši uzņēmumi; notekūdeņu attīrīšana; vides tehnoloģijas; cita ar vidi saistīta informācija (vides tūrisms, ar vides aizsardzību saistīti pasākumi u.c.); ieteikumi vides stāvokļa uzlabošanai, vides izglītības popularizēšanai teritorijā.

Obligāti izmantojamie informācijas avoti

1. Kļava, G. & Kusiņš, J. (2011). *Civilā aizsardzība*. Rīga: Izdevniecība Drukātava.
2. Kļaviņš, M., Nikodemuss, O., Segliņš, V., Melecis, V., Vircavs, M., & Āboliņa, K. (2008). *Vides zinātne*. Rīga: Latvijas Universitāte, 599 pp.
3. Kļaviņš M., & Zaļoksnis J. (red.). (2011). *Vide un ilgtspējīga attīstība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 334 lpp.
4. Nikodemuss O., & Brūmelis G. (2015). (red. un sast.). *Dabas aizsardzība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 288 lpp.

Papildus informācijas avoti

1. *Eiropas Savienības Ārkārtējo un krīžu situāciju koordinācijas rokasgrāmata*. Brisele, 2006.gada 22.maijā, 9552/2/06 REV 2.
2. Kļaviņš, M. (2012). *Vides piesārņojums*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 200 lpp.
3. Kļaviņš, M., & Cimdiņš, P. (2004). *Ūdeņu kvalitāte un tās aizsardzība*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 204 lpp.
4. Ozoliņš, R.A. (2004). *Civilās un darba aizsardzības pamati*. Mācību līdzeklis. Rīga: Latvijas Universitātes Medicīnas fakultāte. Pieejams: https://fizmati.lv/faili/macibu_materiali/r.a.ozolinss_civilas_un_darba_aizsardzibas_pamati.pdf
5. *Par Valsts civilās aizsardzības plānu*. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/317006>

6. Porteous, A. (2003). <i>Dictionary of environmental science and technology</i> . 3rd edition. Willey, 705 p.
Periodika un citi informācijas avoti
1. Darba aizsardzības likums. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/26020 2. Nacionālās drošības likums. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/14011 3. Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/255713 4. Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/68293 5. Valsts materiālo rezervju likums. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/302995 6. MK 2017.gada 26.septembra noteikumi Nr.582 "Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām". Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/293820 7. MK 2017.gada 7.novembra noteikumi Nr.658 "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju". Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/294938 8. MK 2017.gada 5.decembra noteikumi Nr.716 "Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam". Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/295896 9. MK 2021.gada 21.janvāra noteikumi Nr.46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts". Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/320469 10. Journal of Environmental Management (e-version). 11. Journal of Environmental Sciences (e-version). 12. Journals "National Geographic", "Vides vēstis", "Ilustrētā zinātne" u.c. 13. Žurnāls "Jurista vārds". Pieejams: https://juristavards.lv 14. http://earthobservatory.nasa.gov 15. http://www.balticuniv.uu.se 16. http://www.ccb.se/ 17. http://www.infoplease.com/countries.html 18. http://www.nationalgeographic.com 19. http://www.norden.org 20. http://www.varam.gov.lv 21. http://www.vmd.gov.lv/ 22. https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/ 23. https://www.meteo.lv/ 24. https://www.zm.gov.lv/
Piezīmes
Kurss tiek docēts latviešu valodā.